

UCHWAŁA NR V/33/2024
RADY GMINY W NOWYM KAWĘCZYNIE

z dnia 26 września 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Kawęczyn na lata
2024-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 ze zm.: Dz.U. z 2024 r. poz. 721), art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283) Rada Gminy w Nowym Kawęczynie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Kawęczyn na lata 2024-2030” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowy Kawęczyn.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Kamil Michałak

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Kawęczyn na lata 2024-2030

Spis treści

Wykaz skrótów	4
Wprowadzenie.....	5
Metodologia opracowania Strategii	7
Podstawy prawne.....	9
Akty prawne dotyczące wsparcia rodziny i dziecka	10
Akty prawne dotyczące ochrony zdrowia oraz przeciwdziałaniu uzależnieniom	10
Akty prawne dotyczące oświaty, zatrudnienia oraz wsparcia socjalnego	10
Akty prawne normujące aspekty finansowe.....	11
Akty prawne normujące pobyt cudzoziemców na terenie kraju	11
Spójność z dokumentami strategicznymi	12
Dokumenty europejskie	12
Dokumenty krajowe	12
Dokumenty regionalne.....	13
Metodologia badań społecznych.....	14
Wybór metod i technik badawczych	14
Dobór próby i narzędzie badawcze	15
Charakterystyka gminy Nowy Kawęczyn.....	16
Położenie	16
Sytuacja demograficzna.....	17
Rynek pracy i sytuacja gospodarcza.....	18
Edukacja i wychowanie	21
Kultura, sport i rekreacja	23
Opieka zdrowotna	24
Bezpieczeństwo publiczne	25
Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej	26
Gminny system pomocy społecznej.....	33
Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	36
Analiza wyników badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców Gminy .	37
Struktura badanej próby.....	37
Problemy społeczne.....	39
Rynek pracy	40

Ubóstwo i wykluczenie społeczne	42
Sytuacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami	43
Zdrowie psychiczne.....	46
Korzystanie z urzędzeń elektronicznych	47
Uczestnictwo w grach hazardowych	48
Inne uzależnienia behawioralne	50
Problem alkoholowy	51
Problem nikotynowy	53
Problem narkotykowy.....	54
Problem przemocy	56
Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród uczniów.....	61
Struktura badanej próby	61
Problem alkoholowy	63
Problem nikotynowy	64
Problem narkotykowy.....	65
Problem przemocy	67
Korzystanie z urzędzeń elektronicznych	72
Uczestnictwo w grach hazardowych	73
Zdrowie psychiczne.....	74
Zaburzenia odżywiania	75
Sytuacja społeczna gminy Nowy Kawęczyn	76
Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej	76
Wsparcie osób z niepełnosprawnością	80
Zdrowie psychiczne.....	82
Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień	83
Przeciwdziałanie przemocy domowej.....	86
Aktywność i integracja społeczna seniorów	89
Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu.....	91
Wsparcie osób z problemem ubóstwa	95
Część programowa.....	97
Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych.....	98
Cele strategiczne i operacyjne	99

Ramy finansowe Strategii	114
System wdrażania Strategii.....	115
System aktualizacji Strategii	116
Komunikacja społeczna i promocja Strategii.....	117
Monitoring i ewaluacja.....	118
Wnioski i podsumowanie.....	121
Bibliografia.....	123
Spis rysunków, tabel, wykresów	124
Spis rysunków	124
Spis tabel.....	124
Spis wykresów.....	126

Wykaz skrótów

GBP – Gminna Biblioteka Publiczna

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

GUS – Główny Urząd Statystyczny

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KGW – Koło Gospodyń Wiejskich

KMP – Komenda Miejska Policji w Skierniewicach

NGO (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa

NK – procedura „Niebieskie Karty”

OSP – Ochotnicza Straż Pożarna

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

pp. – punkt procentowy

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

UG – Urząd Gminy

WTZ – Warsztat Terapii Zajęciowej

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

Wprowadzenie

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonały się w XX w. były przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego i doprowadziły do zmiany starych i powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określany jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrażające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie¹. Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Jednym z instrumentów polityki społecznej jest tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, które są ważnymi dokumentami odnoszącymi się do polityki społecznej, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium.

Konsekwencje pojawienia się wirusa SARS-CoV-2 i wywołanej przez niego choroby COVID-19 spowodowały konieczność zredefiniowania zaplanowanych działań. Skutki ekonomiczne, gospodarcze i społeczne pandemii będą dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej. W związku z tym pojawić się mogą nowe wyzwania dla polityki lokalnej, jak np. bezrobocie, które dotychczas nie stanowiło dotkliwego problemu na poziomie kraju, województwa jak i gminy. W związku z trwającą pandemią uwydatniają się stare i pojawiają nowe ryzyka socjalne. Na poziomie lokalnym można do nich zaliczyć kryzys gospodarczy skutkujący, m.in. poważnymi skutkami dla rynku pracy, rozwarstwienie społeczne pociągające za sobą ryzyko wzrostu liczby osób wykluczonych ze społeczeństwa, zwiększenie skali ubóstwa, ujawnianie się nowych konfliktów społecznych, wzrost zachowań indywidualistycznych w miejsce zachowań wspólnotowych, wpływających negatywnie na jakość kapitału społecznego i więzi społecznych, czy problem organizacji

---

¹ Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.

i zarządzania czasem osób starszych. To tylko część z wielu negatywnych konsekwencji jakie może za sobą pociągać pandemia koronawirusa².

Obecnie polityka socjalna naszego kraju stoi przed kolejnym wyzwaniem, jakim jest konflikt rosyjsko-ukraiński i związany z nim napływ uchodźców. Migracje wojenne mogą mieć charakter długotrwały, co będzie wpływało bezpośrednio nie tylko na migrantów, ale całe społeczeństwo polskie i wymagało korekt polityk społecznych. Kryzys wywołany przez wojnę w Ukrainie musi skłonić Polskę do modernizacji systemu usług społecznych w sposób adekwatny do nowej sytuacji³.

Polityka społeczna w czasie kryzysu wymaga specjalnej uwagi i planowania, wykorzystując przy tym swoje instrumenty zarówno interwencyjne – w perspektywie krótkoterminowej, jak i w okresie długoterminowym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Kawęczyn na lata 2024-2030⁴ jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mające na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Gminy. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych.

Strategia będzie służyć osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach. W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, lokalna polityka społeczna wymaga od jej realizatorów strategicznego podejścia. Planowanie strategiczne, polegające na podejmowaniu systematycznych działań, podczas których planowana jest przyszłość i wytyczane są najistotniejsze kierunki działań, uwzględnia długi horyzont czasowy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Kawęczyn na lata 2024-2030 zawiera kilka części składowych: charakterystykę Gminy, diagnozę

---

² N. G. Pikula, M. Grewiński, E. Zdebska, W. Glanc, *Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa*, Kraków 2020, s. 9-16.

³ E. Bendyk, P. Buras, *Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie Zadania na nowy czas*, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022, s. 1-7.

⁴ Na potrzeby niniejszego opracowania dla występujących w tekście sformułowań „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Kawęczyn na lata 2024-2030” stosowana będzie skrócona nazwa „Strategia”.

sytuacji społecznej oraz część programową obejmującą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, ramy finansowe, zakładane rezultaty, system wdrażania, monitoring i ewaluację. W Strategii uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

- wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej,
- wsparcie osób z niepełnosprawnością,
- zdrowie psychiczne,
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- aktywność i integracja społeczna seniorów,
- promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- wsparcie osób z problemem ubóstwa.

Do każdego z tych obszarów wskazane zostały podstawowe informacje, działania interwencyjne i najważniejsze problemy wynikające z przeprowadzonej diagnozy.

Podsumowując, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Kawęczyn na lata 2024-2030, określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów oraz pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych, co pozwoli na zapewnienie mieszkańcom gminy Nowy Kawęczyn dogodnych warunków do rozwoju i przyczyni się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa społecznego.

Metodologia opracowania Strategii

Podstawowe elementy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Kawęczyn na lata 2024-2030 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo, iż horyzont czasowy nie został wskazany w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, powinien

precyzować główne działania Gminy w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat.

Obligatoryjny charakter Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Nadrzędność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nad programami o charakterze taktycznym, takimi jak Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, Program Wspierania Rodziny, czy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie Strategii ujęcia w niej określonych elementów. Poniżej zawarte zostały elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne etapy jej opracowania.

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

L.P.	Etap	Charakterystyka
1	Analiza strategiczna	Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału umożliwi wskazanie obszarów problemowych występujących w Gminie. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemach i potrzebach jest analiza danych zastanych, czyli bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych oraz trendów społecznych. Na tym etapie ocenie poddaje się również otoczenie jednostki samorządowej.
2	Sformułowanie Misji i Wizji Strategii	Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży Gmina za sprawą realizacji celów w niej wskazanych, natomiast misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.

3	Określenie celów priorytetowych i zadań	W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wskazanie głównych obszarów problemowych występujących na terenie Gminy. Identyfikacja ich i określenie kompleksowych działań minimalizujących ich skalę zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.
4	Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii	Ostatnim elementem Strategii jest określenie planu, zgodnie z którym ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła i ramy finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji jak i sprawozdawczość mają niebagatelny wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego zarówno w trakcie, jak i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.

Źródło: opracowanie własne

Podstawy prawne

Opracowana całościowa, spójna i wieloletnia koncepcja rozwiązywania problemów społecznych gminy lub powiatu, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, jest uwarunkowana prawnie. Podstawą jurystyczną do opracowania niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.), która stanowi, iż do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy „*opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka*”⁵.

Tworząc niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki państwa. Najistotniejsze ustawy

⁵ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.).

kompetencyjne, nakładające na administrację rządową i samorządową określone obowiązki to m.in.:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
2. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,
3. ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego,
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
5. ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

Akty prawne dotyczące wsparcia rodziny i dziecka

1. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
2. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
4. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
5. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
6. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
7. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
9. ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

Akty prawne dotyczące ochrony zdrowia oraz przeciwdziałaniu uzależnieniom

1. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
3. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
4. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Akty prawne dotyczące oświaty, zatrudnienia oraz wsparcia socjalnego

1. ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,

2. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
3. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
4. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
5. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych,
6. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
7. ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym,
8. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
9. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego,
10. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
11. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
12. uchwała Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 (M.P. z 2023 r. poz. 881).

Akty prawne normujące aspekty finansowe

1. ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
2. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
3. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
5. ustawa z dnia 11 września 2019 r. prawo zamówień publicznych.

Akty prawne normujące pobyt cudzoziemców na terenie kraju

1. ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
2. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji,
3. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

- ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Kawęczyn na lata 2024-2030 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Rozdział ten przedstawia opis wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

Dokumenty europejskie

„Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” jest kluczowym dokumentem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej. Strategia ta obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich, do których należą: „Unia innowacji”, „Młodzież w drodze”, „Europejska agenda cyfrowa”, „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”, „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”, „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”, oraz „Europejski program walki z ubóstwem”⁶.

Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Kawęczyn na lata 2024-2030 jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

---

⁶ Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

- **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**, będąca aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, stanowi obowiązujący, kluczowy dokument dla Polski, w zakresie średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia zawiera rekomendacje dla polityk publicznych oraz jest podstawą dla zmian w systemie zarządzania rozwojem.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**, której celem jest *rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia*⁷.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030** stanowiąca kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków.

Ponadto wymienić należy również dokumenty mające wpływ na kształtowanie polityki społecznej, takie jak:

- Strategia Demograficzna 2040;
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030;
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej;
- Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030;
- Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna na lata 2021-2035.

Dokumenty regionalne

Na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami strategicznymi dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Kawęczyn jest *Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu*

---

⁷ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.

Skierniewickiego na lata 2024-2030 oraz Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030.

Metodologia badań społecznych

Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

Celem takiej diagnozy jest poznanie problemów, a przedmiotem są różne zjawiska społeczne. O diagnozie społecznej w węższym znaczeniu mówimy, gdy badania dotyczą rozpoznawania zdarzeń i sytuacji społecznych ze względu na ich dotkliwość i potrzebę zmian. Zgodnie z tą definicją, przedmiotem badania są zdarzenia i sytuacje społecznie dotkliwe, celem – zmiana społeczna, efektem zaś – przede wszystkim wnioski i zalecenia dla praktyki⁸.

Niniejsza diagnoza realizowana na zlecenie gminy Nowy Kawęczyn, ma na celu ukazanie skali różnych problemów społecznych występujących wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów.

Wybór metod i technik badawczych

W celu poznania opinii oraz postaw mieszkańców gminy Nowy Kawęczyn zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań. Przez metodę badawczą rozumie się na ogół system założeń i reguł pozwalających na takie uporządkowanie praktycznej lub teoretycznej działalności, aby można było osiągnąć cel, do jakiego się świadomie zmierza⁹. Wyróżnia się metody ilościowe i jakościowe. Zarówno jedne, jak i drugie są użyteczne w prowadzeniu badań socjologicznych.

Badania wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów zostały wykonane zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą techniki **CAWI** (ang. *Computer Assisted Web Interviews*). Technika ta polega na przeprowadzeniu ankiety, która jest dostępna online. Pozwala ona na anonimowość, dzięki czemu osoby biorące udział w badaniu czują się swobodnie.

⁸ Szatur – Jaworska B., *Diagnoza i diagnozowanie w polityce społecznej*, s. 109.

⁹ Sztumski J., *Wstęp do metod i technik badań społecznych*, s. 60.

Dobór próby i narzędzie badawcze

Najczęściej badana zbiorowość jest zbyt liczna, aby zankietować jej wszystkich członków, dlatego wybiera się jej reprezentację. Wykorzystany w diagnozie losowy dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie Gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk.

Badania zostały przeprowadzone w 2024 roku i wzięło w nich udział **83 dorosłych mieszkańców** oraz **123 uczniów** z terenu gminy Nowy Kawęczyn. Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych, składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru.

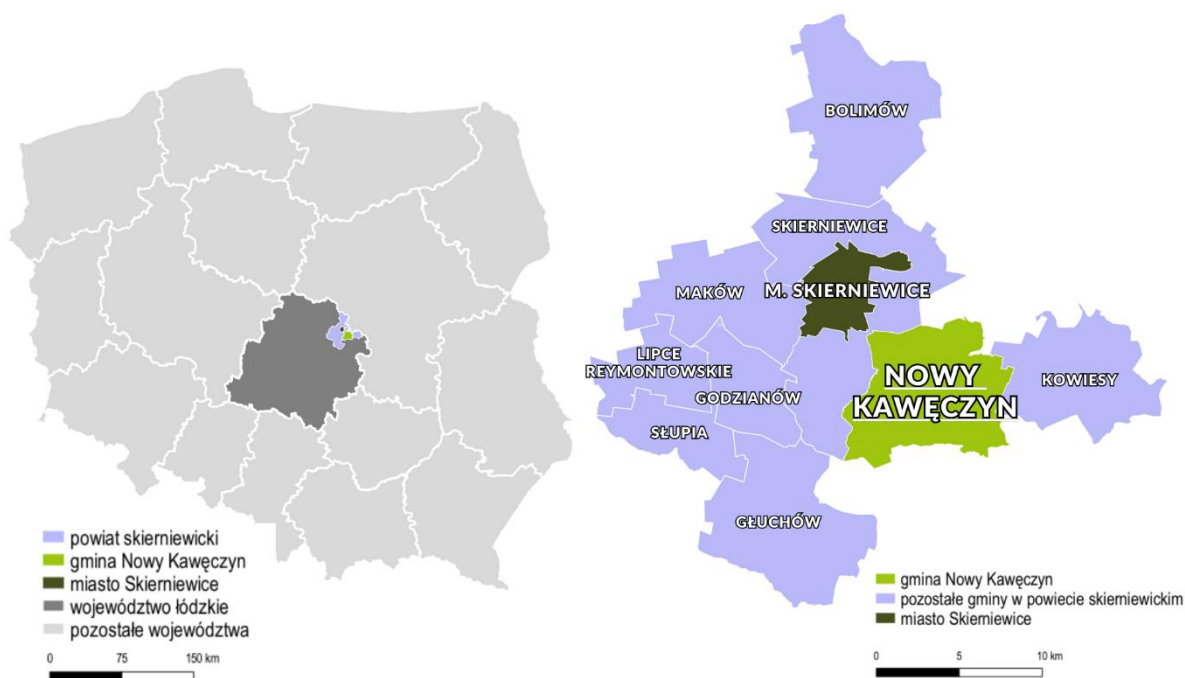
Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy.
Ewentualne dysproporcje związane są z zaokrągleniem do liczb całkowitych
(maksymalnie +/- 0,5%).

Charakterystyka gminy Nowy Kawęczyn

Położenie

Nowy Kawęczyn jest gminą wiejską, która położona jest w województwie łódzkim, w środkowo-wschodniej części powiatu skierniewickiego. Zajmuje ona powierzchnię 104,4 km² oraz graniczy z następującymi gminami: Puszcza Mariańska, Kowiesy, Rawa Mazowiecka i Skierniewice. Wschodnia część gminy leży w granicach Bolimowskiego Parku Krajobrazowego i Rezerwatu Przyrody Rzeki Rawki.

Rysunek 1. Położenie gminy Nowy Kawęczyn na mapie powiatu skierniewickiego, województwa łódzkiego i kraju

Źródło: opracowanie własne

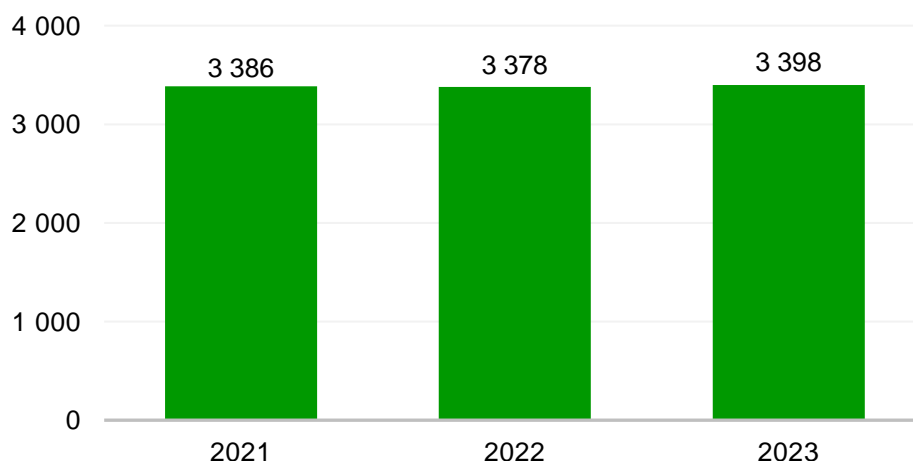
Gmina Nowy Kawęczyn pod względem administracyjnym składa się z 36 miejscowości oraz 22 sołectw: Adamów, Budy Trzczańskie, Doleck, Dukaczew, Dzwonkowice, Esterka, Franciszkany, Helenków, Kaczorów, Kawęczyn B, Kazimierzów, Kolonia Starorawska, Kwasowiec, Marianka, Marianów, Nowa Trzcianna, Nowy Dwór, Nowy Dwór-Parcela, Nowy Kawęczyn, Nowy Rzędków, Podfranciszkany, Podstrobów, Podtrzciana, Prandotów, Psary, Raducz, Rawiczów, Rzędków, Sewerynów, Stara Rawa, Stary Rzędków, Strzyboga, Suliszew, Trzcianna, Zglinna Duża i Zglinna Mała.

Sytuacja demograficzna

Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

Gminę Nowy Kawęczyn zamieszkuje 3 398 osób (stan na 31 grudnia 2023 roku). Na przestrzeni analizowanych lat liczba mieszkańców uległa wahaniom. Szczegółowe dane przedstawia wykres poniżej.

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Nowy Kawęczyn w latach 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W Gminie Nowy Kawęczyn w 2023 roku przyrost naturalny na 1 000 ludności kształtował się na poziomie $-1,18$ co oznacza, że wskaźnik ten przyjmował wyższą wartość w stosunku do województwa łódzkiego ($-5,90$). Na przestrzeni lat 2021-2023 w Gminie, jak i w całym województwie przyrost naturalny na 1 000 ludności ulegał spadkowi.

Tabela 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w Gminie Nowy Kawęczyn w porównaniu do województwa łódzkiego na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
gmina Nowy Kawęczyn	-6,79	-5,92	-1,18
województwo łódzkie	-7,67	-6,37	-5,90

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w gminie Nowy Kawęczyn według ekonomicznych grup wieku w roku 2023 przedstawiała się następująco:

- 19,0% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 18 roku życia;
- 58,8% mieszkańców Gminy było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64 rokiem życia;
- 22,2% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet 60 lat i więcej, a dla mężczyzn 65 lat i więcej.

Poniższa tabela prezentuje ekonomiczne grupy wiekowe w gminie Nowy Kawęczyn. Na przestrzeni lat 2021-2023 dostrzegalny jest stabilny udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności – po 19,0 pp. W przypadku osób w wieku produkcyjnym odnotowano wahania, przy czym w 2023 roku w porównaniu do pozostałych lat wskaźnik ten odnotowano jako najniższy (58,8 pp.). Z kolei udział osób w wieku poprodukcyjnym w analizowanych latach wzrósł o 0,5 pp. Udział osób w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w Gminie w 2023 roku prezentuje się na nieco odmiennym poziomie w odniesieniu do wskaźników w województwie łódzkim i w całym kraju. W województwie jest to 17,1% osób w wieku przedprodukcyjnym, 57,0% w wieku produkcyjnym oraz 25,9% w wieku poprodukcyjnym, natomiast w Polsce – 18,2% osób w wieku przedprodukcyjnym, 58,4% w wieku produkcyjnym oraz 23,3% w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2021-2023 (w procentach)

wyszczególnienie	2021	2022	2023
wiek przedprodukcyjny	19,0	19,0	19,0
wiek produkcyjny	59,2	59,3	58,8
wiek poprodukcyjny	21,7	21,7	22,2

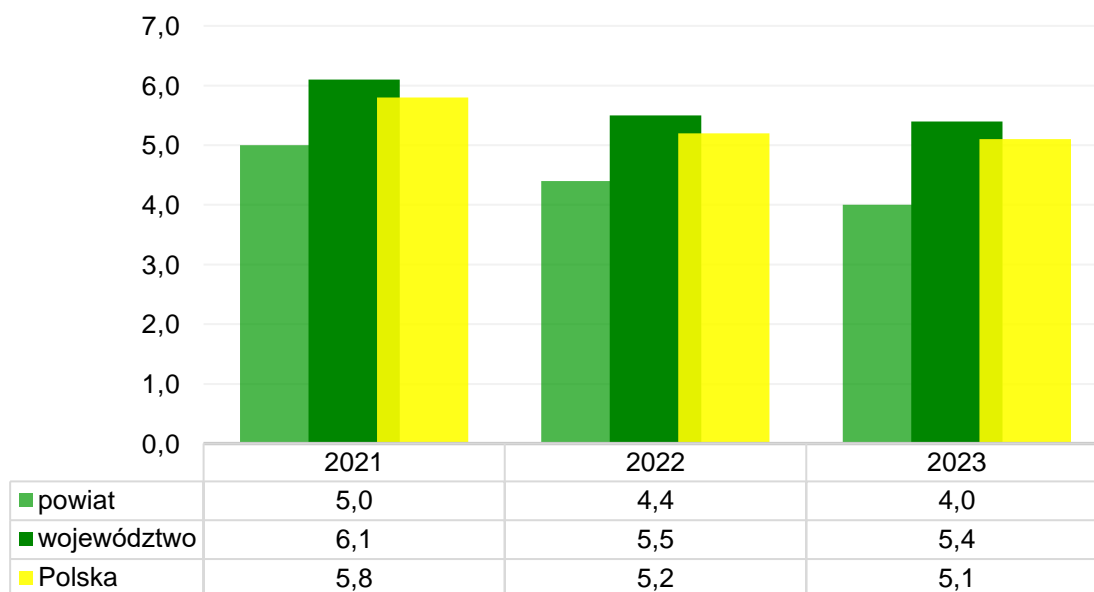
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rynek pracy i sytuacja gospodarcza

Ważnym wskaźnikiem w ocenie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która jest wyrażonym w procentach stosunkiem liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy, do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej danej populacji).

Dane dotyczące stopy bezrobocia na poziomie gmin nie są dostępne, w związku z tym wskaźnik przedstawia dane dla powiatu skierniewickiego. W 2023 roku stopa bezrobocia w powiecie wynosiła 4,0%, a więc była wyższa niż stopa bezrobocia rejestrowana w województwie łódzkim i w całej Polsce. Na przestrzeni lat 2021-2023 stopa bezrobocia w powiecie skierniewickim, województwie łódzkim oraz całym kraju uległa spadkowi. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres.

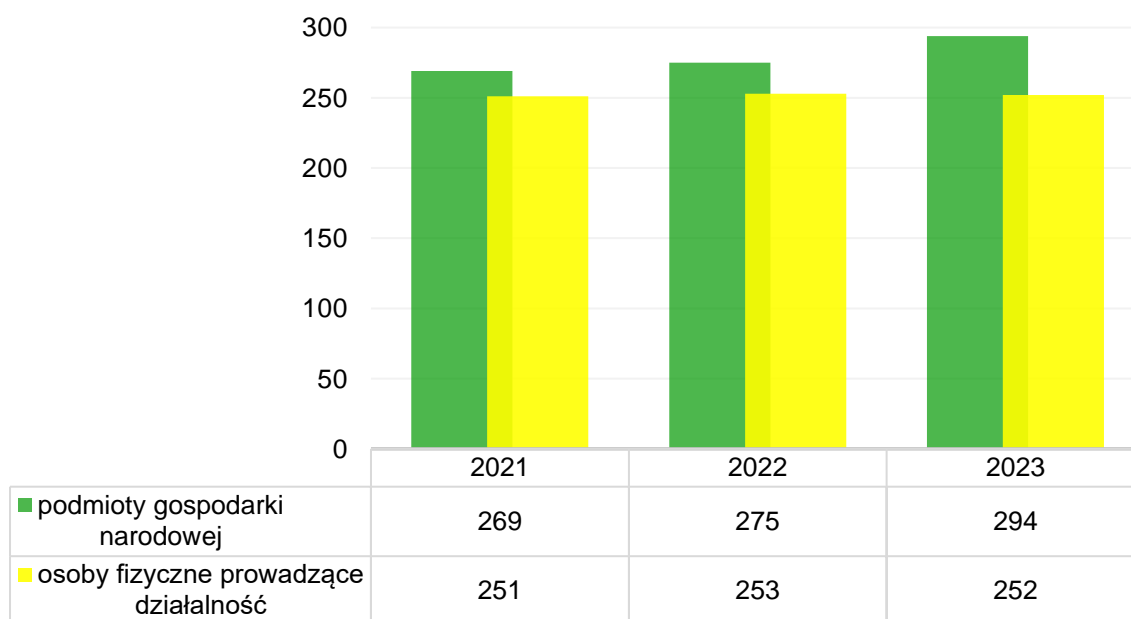
Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie skierniewickim na przestrzeni lat 2021-2023 w porównaniu do województwa łódzkim i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości, jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W gminie Nowy Kawęczyn na koniec 2023 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było łącznie 294 podmioty gospodarki narodowej, w tym większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w liczbie 252 (85,7%). Podobnie sytuacja wyglądała w latach poprzednich. Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Nowy Kawęczyn uległa wahaniom.

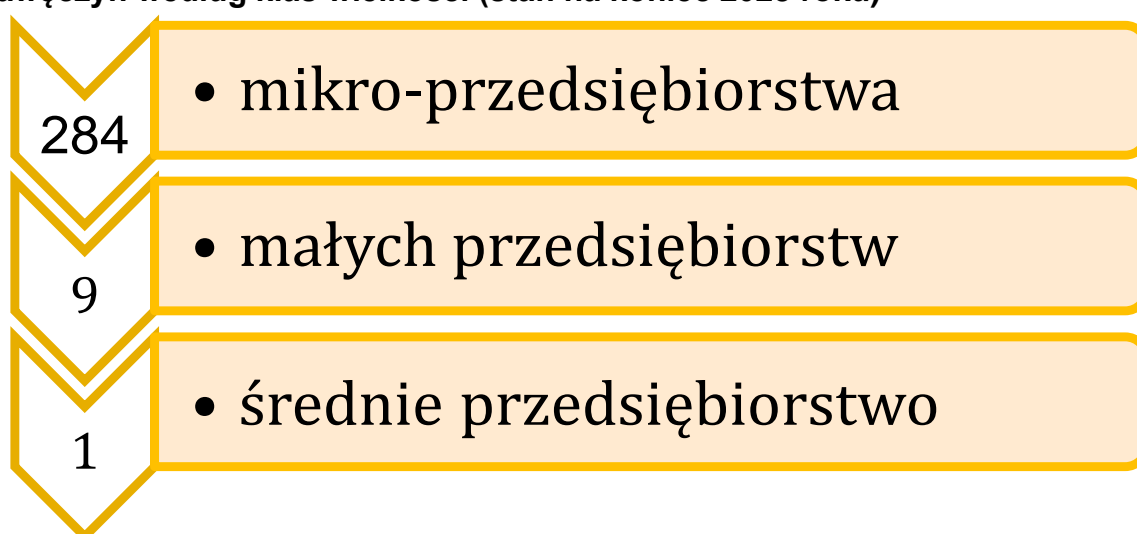
Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w gminie Nowy Kawęczyn w latach 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Największa liczba podmiotów gospodarczych działających w gminie Nowy Kawęczyn według klas wielkości to mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – jest ich 284 (stan na koniec 2023 roku). Działalność prowadzi również 9 małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników oraz 1 średnie przedsiębiorstwo, które zatrudniają 50-249 pracowników.

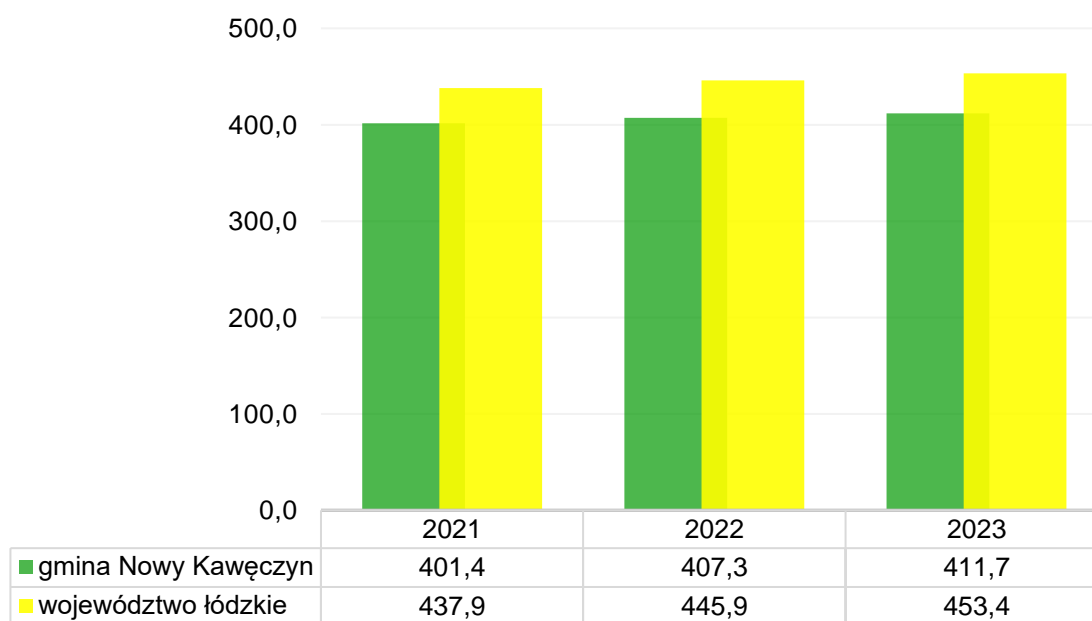
Rysunek 2. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Nowy Kawęczyn według klas wielkości (stan na koniec 2023 roku)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Zgodnie z dostępnymi danymi, liczba mieszkań przypadająca na każdych 1 000 mieszkańców w gminie Nowy Kawęczyn w 2023 roku wyniosła 411,7 i tym samym była niższa w porównaniu z ich liczbą w województwie łódzkim (453,4). Świadczy to o mniej korzystnej sytuacji na rynku mieszkaniowym na terenie Gminy, względem województwa. Można zauważyć, że w Gminie, jak i w województwie liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców systematycznie wzrastała.

Wykres 4. Liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców w gminie Nowy Kawęczyn oraz województwie łódzkim w latach 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Edukacja i wychowanie

W 2023 roku na terenie gminy Nowy Kawęczyn funkcjonowały **3 placówki oświatowe** prowadzone przez Gminę. Każda z nich w swoich zasobach posiada oddziały przedszkolne:

1. Publiczna Szkoła Podstawowa im. J.A. Grabowskiego w Nowym Dworze,
2. Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Trzciannie,
3. Szkoła Podstawowa im. J. Wybickiego w Strzybodze.

W latach 2021-2023 na terenie Gminy nie funkcjonowała placówka zapewniająca opiekę dzieciom do lat 3.

W roku szkolnym 2022/2023 łączna liczba przedszkolaków kształtowała się na poziomie 142 osób, z kolei liczba uczniów szkół podstawowych wyniosła wówczas 445 osób. Na przestrzeni trzech ostatnich okresów szkolnych dostrzec można wzrost w

liczbie dzieci uczęszczających do przedszkoli z terenu Gminy, jak i liczby uczniów, pobierających naukę w szkołach podstawowych. Ogólna liczba dzieci i młodzieży szkolnej na terenie gminy Nowy Kawęczyn również zwiększyła się.

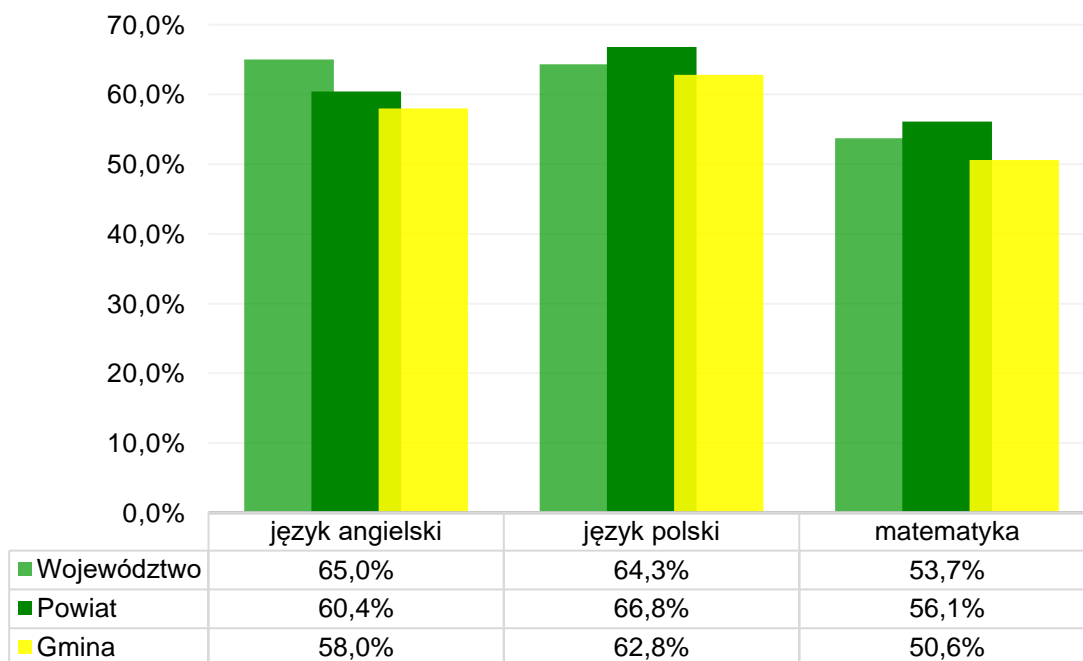
Tabela 4. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli oraz szkół podstawowych w okresach szkolnych od 2020/2021 do 2022/2023.

wyszczególnienie	2020/2021	2021/2022	2022/2023
nauczanie przedszkolne	127	129	142
nauczanie podstawowe	411	421	445
RAZEM	538	550	587

Źródło: Raport o stanie Gminy za lata 2021-2023

Na poniższym wykresie przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z gminy Nowy Kawęczyn, powiatu skierniewickiego i województwa łódzkiego w 2023 roku. Z zebranych danych wynika, że uczniowie z Gminy uzyskali niższe wyniki ze wszystkich przedmiotów w porównaniu do młodzieży z powiatu oraz województwa. Szczegółowe dane przedstawione zostały na poniższym wykresie.

Wykres 5. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2023 roku uczniów z terenu gminy Nowy Kawęczyn, powiatu skierniewickiego i województwa łódzkiego

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/>

Kultura, sport i rekreacja

Działalność kulturalna na terenie Gminy prowadzona jest głównie przez **Gminną Bibliotekę Publiczną**, której funkcjonowanie opiera się na gromadzeniu, opracowywaniu, przechowywaniu i ochronie materiałów bibliotecznych oraz obsłudze użytkowników biblioteki poprzez udostępnianie zbiorów i prowadzenie działalności informacyjnej. W 2023 roku Biblioteka odnotowała łącznie 1 506 odwiedzin użytkowników, wśród których znalazły się osoby korzystające z wypożyczalni, czytelnicy, czy Internetu, jak i uczestnicy imprez organizowanych przez GBP. Wśród najważniejszych wydarzeń i inicjatyw organizowanych przez bibliotekę w 2023 roku wyróżnić należy:

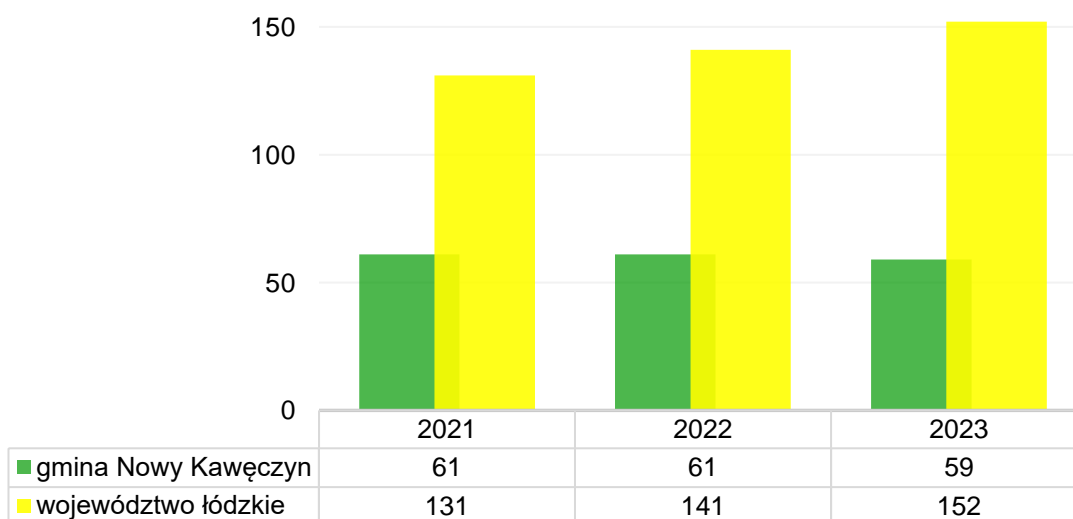
1. Zajęcia warsztatowe „Laurki na Dzień Babci i Dziadka”,
2. Spektakl KRAK – ART,
3. Spotkanie autorskie z P. Renee Linn „Wspomnienia...”,
4. Warsztaty - palemki wielkanocne,
5. Mały Konkurs Recytatorski,
6. Promocja książki i czytelnictwa,
7. Spotkanie z przedstawicielami Kół Gospodyń wiejskich,
8. Reprezentacja Gminy na Dożynkach Powiatowych,
9. Narodowe Czytanie w Turowej Woli,
10. Gmina na Skierniewickim Święcie Kwiatów Owoców i Warzyw,
11. Szkolenie dietetyczne dla KGW,
12. Przedszkolaki w bibliotece,
13. Legimi - kody dla czytelników,
14. Academica,
15. Udział w ogólnopolskim projekcie „Mała Książka Wielki Człowiek”,
16. Ogólnopolskie wyzwanie czytelnicze „Przeczytam 52 książki w roku”.

W gminie Nowy Kawęczyn funkcjonuje także **światlica wiejska** prowadzona przez KGW Nowy Kawęczyn, mająca swój obiekt lokalowy w budynku OSP.

Poniższy wykres prezentuje dostępne dane w zakresie liczby czytelników bibliotek publicznych na 1000 ludności w gminie Nowy Kawęczyn oraz województwie łódzkim w latach 2021-2023. Na podstawie danych statystycznych widać, że na przestrzeni analizowanych lat wskaźnik ten przyjmuje w Gminie znacznie niższą

wartość od wskaźnika w całym województwie. W 2023 roku w Gminie było 59 czytelników na 1000 ludności, natomiast w całym województwie – 152. Jednocześnie zarówno w gminie Nowy Kawęczyn, jak i w całym województwie łódzkim zaobserwować można wahania poziomu czytelnictwa na przestrzeni lat 2021-2023.

Wykres 5. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Nowy Kawęczyn oraz województwie łódzkim w latach 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu na terenie Gminy działa **Gminny Klub Sportowy „MANCHATAN”**. Na infrastrukturę sportową składają się również przyszkolne hale sportowe, place zabaw oraz boiska dostępne dla dzieci uczęszczające do szkół na terenie Gminy. Dwie szkoły dysponują także siłowniami, a SP w Strzybodze ma w swoich zasobach salę judo. Ponadto na terenie Gminy znajdują się **3 place zabaw**: w Rawiczowie, Nowym Kawęczynie oraz we Franciszkanach.

Opieka zdrowotna

System opieki zdrowotnej w gminie Nowy Kawęczyn obejmuje **1 Ośrodek Zdrowia**. Z dostępnych danych GUS wynika, iż w Gminie w 2023 roku na 1 przychodnię przypadało 3 398,0 mieszkańców. Jest to wartość niższa od liczby mieszkańców przypadających na 1 przychodnię w całym powiecie, która wynosiła w omawianym roku 3 435,2. W ramach POZ w przedmiotowym roku udzielono 0,9 porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca Gminy, co jest wartością niższą, a tym samym mniej korzystną od tej dla całego powiatu skierniewickiego (2,4).

Tabela 4. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w gminie Nowy Kawęczyn w porównaniu do powiatu skierniewickiego w 2023 roku

wyszczególnienie	powiat	gmina
przychodnie	11	1
liczba osób przypadających na 1 przychodnię	3 435,2	3 398,0
porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	2,4	0,9

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa.

W gminie Nowy Kawęczyn o bezpieczeństwo i porządek dbają funkcjonariusze z **Komendy Miejskiej Policji w Skierniewicach**, wraz z dzielnicowym przydzielonym do Gminy. Jak wskazuje strona internetowa KMP w Skierniewicach Dzielnicowy pełni dyżur dwa razy w tygodniu w Remizie Straży Pożarnej w Nowym Kawęczynie. Policjanci poza pełnieniem obowiązków z zakresu swojej podstawowej służby, podejmują również działalność profilaktyczną na terenie Gminy.

Ochronę przeciwpożarową na terenie Gminy zapewnia **7 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych** w miejscowościach: Nowy Kawęczyn, Stara Rawa, Nowy Dwór, Franciszkany, Trzecianna, Suliszew oraz Stary Rzędków. W podstawowy zakres działalności OSP wchodzi ochrona przeciwpożarowa i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, natomiast członkowie jednostek OSP biorą udział również w zabezpieczeniach różnego rodzaju imprez organizowanych na terenie Gminy. Ważnym uwagi jest fakt, iż jednostka OSP Nowy Kawęczyn włączona jest w Krajowy System Ratowniczo Gaśniczy (KSRG).

Jak wskazują dane liczba interwencji pożarniczych w latach 2021-2023 na terenie Gminy systematycznie spadała. W 2021 roku zastępy PSP i/lub OSP podjęły 98 interwencji pożarniczych, w 2022 roku ich liczba wyniosła 60, natomiast w 2023 roku – 48 interwencji, wśród których odnotowano 8 pożarów, 30 miejsc

zagrożenia oraz 10 fałszywych alarmów. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawione są w kolejnej tabeli.

Tabela 5. Liczba interwencji pożarniczych podejmowanych w latach 2021-2023 przez zastępy PSP i/lub OSP na terenie Gminy

wyszczególnienie	2021	2022	2023
pożar	12	10	8
miejsca zagrożenia	79	46	30
fałszywe alarmy	7	4	10
ogółem:	98	60	48

Źródło: Raport o stanie Gminy za lata 2021-2023

Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej

Na przestrzeni dekad zmieniały się sposoby zarządzania w biznesie i administracji, a co za tym idzie – funkcja jednostki w wewnętrznym systemie. W wyniku koncentracji na wynikach, coraz mniejszą rolę w strukturach organizacyjnych pełnił człowiek a w efekcie zwiększyła się skala wykluczenia społecznego. Narastanie nierówności społecznych wpłynęło na konieczność intensyfikacji oddolnych działań podejmowanych przez środowiska dotknięte nimi, na kanwie czego zainicjowany został ruch spółdzielczy, umożliwiający całym grupom społecznym zaspokoić podstawowe potrzeby, a u jego podstaw leżała podmiotowość jednostki oraz wartość pracy indywidualnej. Ówczesne przesłanki umożliwiły wykreowanie się ekonomii społecznej znanej obecnie, czyli ekonomii skoncentrowanej na jednostce i oddziaływaniu społecznym, zarządzanej w sposób autonomiczny i partycypacyjny oraz wykazującej nadrzędność świadczenia usług dla członków, pracowników lub wspólnoty ponad bezwzględnym zyskiem¹⁰.

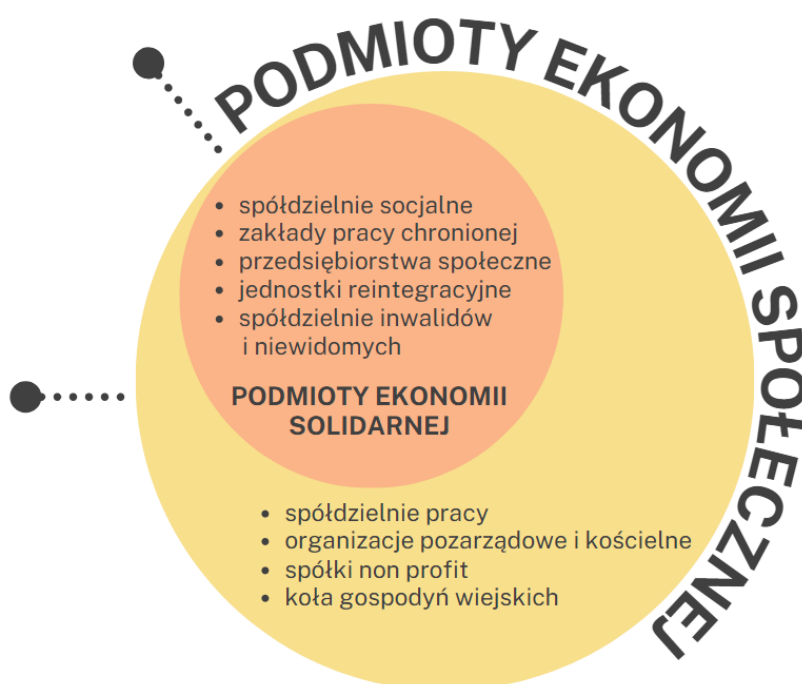
Ekonomia społeczna prowadzona jest przez szereg podmiotów, wśród których znajdują się organizacje pozarządowe wskazane w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, tj. stowarzyszenia, fundacje i prowadzone przez nie jednostki reintegracyjne, a także w art. 3 ust. 3, w tym spółdzielnie socjalne, spółki non profit, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, itp. Obecnie rozwijający się sektor ekonomii społecznej wpisuje się zarówno w politykę gospodarczą, poprzez wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców gmin i powiatów oraz konkurencyjności lokalnych podmiotów, jak i politykę społeczną, gdyż

¹⁰ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej.

odpowiednie wykorzystanie potencjału PES umożliwi aktywizację zawodową, rozwój turystyki, kultury, czy mieszkalnictwa, a także reintegrację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wśród podmiotów ekonomii społecznej wyszczególnia się podmioty ekonomii solidarnej, których celem działania jest w szczególności aktywizacja zawodowa i integracja społeczna, w tym reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami.

Rysunek 3. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. *Ekonomia Solidarności Społecznej*

Podmioty ekonomii społecznej prowadzą szeroką działalność na rzecz lokalnej społeczności i grup zagrożonych lub doświadczających wykluczenia społecznego. Doświadczenie wynikające z podejmowanych działań umacnia przyzwolenie tych podmiotów do powzięcia części odpowiedzialności za kierunek i kształt lokalnej polityki społecznej. W dotychczasowych praktykach wiodącą formą współpracy międzyinstytucjonalnej w tym obszarze było zlecanie zadań publicznych oraz usług społecznych odpowiednim fundacjom i stowarzyszeniom, niemniej wraz z rozwojem sektora ES zasadne jest włączenie wszystkich jego podmiotów do tworzenia lokalnych rozwiązań, w tym w zakresie rozpoznawania problemów społecznych, opracowywania dokumentów strategicznych, wdrażania działań i ich oceny.

Rysunek 4. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019

W świetle ustawy o ekonomii społecznej rozszerzona została sfera zadań publicznych możliwych do realizacji przez organizacje pozarządowe, która dała im możliwość *działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych*, z kolei ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych uregulowała kwestie obszarów usług możliwych do realizacji przez PES w ramach otwartych konkursów ofert, małych grantów oraz w oparciu o prawo zamówień publicznych. Korelacja ustawy o ekonomii społecznej, ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych oraz o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie kreuje obraz szerokiego spektrum działalności i inicjatyw możliwych do podjęcia przez PES w ramach realizacji zadań publicznych i usług społecznych, wśród których znajduje się 14 obszarów usług oraz 43 sfery zadań. Zdefiniowane poniżej usługi społeczne są ściśle związane z katalogiem zadań w ramach pożytku publicznego.

Katalog usług społecznych z zakresu:	Zadania publiczne w obszarze:
polityki prorodzinnej	➤ działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka
wspierania rodziny	➤ wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej ➤ działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży
systemu pieczy zastępczej	➤ wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
pomocy społecznej	➤ pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób
promocji i ochrony zdrowia	➤ ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej
wspierania osób z niepełnosprawnością	➤ działalności na rzecz osób niepełnosprawnych
edukacji publicznej	➤ nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania
przeciwdziałania bezrobociu	➤ promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy
kultury	➤ kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego
kultury fizycznej i turystyki	➤ wspierania i upowszechniania kultury fizycznej ➤ turystyki i krajoznawstwa
pobudzania aktywności obywatelskiej	➤ działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych ➤ upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji ➤ udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego ➤ upowszechniania i ochrony praw konsumentów
mieszkalnictwa	➤ tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej
ochrony środowiska	➤ ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego

reintegracji zawodowej i społecznej	<ul style="list-style-type: none"> ➤ działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ➤ działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości ➤ rewitalizacji ➤ działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ➤ działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych
-------------------------------------	--

Źródło: Opracowanie własne

Wśród zadań publicznych wskazanych do realizacji przez organizacje pozarządowe znajdują się dodatkowo działania w obszarze wzmocnienia integralności społeczności lokalnej, zapewnienia bezpieczeństwa, wsparcia grup wykluczonych i mniejszościowych oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Ważnym aspektem rozróżniającym usługi społeczne od zadań publicznych realizowanych przez PES jest sposób, w jaki dany podmiot otrzymuje je do realizacji. W przypadku zadań publicznych rozróżnia się ich 5, w tym:

- otwarty konkurs ofert,
- „małe granty” (tryb pozakonkursowy),
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez organ administracji publicznej w razie wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej,
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez Prezesa Rady Ministrów ze względu na ważny interes społeczny lub publiczny,
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu na podstawie samodzielnie złożonej oferty.

Realizacja usług społecznych następuje poprzez zlecenie zadań w formie:

- zlecenia usług,
- zlecenia instytucji,
- bonu na aktywność (regranting),
- kooperacyjnego rozwiązania problemów.

Na obszarze gminy Nowy Kawęczyn funkcjonują organizacje pozarządowe, w tym takie, które działają na rzecz społeczności lokalnej oraz stanowią ważne zaplecze i potencjał do rozwiązywania problemów społecznych. Należą do nich m.in.:

- Koła Gospodyń Wiejskich,
- Klub Sportowy „MANHATTAN”,
- Stowarzyszenie Poszukiwacze Historii „Wspólna Pamięć”,
- 7 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych¹¹.

Na terenie gminy Nowy Kawęczyn w 2023 roku zarejestrowanych było **294 podmioty gospodarki narodowej**, w tym 14 stowarzyszeń i organizacji społecznych, które stanowiły 4,8% wszystkich zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej. W latach 2021-2023 liczba stowarzyszeń i organizacji społecznych w Gminie utrzymywała się na stałym poziomie.

Tabela 6. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Nowy Kawęczyn na przestrzeni lat 2021-2023

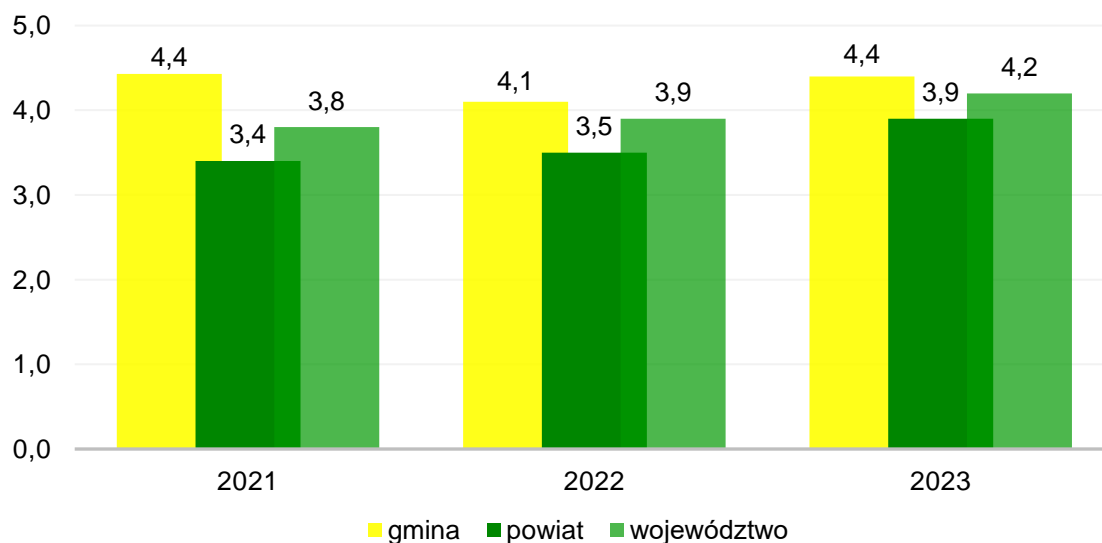
wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej, w tym:	269	275	294
stowarzyszenia i organizacje społeczne	15	14	14

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wskaźnik fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców w gminie Nowy Kawęczyn w latach 2021 i 2023 wyniósł 4,4, natomiast w 2022 roku liczył on 4,1. W odniesieniu do danych powiatowych oraz wojewódzkich, powyższy wskaźnik w Gminie na przestrzeni analizowanych lat przyjmował wyższe wartości. Szczegółowe dane przedstawia wykres poniżej.

¹¹ Raport o stanie Gminy za lata 2021-2023.

Wykres 6. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców w gminie Nowy Kawęczyn, powiecie skierniewickim i województwie łódzkim na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W kontekście prawidłowości i efektywności prowadzenia działań w Gminie, niezwykle istotnym potencjałem jest kadra Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych (m.in. OPS, szkół). System realizacji zadań publicznych determinuje całokształt działań rozwojowych, w szczególności planowania i realizowania inwestycji, w tym finansowanych ze środków zewnętrznych, wdrażania nowych metod zarządczych oraz obsługi klientów (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów itp.).

Główne zasady współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami pożytku publicznego w 2024 roku określa *Program współpracy Gminy Nowy Kawęczyn z organizacjami pozarządowymi na rok 2024*, który został przyjęty uchwałą nr XLVI/319/2023 Rady Gminy w Nowym Kawęczynie, w dniu 17 stycznia 2024 r. Wyznacza on cele i formy współpracy, a także katalog zadań, przy których wykonywaniu powinna być realizowana współpraca pomiędzy gminą Nowy Kawęczyn, a organizacjami pozarządowymi, które działają na terenie Gminy.

Współpraca gminy Nowy Kawęczyn z organizacjami pozarządowymi obejmuje określony w uchwale cel główny jakim jest „budowanie partnerstwa między administracją samorządową, a organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami dla zaspakajania potrzeb społecznych”, a także następujące cele szczegółowe:

- poprawa jakości życia, poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb mieszkańców gminy Nowy Kawęczyn;
- integracja podmiotów realizujących zadania publiczne;
- prezentacja dorobku sektora i promowanie jego osiągnięć;
- wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych.

Na terenie gminy Nowy Kawęczyn nie funkcjonują żadne przedsiębiorstwa społeczne.

Gminny system pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości¹².

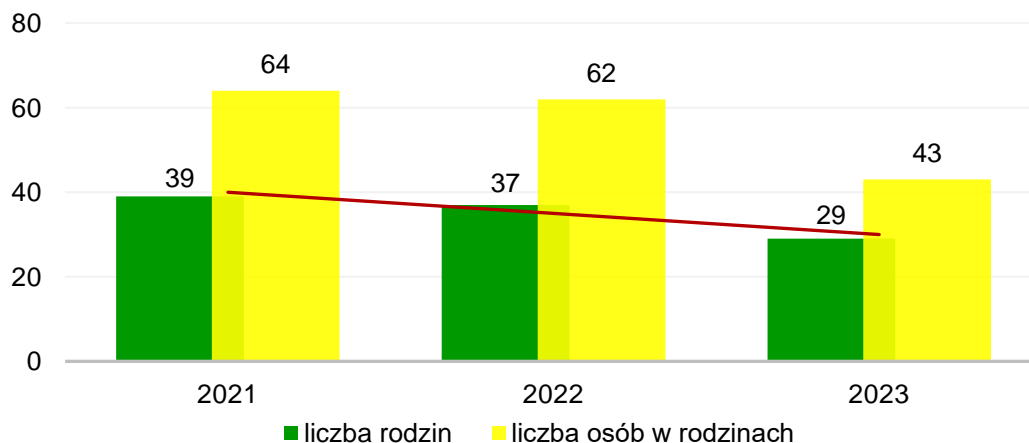
Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Nowy Kawęczyn jest **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej**. Zadania Ośrodka wynikają wprost z ustawy o pomocy społecznej. GOPS realizuje zadania własne Gminy, zadania zlecone Gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb Gminy, bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych. Ośrodek realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Wykonując zadania własne Gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się natomiast ustaleniami Wójta oraz uchwałami Rady Gminy.

Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba rodzin, jak i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Nowy Kawęczyn ulegała spadkowi. W 2023 roku pomocą tą objętych było 29 rodzin – to o 25,6 pp. mniej niż w 2021 roku. Liczba osób w rodzinach korzystających z tego rodzaju pomocy zmniejszyła się o 32,8 pp. Dynamikę zmian obrazuje naniesiona na wykres linia trendu.

---

¹² Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.).

Wykres 7. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Nowy Kawęczyn w latach 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płci. Z danych tych wynika, iż w 2023 roku w wieku przedprodukcyjnym żadna osoba nie korzystała z tego typu pomocy, beneficjentów w wieku produkcyjnym było 23, natomiast w wieku poprodukcyjnym odnotowano 7 osób. Pod względem płci widoczna jest przewaga mężczyzn – korzystających z pomocy społecznej kobiet w 2023 roku było 9, a mężczyzn – 21. Analizując dynamikę zmian, na przestrzeni lat 2021-2023, dostrzec można wahania liczby osób, korzystających z pomocy społecznej w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym, z kolei liczba osób w wieku poprodukcyjnym zmalała.

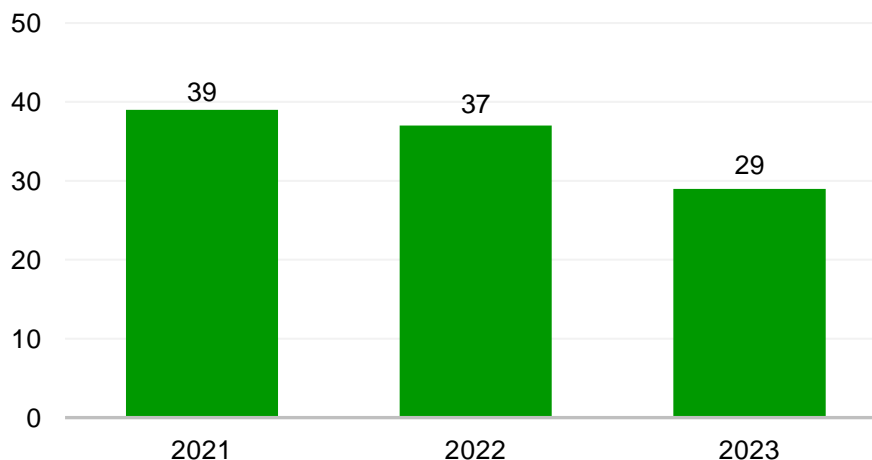
Tabela 7. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2021-2023

wiek	2021		2022		2023	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
0-17	1	0	5	3	0	0
produkcyjny	30	10	29	12	23	8
poprodukcyjny	12	7	11	3	7	1
ogółem	43	17	45	18	30	9

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

W 2023 roku świadczenia pieniężne zostały udzielone 29 mieszkańcom gminy Nowy Kawęczyn. Na przestrzeni lat 2021-2023 widoczny jest spadek w zakresie liczby osób otrzymujących świadczenia pieniężne. Dane statystyczne przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych w latach 2021-2023

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2023 rok

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. Na przestrzeni ostatnich trzech lat, liczba osób długotrwale pobierających świadczenie ulegała wahaniom – w 2021 roku wyniosła 12, w 2022 roku – 13, natomiast w 2023 roku osiągnęła wartość 8. W każdym roku sprawozdawczym było mniej kobiet niż mężczyzn wśród osób długotrwale pobierających świadczenie.

Tabela 9. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2021-2023

płeć	2021	2022	2023
kobiety	3	3	1
mężczyźni	9	10	7
ogółem	12	13	8

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 i 2023 rok

Głównymi powodami przyznawania pomocy społecznej w 2023 roku w gminie Nowy Kawęczyn były: niepełnosprawność, bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba¹³.

¹³ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok.

Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Poniżej przedstawione zostały zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujące na terenie gminy Nowy Kawęczyn. Należą do nich:

- Urząd Gminy w Nowym Kawęczynie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- placówka ochrony zdrowia,
- placówki oświatowe,
- Gminny Zespół do Spraw Oświaty,
- Gminna Biblioteka Publiczna,
- organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO).

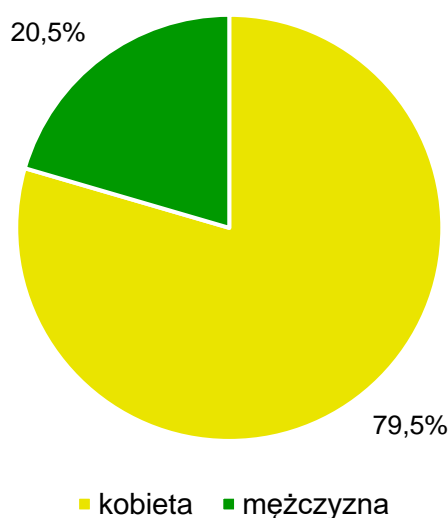
Analiza wyników badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców Gminy

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnień z perspektywy dorosłych mieszkańców gminy Nowy Kawęczyn, a także skala zjawiska przemocy. Dodatkowo zbadano takie kwestie jak rynek pracy, ubóstwo, wykluczenie społeczne, niepełnosprawność, zdrowie psychiczne oraz sytuacja osób starszych.

Struktura badanej próby

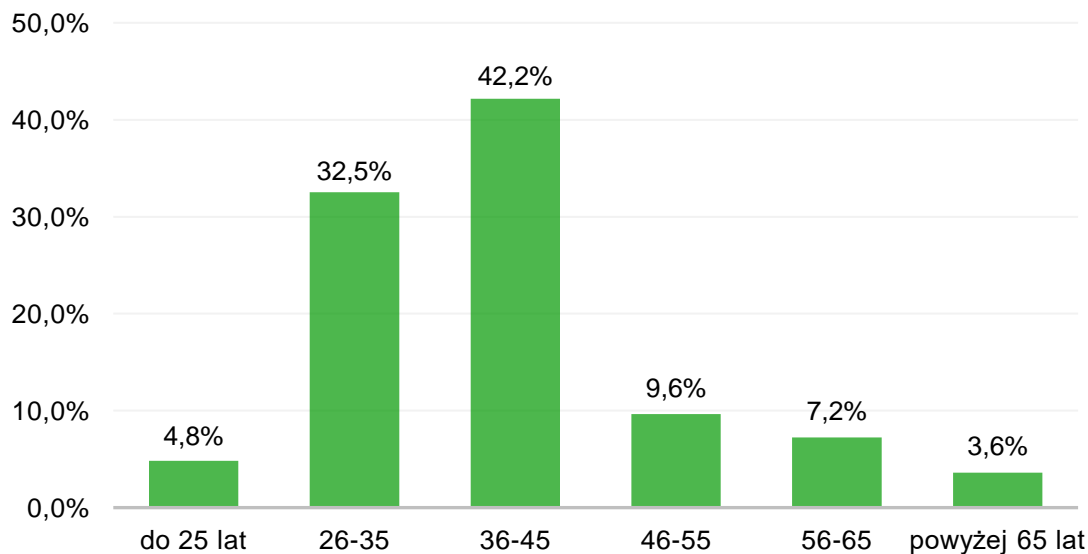
W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie gminy Nowy Kawęczyn wzięło udział 83 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu zdecydowaną przewagę miały kobiety – stanowiły one 79,5% ogółu, z kolei mężczyźni – 20,5%.

Wykres 9. Płeć: N=83

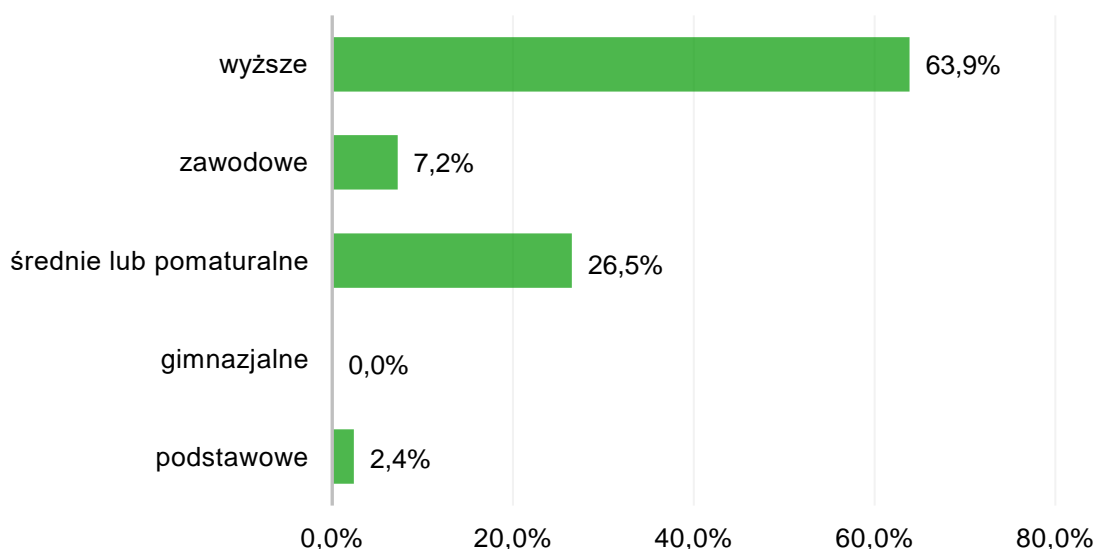
Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci są zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowią ankietowani mający 36-45 lat (42,2%). Wśród osób biorących udział w badaniu byli również mieszkańcy mający 26-35 lat (32,5%), 46-55 lat (9,6%), 56-65 lat (7,2%), w wieku poniżej 25 lat (4,8%), a także będący powyżej 65 roku życia (3,6%).

Wykres 11. Wiek: N=83

Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Największy udział w badaniu mieli dorośli mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym (63,9%), następnie średnim lub pomaturalnym (26,5%), z kolei 7,2% kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci z wykształceniem zawodowym. Najmniejszy odsetek badanych stanowią osoby z wykształceniem podstawowym (2,4%).

Wykres 12. Wykształcenie: N=83

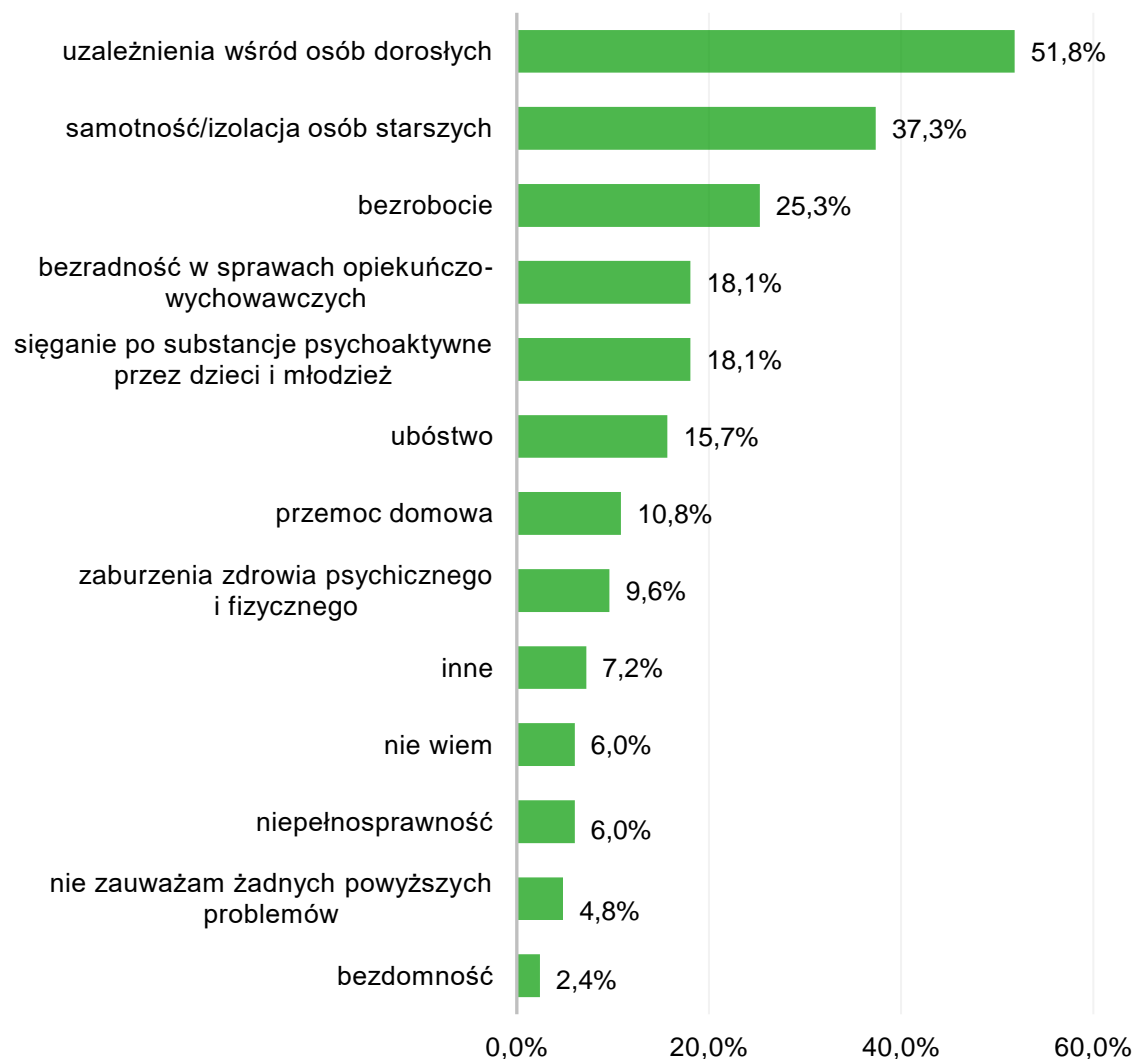

Problemy społeczne

Respondenci w pierwszej kolejności zostali poproszeni o wskazanie głównych problemów w sferze społecznej na obszarze gminy Nowy Kawęczyn. Za najważniejsze problemy uznano uzależnienia wśród osób dorosłych (51,8%), samotność/izolację osób starszych (37,3%) oraz bezrobocie (25,3%). Co piąty badany podał bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz sięganie po substancje psychoaktywne przez dzieci i młodzież (po 18,1%), a niewiele niższy odsetek osób wskazał ubóstwo (15,7%). Przemoc domową podało 10,8%, z kolei na zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego postawiło 9,6% respondentów. Najniższe odsetki badanych odpowiedziały, że najczęściej spotykanymi problemami społecznymi na terenie Gminy są: niepełnosprawność (6,0%) oraz bezdomność (2,4%). Inne problemy podało 7,2% respondentów wśród których wymieniono *przekraczanie prędkości przez kierowców, niebezpieczne psy, jak również brak integracji w lokalnej społeczności*. 6,0% badanych zadeklarowało, że nie wie jakie problemy społeczne najczęściej dotyczą mieszkańców Gminy, a 4,8% nie zauważa żadnych powyższych problemów na terenie Gminy.

Wykres 25. Jakiego Pana/i zdaniem problemy społeczne najczęściej dotyczą mieszkańców Gminy? N=83

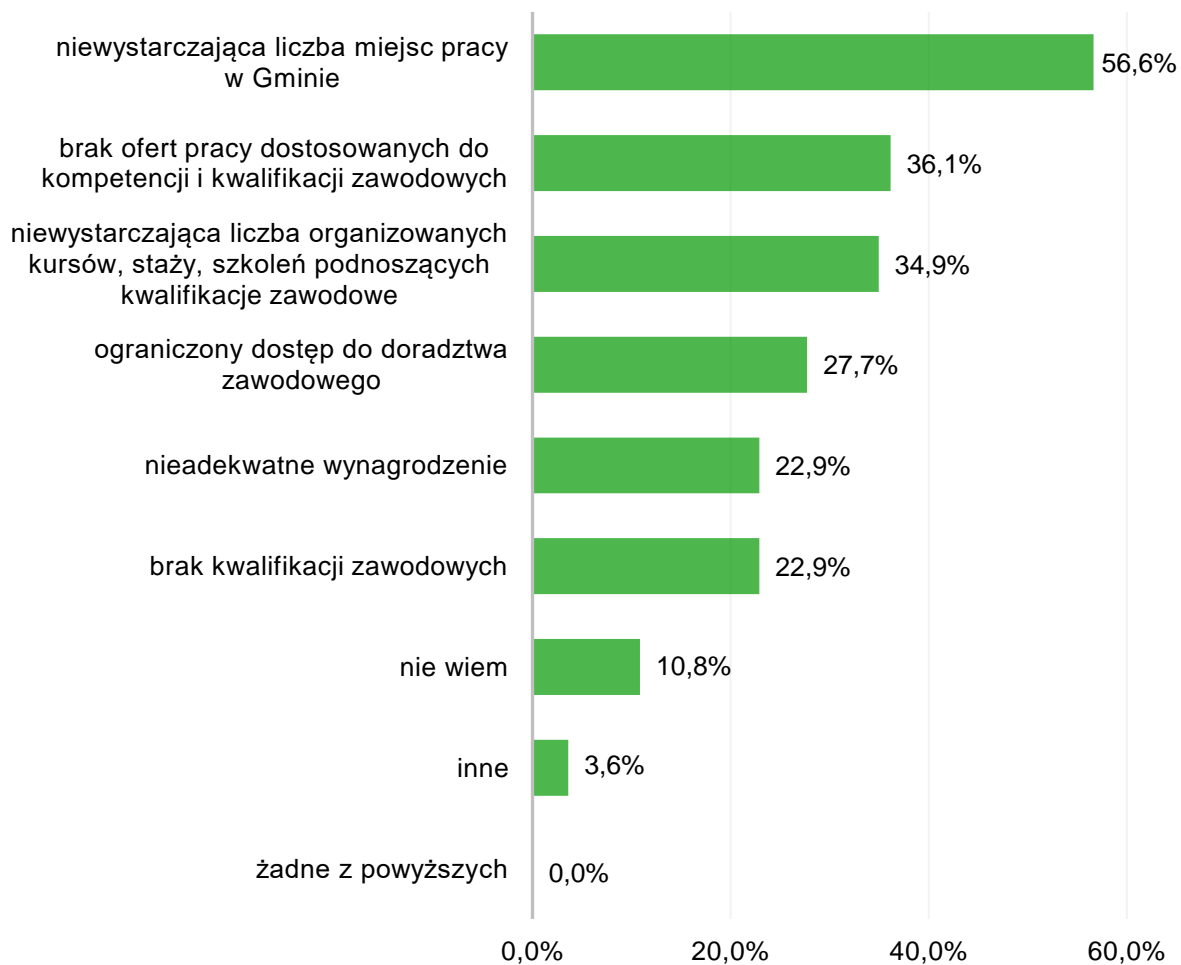
*Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%

Rynek pracy

W poniższym bloku tematycznym została poruszona kwestia zatrudnienia wśród mieszkańców gminy Nowy Kawęczyn. W pierwszym pytaniu badani mieli określić z jakimi trudnościami najczęściej mogą się borykać osoby bezrobotne, poszukujące zatrudnienia na terenie Gminy. Najwięcej – 56,8% mieszkańców uważa, że problem w tym przypadku stanowi niewystarczająca liczba miejsc pracy w Gminie. Na drugim miejscu znalazł się brak ofert pracy dostosowanych do kompetencji i kwalifikacji zawodowych (36,1%), a na trzecim – niewystarczającą liczbę organizowanych kursów, staży, szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe

(34,9%). W dalszej kolejności ankietowani podali ograniczony dostęp do doradztwa zawodowego (27,7%), nieadekwatne wynagrodzenie oraz brak kwalifikacji zawodowych (po 22,9%). Na inne trudności wskazało 3,6% respondentów, którzy podali *brak działań opieki społecznej – tylko wypłata zasiłku, nepotyzm oraz brak możliwości transportu*. 10,8% badanych nie posiada wiedzy w tym zakresie.

Wykres 22. Jakie trudności najczęściej napotykają osoby bezrobotne, szukające pracy na terenie Gminy? N=83

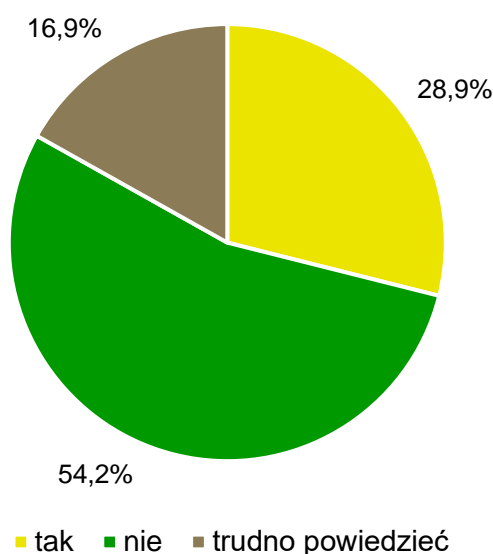

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Ubóstwo i wykluczenie społeczne

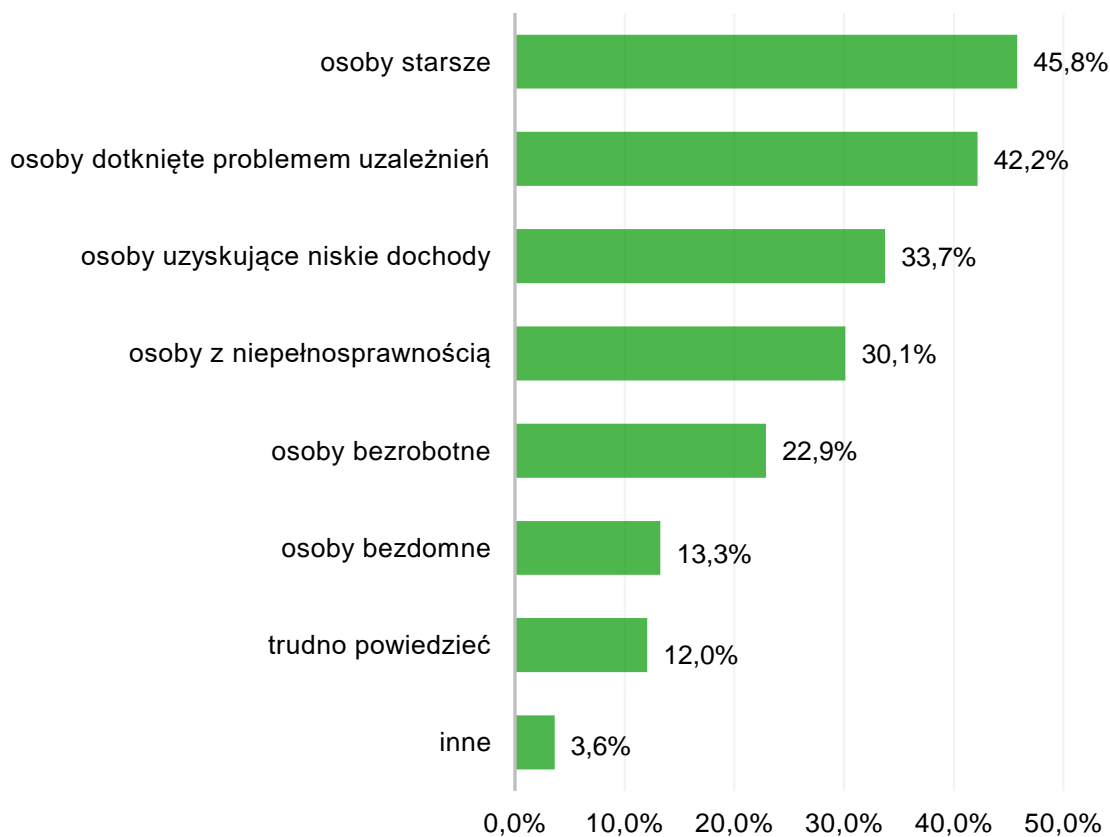
Następne pytanie dotyczyło tego, czy nasi respondenci doświadczyli w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, ze względu na niewystarczające zasoby finansowe. 54,2% osób odpowiedziało przecząco na to pytanie, 28,9% badanych przyznało, że doznało w okresie ostatniego roku takich trudności, z kolei 16,9% respondentów miało trudności w udzieleniu odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 28. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe? N=83

W kolejnym pytaniu, mieszkańcy mieli wskazać, jakie ich zdaniem grupy osób są najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy. Na pierwszym miejscu znalazły się osoby starsze (45,8%), na drugim – dotknięte problemem uzależnień (42,2%), z kolei na trzecim – osoby uzyskujące niskie dochody (33,7%). 30,1% respondentów wskazało na osoby z niepełnosprawnością, a 22,9% na osoby bezrobotne. Najniższy odsetek badanych podał osoby bezdomne (22,9%), z kolei 3,6% wskazało odpowiedź „inne”, gdzie dodano *młodych ludzi w wieku 18-35 lat*, a także *osoby głośno wyrażające swoje zdanie*. 12,0% ankietowanych miało trudności z odpowiedzią na to pytanie.

Wykres 31. Jakie grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy? N=83

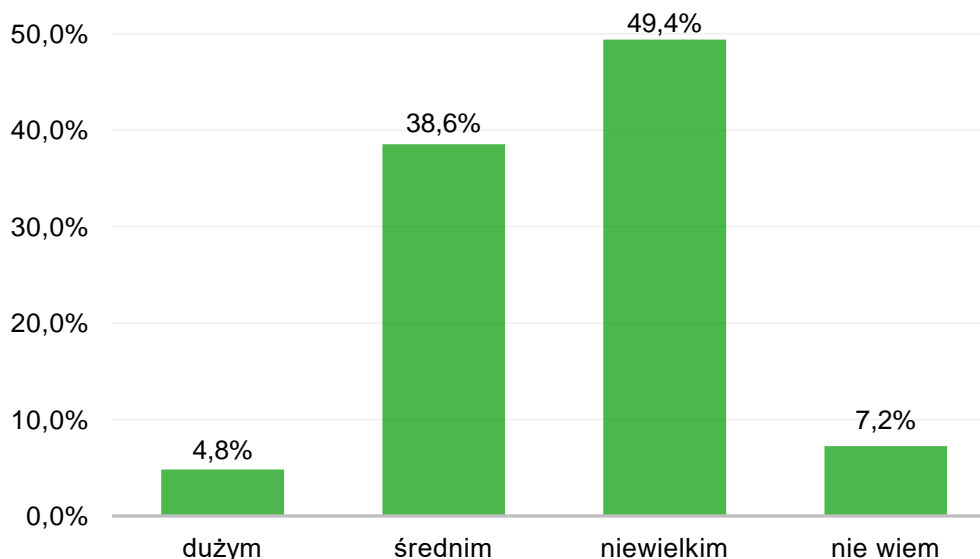

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Sytuacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

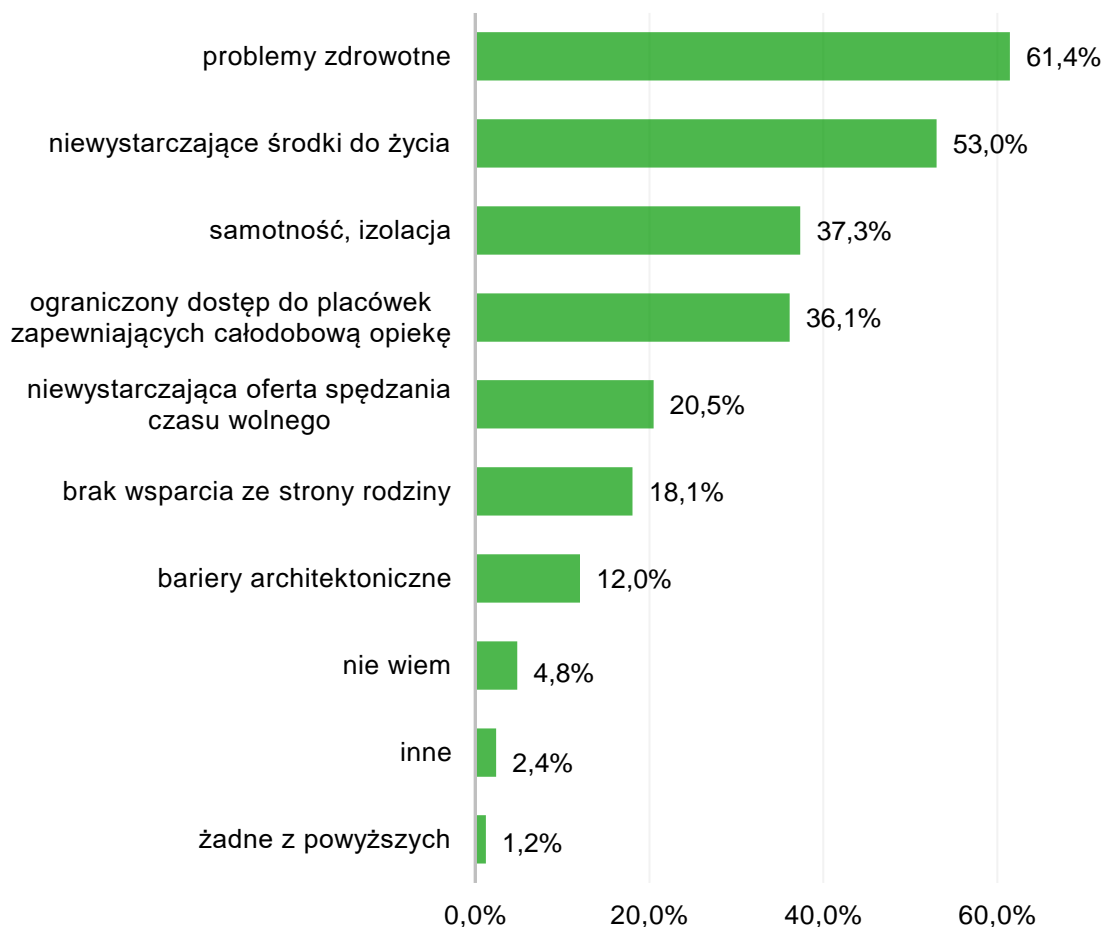
Mieszkańcy zostali poproszeni o ocenę stopnia dostosowania infrastruktury technicznej Gminy do osób z niepełnosprawnościami. 49,4% badanych uważa, że jest ona dostosowana w niewielkim stopniu, a 38,6% mieszkańców jest zdania, że jest przystosowana w stopniu średnim. 4,8% ankietowanych twierdzi, że dużo miejsc w Gminie jest przystosowanych do osób z niepełnosprawnością, a 7,2% badanych nie ma zdania na ten temat.

Wykres 32. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Gminie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=83

Zdaniem większości badanych mieszkańców, najważniejszym problemem osób starszych na terenie Gminy są problemy zdrowotne (61,4%) oraz niewystarczające środki do życia (53,0%). 37,3% ankietowanych wskazało na samotność, izolację, natomiast 36,1% badanych podało ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę. Co piąta osoba biorąca udział w badaniu stwierdziła, że jednym z najważniejszych problemów w tym zakresie jest niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego (20,5%), z kolei niższy odsetek badanych wskazał na brak wsparcia ze strony rodziny (18,1%). Bariery architektoniczne wybrało 12,0% respondentów. Na inne problemy wskazało 2,4% osób, gdzie wymieniono *brak opiekuna gminnego, który mógłby pomóc w opiece*. Osoby, które nie wiedziały co odpowiedzieć na to pytanie stanowią 4,8% badanych, natomiast 1,2% respondentów odpowiedziało, że żadne z wymienionych problemów nie są trudnościami dla osób starszych z terenu Gminy.

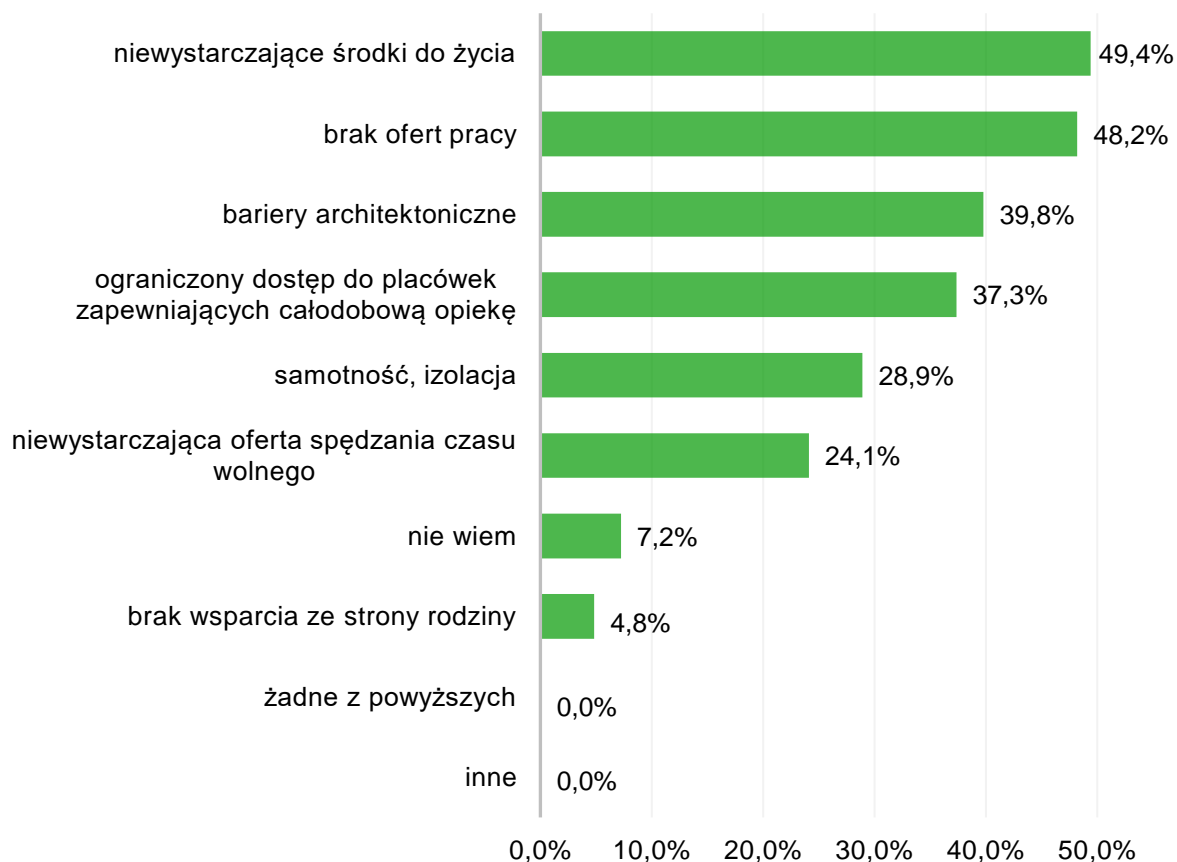
Wykres 34. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych w Gminie? N=83

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Ankietowani odpowiedzieli także na pytanie, jakie ich zdaniem są najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami na terenie Gminy. Połowa badanych wskazała w tym kontekście na niewystarczające środki do życia (49,4%) oraz brak ofert pracy (48,2%). 39,8% podało bariery architektoniczne, a 37,3% – ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę. Na samotność, izolację wskazało 28,9% osób, z kolei na niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego – 24,1%. Brak wsparcia ze strony rodziny był najrzadziej wybieraną odpowiedzią w kontekście problemów osób z niepełnosprawnością w Gminie (4,8%). 7,2% ankietowanych zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”.

Wykres 34. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami w Gminie? N=83

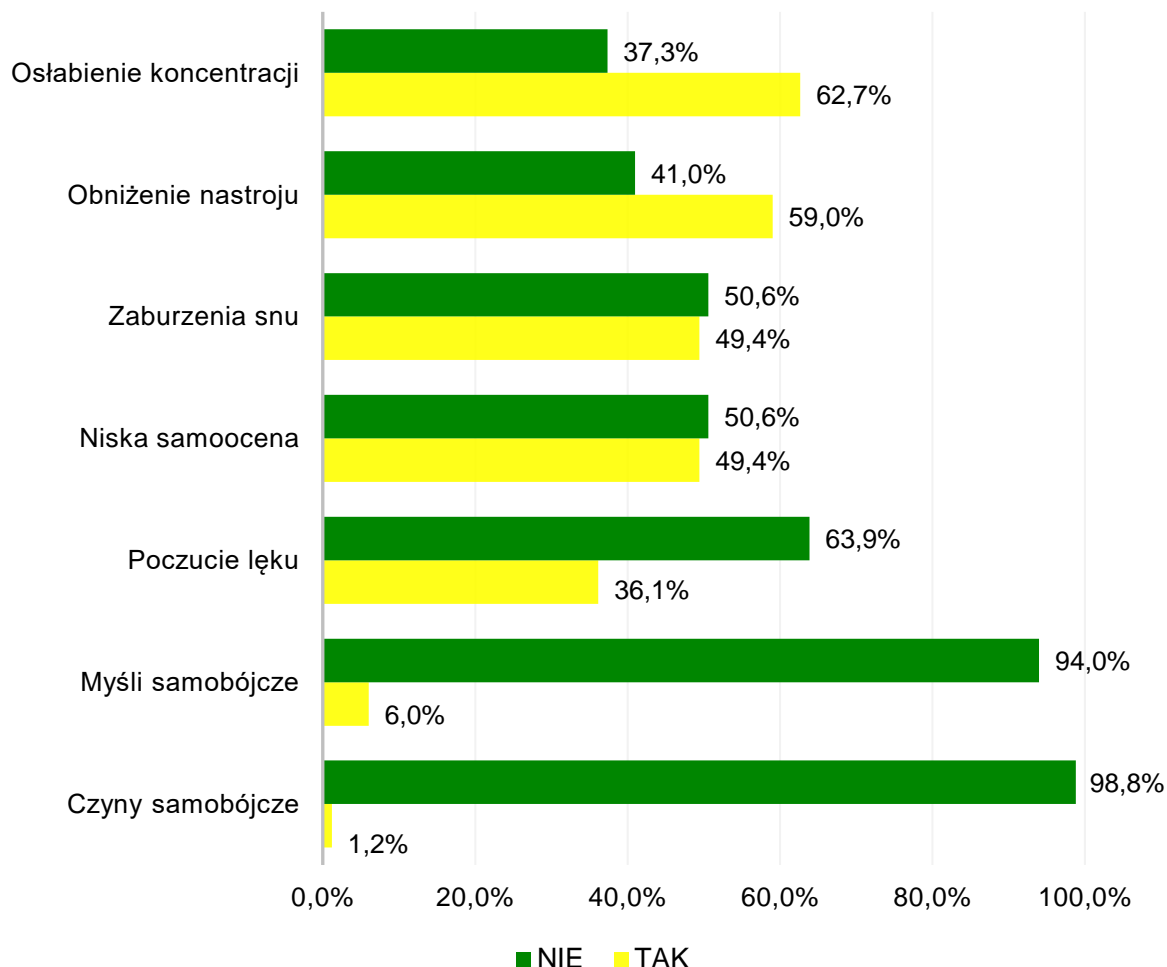
Zdrowie psychiczne

W pytaniu dotyczącym zdrowia psychicznego badani mieszkańcy gminy Nowy Kawęczyn mieli określić, czy w okresie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u nich przynajmniej przez 2 tygodnie wymienione stany. Z poniższego wykresu wynika, że:

- 62,7% doświadczyło osłabienia koncentracji;
- 59,0% odczuwało obniżenia nastroju;
- po 49,4% miało zaburzenia snu i/lub odczuwało niską samoocenę;
- 36,1% odczuwało lęk;
- 6,0% miało myśli samobójcze;
- 1,2% podejmowało się czynów samobójczych.

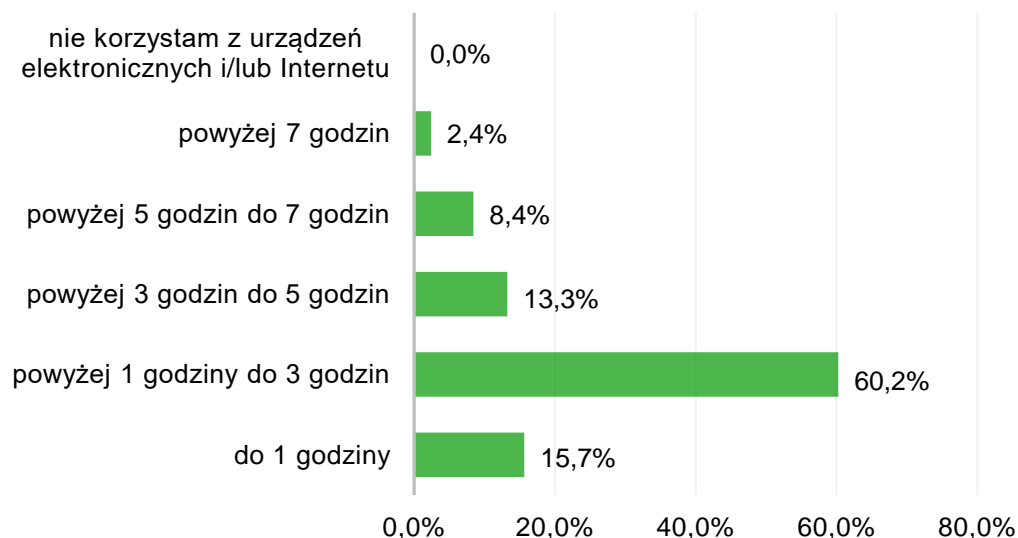
Wykres 10. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=83

Korzystanie z urzędzeń elektronicznych

W następnym obszarze tematycznym zapytano mieszkańców o czas korzystania z urzędzeń elektronicznych i Internetu w ciągu dnia, w którym ich respondenci używają. Jak wynika z zebranego materiału badawczego 15,7% robi to do 1 godziny dziennie, 60,2% wskazało na korzystania od 1 do 3 godzin, 13,3% podało – od 3 do 5 godzin, 8,4% – od 5 do 7 godzin, a 2,4% osób w takim dniu używa urzędzeń elektronicznych i Internetu ponad 7 godzin.

Wykres 11. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=83

Ankietowani określili także, czy zdarza się im korzystać z urządzeń elektronicznych i Internetu dłużej niż wstępnie zakładali. Niemal połowa badanych przyznała, że zdarzają im się takie sytuacje (37 osób, tj. 44,6%), z kolei 16 osób zaprzeczyło temu, jakoby przekraczało czas przeznaczony na korzystanie z urządzeń elektronicznych. Po 15 respondentów wskazało odpowiedzi: „trudno powiedzieć” oraz „nie przewiduję określonego czasu” (po 18,1%).

Tabela 8. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=83

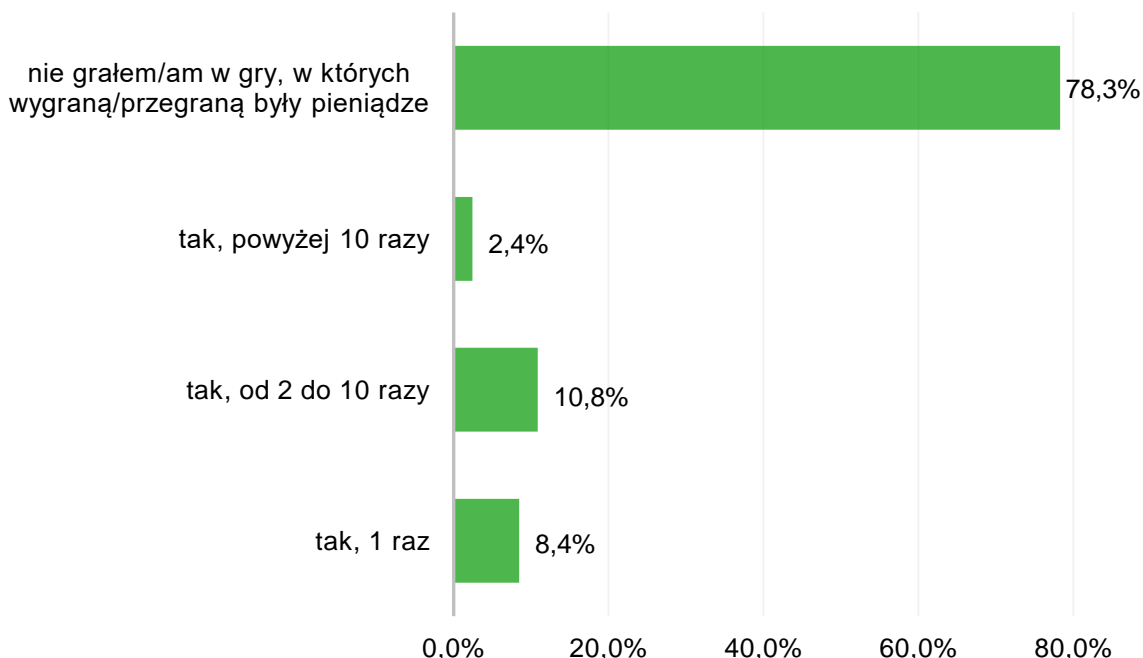
Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	44,6%	37
nie	19,3%	16
trudno powiedzieć	18,1%	15
nie przewiduję określonego czasu	18,1%	15

Uczestnictwo w grach hazardowych

W dalszej części badania określona została skala podejmowania zachowań hazardowych przez pełnoletnich mieszkańców. Ankietowani udzielili odpowiedzi na pytanie, czy w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie grali w gry, w których wygraną lub przegraną były pieniądze. Jak wskazuje zebrany materiał badawczy, styczność z nimi miał odsetek 21,6% dorosłych respondentów, wśród

których 8,4% osób grało w takie gry 1 raz, 10,8% przyznało się do grania w tego typu gry 2-10 razy, a 2,4% – powyżej 10 razy.

Wykres 12. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=83

Kolejne pytanie dotyczyło motywacji, które kierowały mieszkańcami korzystającymi z gier hazardowych, a mianowicie odnosiło się do tego, czy badani kiedykolwiek grali w tego typu gry z powodu trudności finansowych lub w celu poprawy swojej sytuacji ekonomicznej. 5 ankietowanych potwierdziło zaistnienie takiej sytuacji w swoim życiu (27,8%), z kolei 11 osób zaprzeczyło temu (61,1%).

Tabela 9. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=18

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	27,8%	5
nie	61,1%	11
trudno powiedzieć	11,1%	2

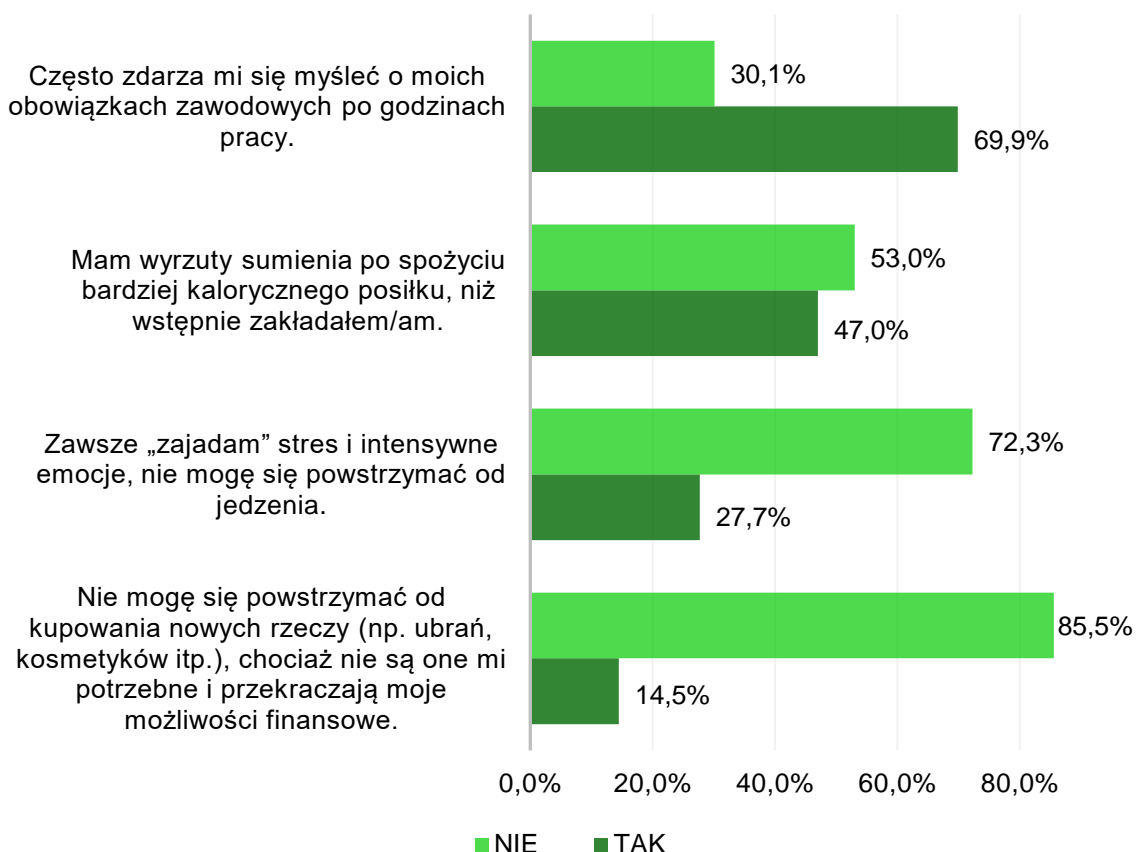
Inne uzależnienia behawioralne

W dalszej części badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców gminy Nowy Kawęczyn, respondenci udzielili również istotnych informacji na temat ich decyzji zakupowych, wykonywania obowiązków zawodowych oraz zakresu aktywności fizycznej i zaburzeń odżywiania. Zakupoholizm, pracoholizm, a także nadmierna aktywność fizyczna są przykładami uzależnień behawioralnych, które w okresie ostatnich lat zwiększyły swoją skalę, w szczególności wśród rozwiniętych i sprawnie funkcjonujących społeczeństw, dlatego pytania ujęte w kwestionariuszu ankiety skierowanej do respondentów dotyczyły również występowania tego rodzaju problemu wśród lokalnej społeczności.

Jak wynika z analizy materiału badawczego, część ankietowanych przejawia zachowania świadczące o możliwości występowania wśród nich zaburzeń w zakresie zakupów, pracy oraz odżywiania. Doświadczenia respondentów w tych obszarach przedstawiają się następująco:

- 14,5% badanych przyznało, iż nie może powstrzymać się od kupowania nowych rzeczy (np. ubrań, kosmetyków itp.) chociaż nie są one im potrzebne i przekraczają ich możliwości finansowe, natomiast nie dokonuje zakupów ponad swoje możliwości finansowe 85,5% respondentów;
- 27,7% ankietowanych zawsze zajada stres i inne intensywne emocje, natomiast nie tłumi ich w taki sposób 72,3% osób.
- wśród badanych 47,0% ma wyrzuty sumienia po spożyciu bardziej kalorycznego posiłku niż wstępnie zakładało, z kolei 53,0% osób zaprzeczyło takim sytuacjom;
- 69,9% osób biorących udział w badaniu kupuje nowe rzeczy, kiedy są im potrzebne lub w celu poprawy nastroju i kontroluje środki finansowe, jakie mogą przeznaczyć na ten cel, a 30,1% respondentów zaprzeczyło temu.

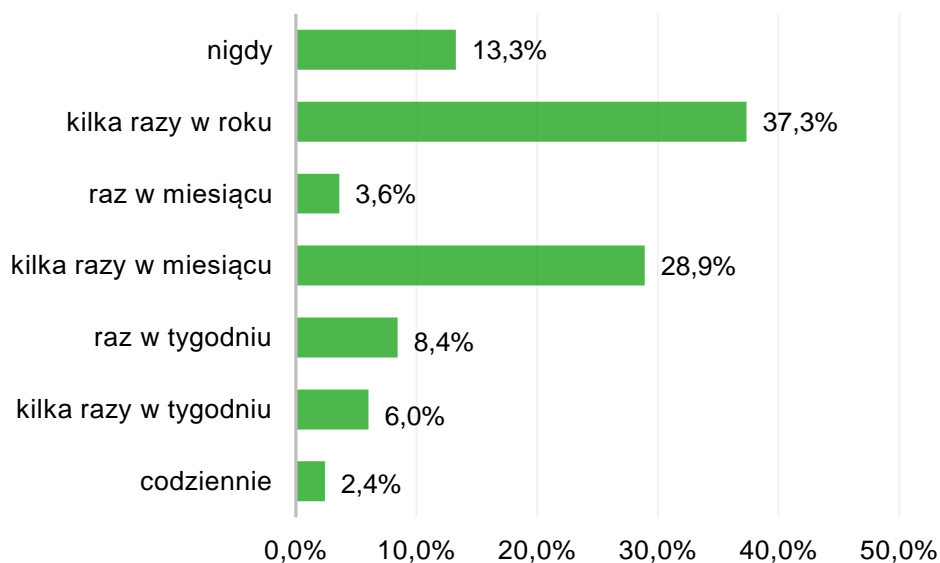
Wykres 13. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=83

Problem alkoholowy

W następnym bloku tematycznym został poruszony problem alkoholowy. Pierwsze pytanie w tym obszarze, skierowane do dorosłych mieszkańców Gminy, dotyczyło częstotliwości spożywania alkoholu. Całkowitą abstynencję zadeklarował 13,3% ankietowanych, natomiast 37,3% badanych sięga po alkohol okazjonalnie, czyli kilka razy w roku. 3,6% badanych wskazało, że takie sytuacje mają w ich przypadku miejsce raz w miesiącu, 28,9% – kilka razy w miesiącu, 8,4% sięga po alkohol raz w tygodniu, z kolei 6,0% – kilka razy w tygodniu. 2,4% respondentów zadeklarowało codzienne picie alkoholu.

Wykres 14. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=83

Kolejne pytanie dotyczyło sytuacji, w której respondenci stracili kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu. 9 respondentów odpowiedziało, że zdarzyło im się to 1 raz (12,5%), natomiast 5 odpowiedzi wskazało na 2-5 razy (6,9%), a 1 osoba podała, że zrobiła to z częstotliwością 6-10 razy (1,4%). 57 osób podało, że nigdy nie straciło kontroli nad ilością spożywanego alkoholu (79,2%).

Tabela 10. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=72

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1 raz	12,5%	9
2-5 razy	6,9%	5
6-10 razy	1,4%	1
powyżej 10 razy	0,0%	0
ani razu	79,2%	57

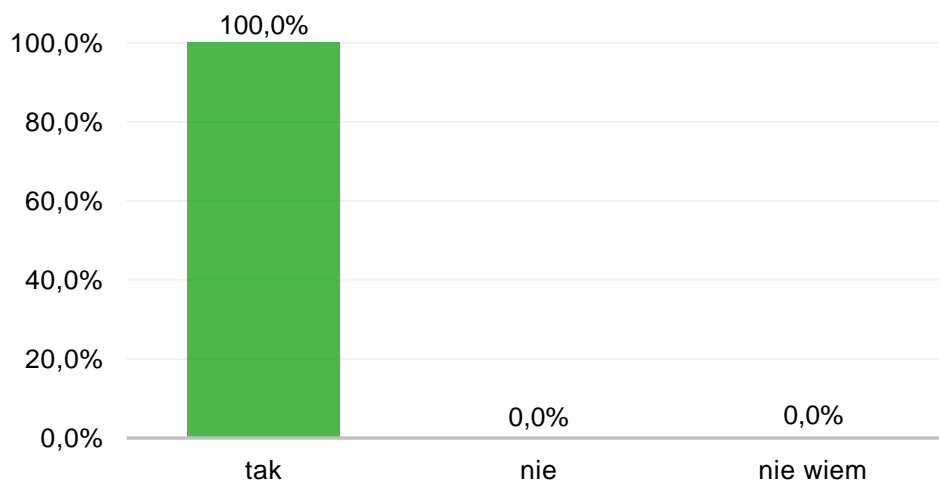
Następnie zapytano badanych czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło im się kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu. Większość mieszkańców odpowiedziała przecząco ma to pytanie (64 osoby, tj. 88,9%), a 2 respondentów podało, że zdarzyło im się to 1 raz (1,4%). 1 ankietowany nie posiada prawa jazdy (6,9%).

Tabela 11. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=72

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zdarzyła mi się taka sytuacja	88,9%	64
raz mi się to zdarzyło	2,8%	2
zdarzało mi się to sporadycznie	1,4%	1
zdarzało mi się to często	0,0%	0
nie posiadam prawa jazdy	6,9%	5

W tym obszarze tematycznym poruszono także kwestię szkodliwości alkoholu w ciąży na rozwój dziecka i opinii mieszkańców na ten temat. Wszyscy ankietowani odpowiedzieli, że alkohol ma negatywny wpływ na rozwój dziecka (100%).

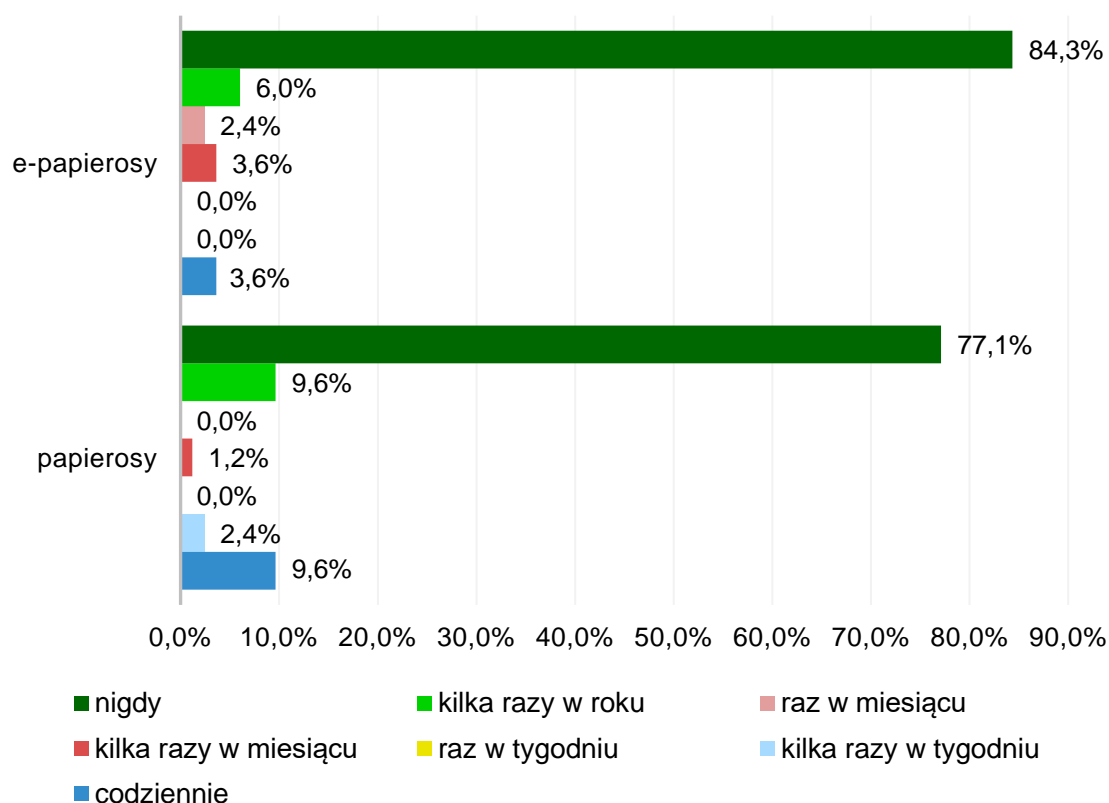
Wykres 15. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=83

Problem nikotynowy

Kolejny analizowany obszar miał na celu określenie skali sięgania po wyroby nikotynowe przez dorosłych mieszkańców Gminy Nowy Kawęczyn. Odpowiedzi badanych były następujące: papierosy tradycyjne pali niemal co piąty mieszkaniec, tj. 22,8%, spośród których 9,6% robi to kilka razy w roku, natomiast 1,2% – kilka razy w miesiącu, 2,4% – kilka razy w tygodniu, a 9,6% badanych pali papierosy codziennie. Po elektroniczne papierosy sięga 15,6% respondentów, przy czym 6,0% z nich robi to kilka razy w roku 2,4% – raz w miesiącu, a po 3,6% – kilka razy w miesiącu oraz regularnie/codziennie.

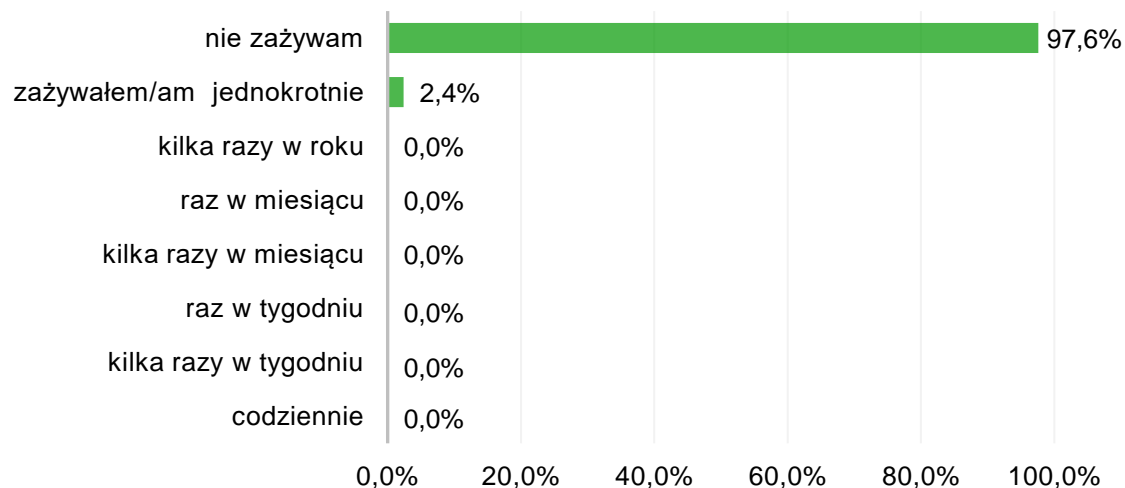
Wykres 16. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=83

Problem narkotykowy

Kolejną część badania miało na celu określenie rozpowszechniania środków psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców gminy Nowy Kawęczyn. Jak wynika z analizy materiału badawczego 2,4% badanych zażywało środki psychoaktywne jednokrotnie w swoim życiu.

Wykres 17. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=83

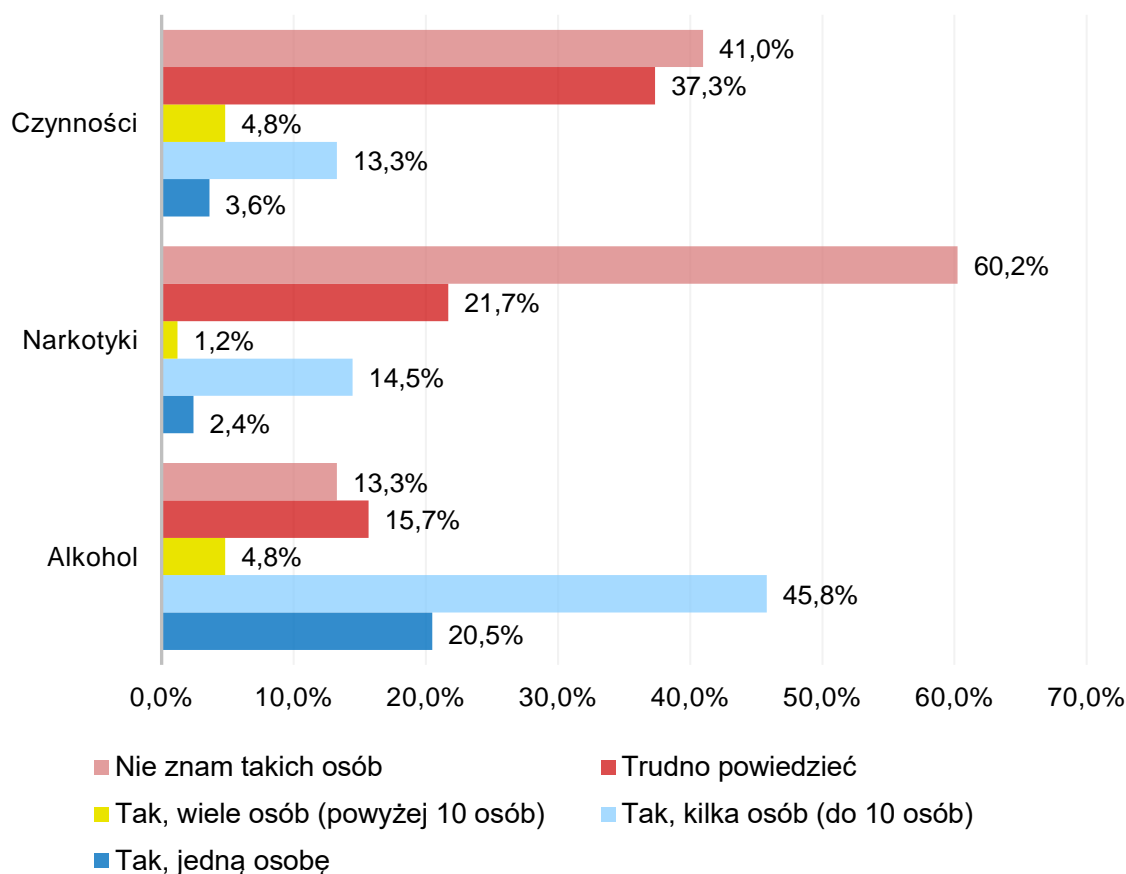
W kolejnym pytaniu dotyczącym substancji psychoaktywnych zapytano respondentów o znajomość osób, które nadużywają alkoholu, narkotyków lub w sposób nadmierny podejmują się pewnych czynności, co może świadczyć o uzależnieniu behawioralnym.

- znajomość osób nadużywających alkohol zadeklarowało łącznie 71,1% badanych, z czego 20,5% zna jedną taką osobę, 45,8% – kilka osób (do 10 osób), a 4,8% deklaruje znajomość wielu osób nadużywających alkoholu (powyżej 10 osób).
- w sumie 18,1% mieszkańców zna osoby nadużywające narkotyków, przy czym 2,4% zna jedną taką osobę, 14,5% – kilka osób (do 10 osób), natomiast 1,2% badanych wskazało na znajomość wielu osób nadużywających narkotyków (powyżej 10 osób).
- 27,1% respondentów łącznie zna osoby, które w sposób zdecydowanie nadmierny podejmują się pewnych czynności. Wśród badanych, odsetek 3,6% zna jedną taką osobę, 13,3% – kilka osób (do 10 osób), z kolei 4,8% przyznaje, że zna wiele osób, które mogą być uwikłane w ten problem (powyżej 10 osób).

Szczegółowe informacje, dotyczące znajomości osób dotkniętych różnego rodzaju uzależnieniami, znajdują się na poniżej tabeli.

Tabela 12. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa, alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych

czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=83

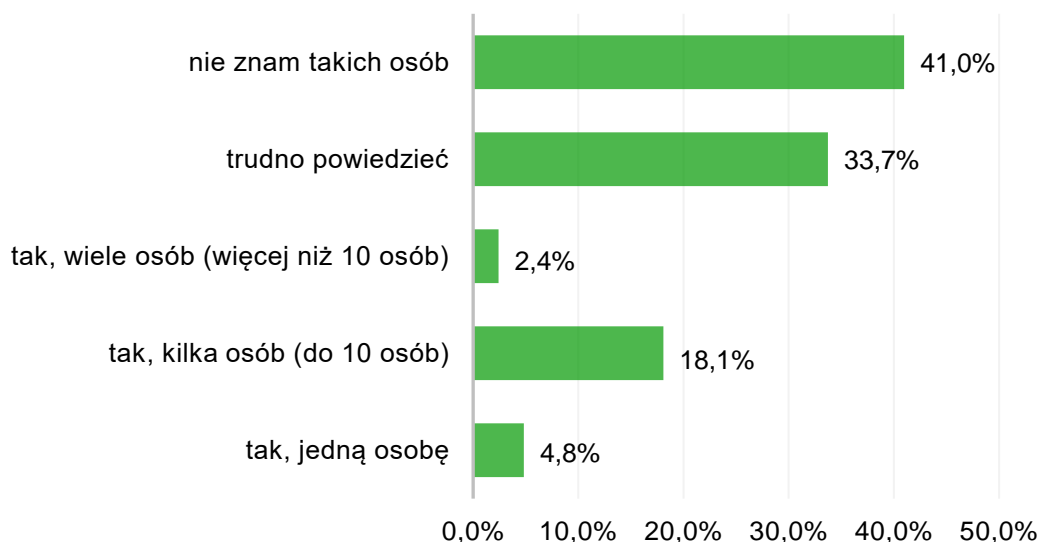

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Problem przemocy

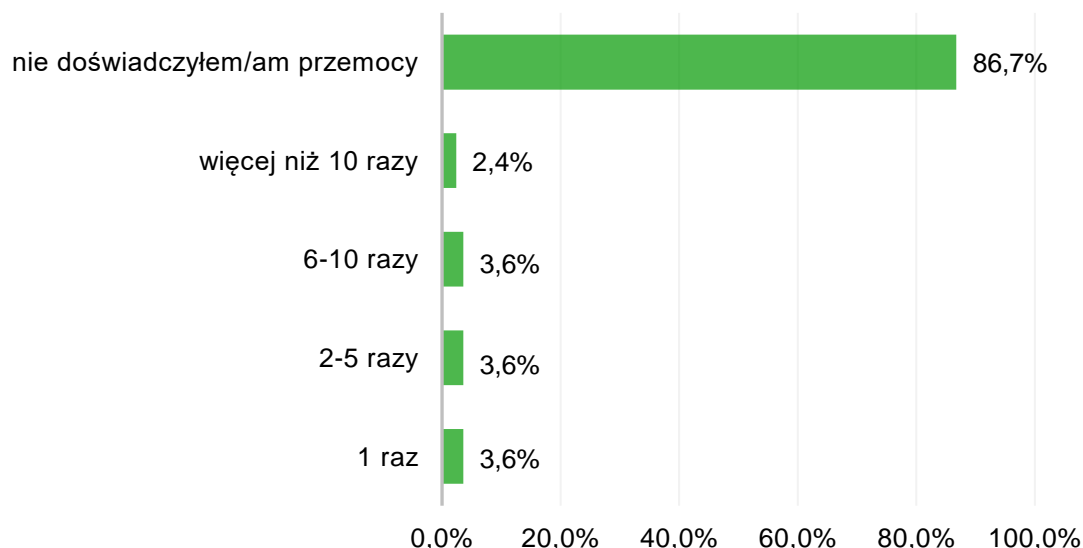
W ostatniej części raportu z badań wśród dorosłych mieszkańców gminy Nowy Kawęczyn oszacowana została skala występowania problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców. Respondenci zostali poproszeni o stwierdzenie, czy w swoim otoczeniu znają osoby, które doświadczają przemocy domowej. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, znajomość takich osób potwierdził odsetek 25,3% ankietowanych, spośród których 4,8% stwierdziło, iż zna jedną taką osobę, 18,1% badanych podało, że zna kilka osób dotkniętych przemocą domową (do 10 osób), z kolei 2,4% – wiele osób (więcej niż 10). Należy zauważyć, iż co trzeci respondent nie jest pewien, czy zna taką osobę (33,7%), natomiast jednoznacznie zaprzeczyło temu 41,0% badanych.

Wykres 18. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej? N=83

Skala problemu przemocy na terenie Gminy została oszacowana również dzięki deklaracjom respondentów w zakresie doświadczania przez nich samego tego problemu. Analiza uzyskanych odpowiedzi wskazuje, że w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie przemocy doznało 13,2% badanych mieszkańców, spośród których po 3,6% doświadczyło jej 1 raz, 2-5 razy oraz 6-10 razy. Na doświadczenie przemocy więcej niż 10 razy wskazało 2,4% respondentów.

Wykres 19. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy domowej? N=83

Respondenci, którzy potwierdzili, iż doświadczyli przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy, zostali poproszeni o wskazanie jej rodzaju. Z ich deklaracji wynika, że najczęściej doznawaną formą przemocy w Gminie jest przemoc psychiczna, którą

podało 10 osób (90,9%) oraz przemoc fizyczna, której doznało 7 osób (63,6%). Niemniej, odpowiedzi wskazują na to, że 5 osób doświadczyło przemocy ekonomicznej (45,5%), z kolei 4 badanych wskazało na zaniedbanie (36,4%).

Tabela 13. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=11

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	90,9%	10
przemoc fizyczna	63,6%	7
przemoc ekonomiczna	45,5%	5
zaniedbanie	36,4%	4
przemoc seksualna	0,0%	0
nie wiem	0,0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W dalszej części respondentów poproszono o wskazanie osób, które stosowały wobec nich przemoc. Analiza materiału badawczego pozwala stwierdzić, że przemocy wobec badanych najczęściej dopuszczali się ich mężowie/żony (5 osób, tj. 45,5%), a następnie partner/partnerka (3 osoby, tj. 27,3%), z kolei po 2 badanych podało rodziców oraz innych członków rodziny (po 18,2%).

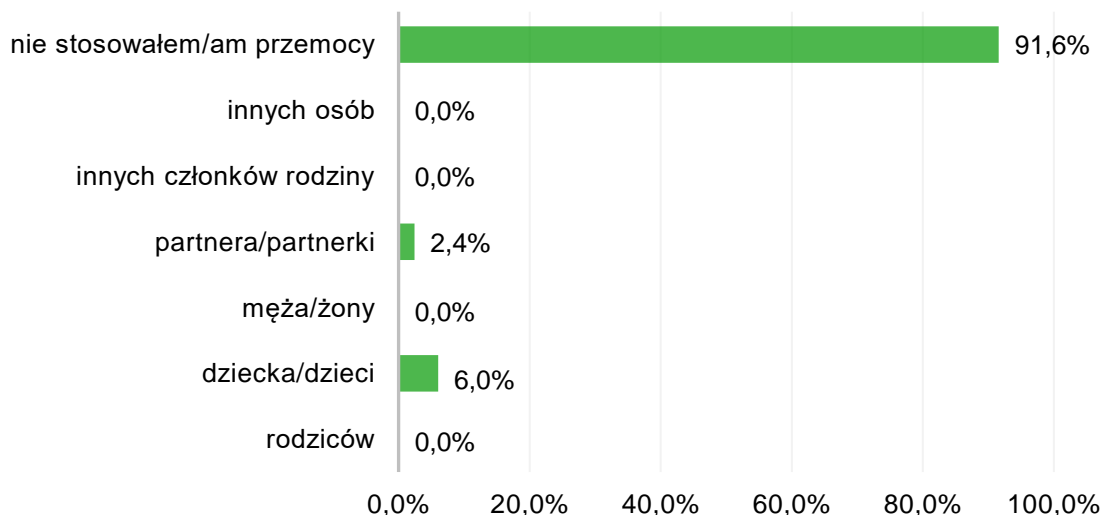
Tabela 14. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=11

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mąż/żona	45,5%	5
partner/partnerka	27,3%	3
rodzice	18,2%	2
inni członkowie rodziny	18,2%	2
inne osoby	0,0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

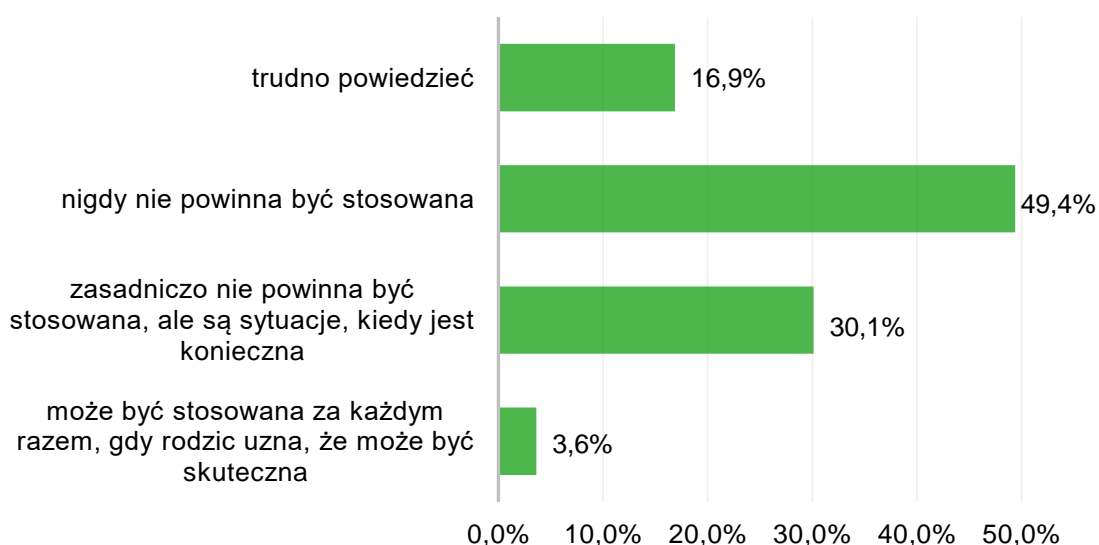
Kolejne pytanie zadane mieszkańcom dotyczyło tego, czy oni sami stosowali przemoc domową w ciągu 12 miesięcy przed badaniem. Przeważająca większość z nich nie dopuściła się takiego zachowania (91,6%), z kolei 2,4% podało, że zastosowało przemoc wobec partnera/partnerki, a 6,0% przyznało się do użycia przemocy wobec dziecka/dzieci.

Wykres 20. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=83

Ważnym aspektem badania dotyczącego problemów społecznych w gminie Nowy Kawęczyn była również opinia jej mieszkańców na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci, jako metody wychowawczej. W świetle odpowiedzi można zauważyć, iż niemal połowa badanych uważa, że kary fizyczne nigdy nie powinny być stosowane (49,4%), z kolei według 30,1% osób zasadniczo nie powinny być stosowane, ale są sytuacje, kiedy są one konieczne, a 3,6% respondentów przyznało, że według nich mogą być stosowane za każdym razem, gdy rodzic uzna, że mogą być skuteczne. 16,9% ankietowanym trudno było określić jednoznaczne stanowisko w tej sprawie.

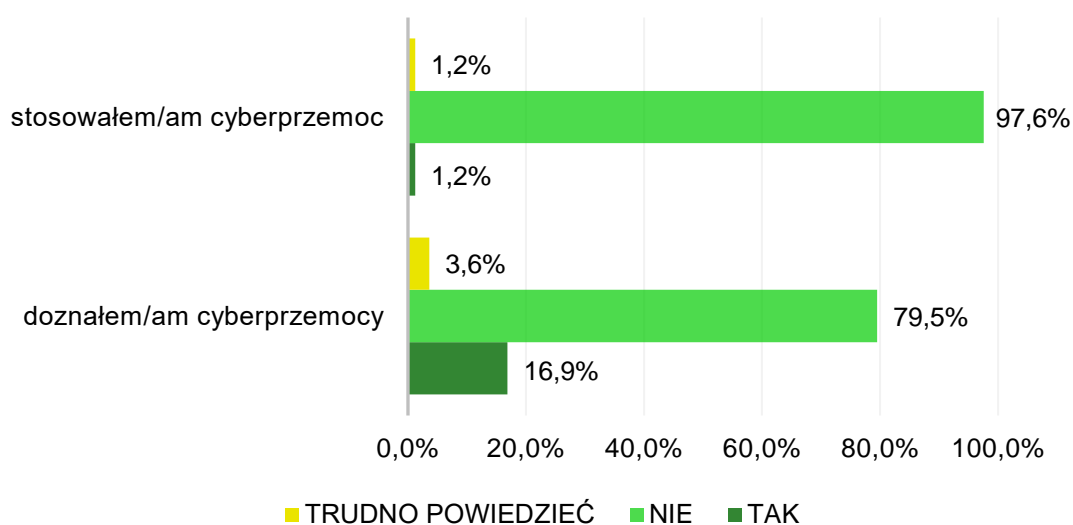
Wykres 21. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=83

Ostatnie pytanie z zakresu problemu przemocy ujęte w kwestionariuszu ankiety dotyczyło zjawiska cyberprzemocy i miało na celu oszacowanie skali jej występowania

wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, czy zdarzyło im się kiedykolwiek doświadczyć oraz stosować cyberprzemoc. Z deklaracji badanych wynika, że 16,9% z nich doznało przemocy w Internecie, a 3,6% miało trudności z odpowiedzią na to pytanie. Do stosowania cyberprzemocy przyznało się 1,2% ankietowanych, natomiast kolejne 1,2% osób w tym kontekście zaznaczyło odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Wykres 22. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=83

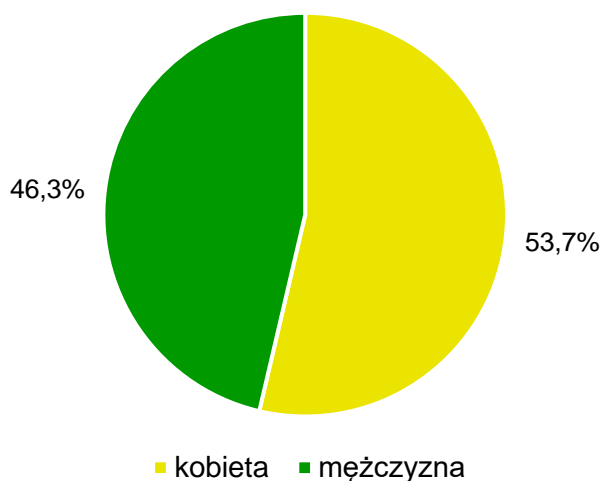
Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród uczniów

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnień i przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, miały na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych ze spożywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków, sięganiem po papierosy i e-papierosy, przemocą domową, rówieśniczą, cyberprzemocą oraz uzależnieniami behawioralnymi, a także poznanie oceny młodych mieszkańców na temat swojego zdrowia psychicznego oraz zaburzeń odżywiania.

Struktura badanej próby

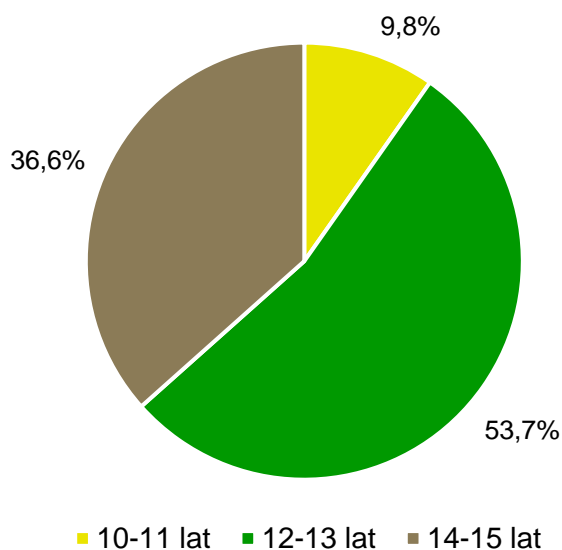
Uczniowie z gminy Nowy Kawęczyn wypełnili 123 kwestionariusze ankiet. Poniższy rysunek przedstawia strukturę badanej próby ze względu na płeć. Możemy zauważyć, że w badaniu diagnozującym problemy społeczne przewagę miały dziewczynki. Stanowiły one 53,7% ogółu, zaś chłopcy wypełnili 46,3% kwestionariuszy.

Wykres 23. Płeć: N=123

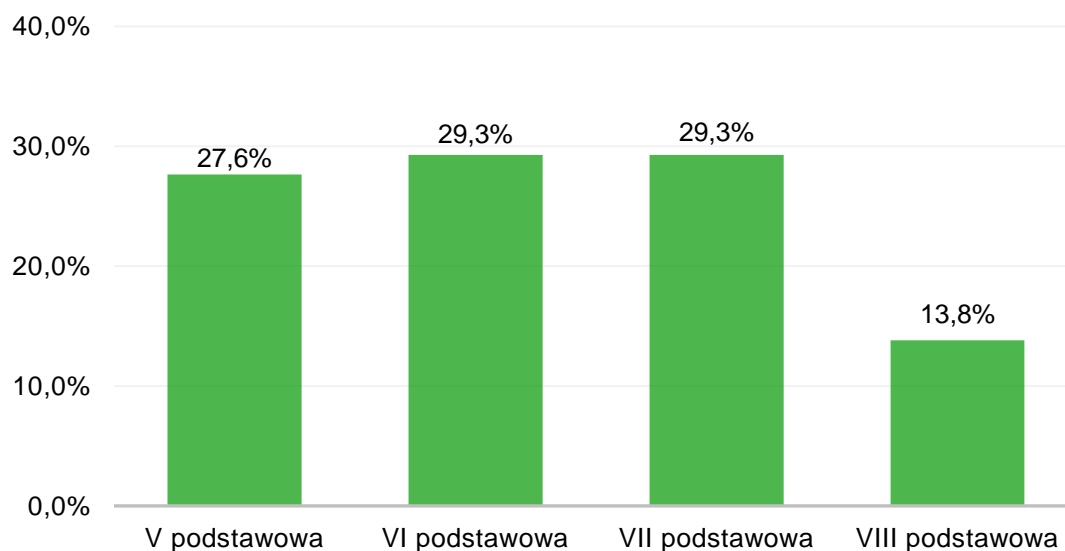
Wśród uczniów biorących udział w badaniu, większość kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci mający 12-13 lat (53,7%), następnie uczniowie w wieku 14-15 lat (36,6%), z kolei pozostali ankietowani mieścili się w przedziale wiekowym 10-11 lat (9,8%).

Wykres 39. Wiek: N=123

Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. Po 29,3% uczniów biorących udział w badaniu uczęszcza do VI oraz VII klasy szkoły podstawowej, z kolei 27,6% badanych wskazało na klasę V, a 13,8% respondentów to uczniowie klasy VIII.

Wykres 40. Klasa: N=123

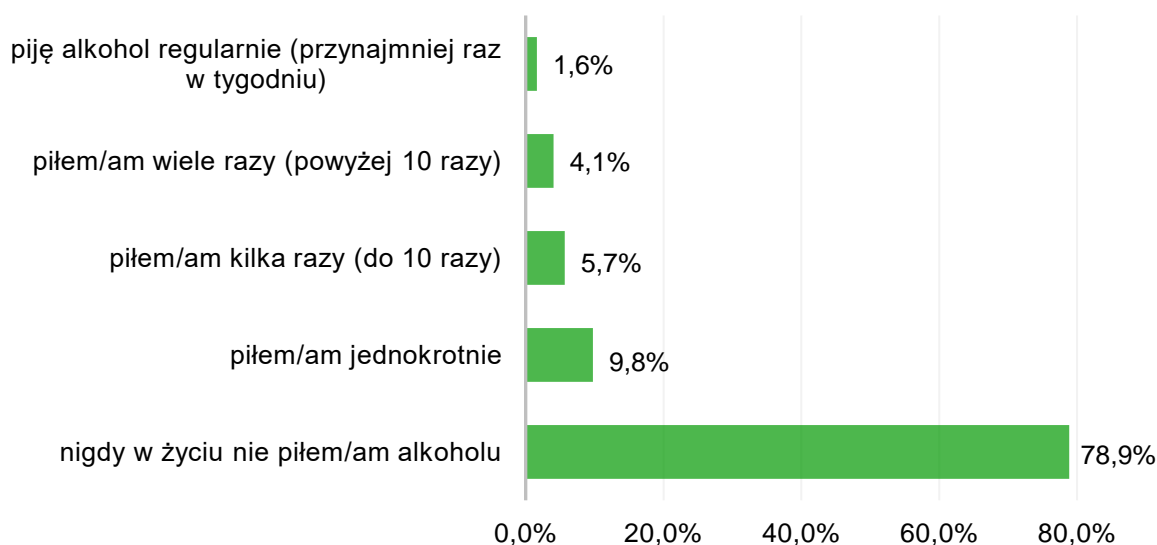

Problem alkoholowy

Jeden z analizowanych w Diagnozie obszarów dotyczył spożywania alkoholu przez uczniów z gminy Nowy Kawęczyn. Pierwsze z pytań zawartych w kwestionariuszu ankiety dotyczących tego obszaru tematycznego odnosiło się do częstotliwości spożywania go przez młodych mieszkańców Gminy. Zebrany materiał badawczy wskazuje, że kontakt z alkoholem miało 21,2% respondentów, wśród których 9,8% spożyło go jednokrotnie, 5,7% badanych stwierdziło, iż piło alkohol kilka razy (do 10 razy), z kolei 4,1% respondentów zadeklarowało wielokrotne picie alkoholu (powyżej 10 razy). Odsetek 1,6% ankietowanych uczniów pije alkohol regularnie (przynajmniej raz w tygodniu).

Wykres 24. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=123

Kolejne pytanie zadane uczniom uczęszczającym do szkół znajdującym się w Gminie miało na celu oszacowanie częstotliwości spożywania przez nich alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających niniejsze badanie ankietowe. Jak wynika z udzielonych przez młodych mieszkańców Gminy odpowiedzi, kontakt z alkoholem w tym czasie miało 12 uczniów będących po inicjacji alkoholowej, którzy w większości spożyli tego typu napoje 1-2 razy (6 osób, tj. 23,1%), 4 badanych wskazało na picie alkoholu 3-4 razy (15,4%), a 2 osoby podały, że robiły to więcej niż 7 razy (7,7%).

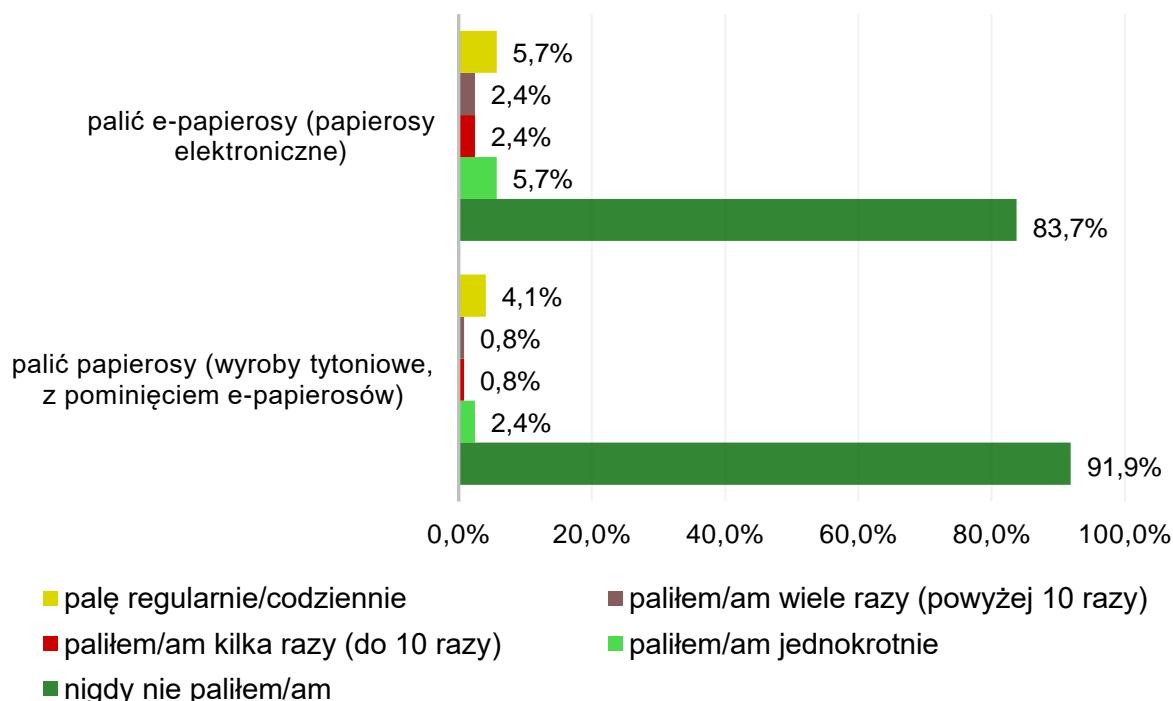
Tabela 15. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=26

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	53,8%	14
1 – 2 razy	23,1%	6
3 – 4 razy	15,4%	4
5 – 7 razy	0,0%	0
więcej niż 7 razy	7,7%	2

Problem nikotynowy

W badaniu przeprowadzonym wśród uczniów z gminy Nowy Kawęczyn podjęto się także określenia skali i częstotliwości sięgania przez nich po papierosy elektroniczne oraz papierosy tradycyjne. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że kontakt z tradycyjnymi wyrobami tytoniowymi miał odsetek 16,2% ankietowanych, wśród których 5,7% paliło je jednokrotnie, po 2,4% sięgnęło po nie kilka razy (do 10 razy) oraz wiele razy (powyżej 10 razy), z kolei 5,7% wskazało na regularne/codziennie palenie wyrobów tytoniowych. Papierosów elektronicznych używało 8,1% respondentów, przy czym 2,4% uczniów przyznało się do jednokrotnego palenia e-papierosów, po 0,8% wskazało na sięganie po nie kilka razy (do 10 razy) oraz wielokrotnie (powyżej 10 razy), natomiast 4,1% osób wskazało na używanie ich regularne/codziennie.

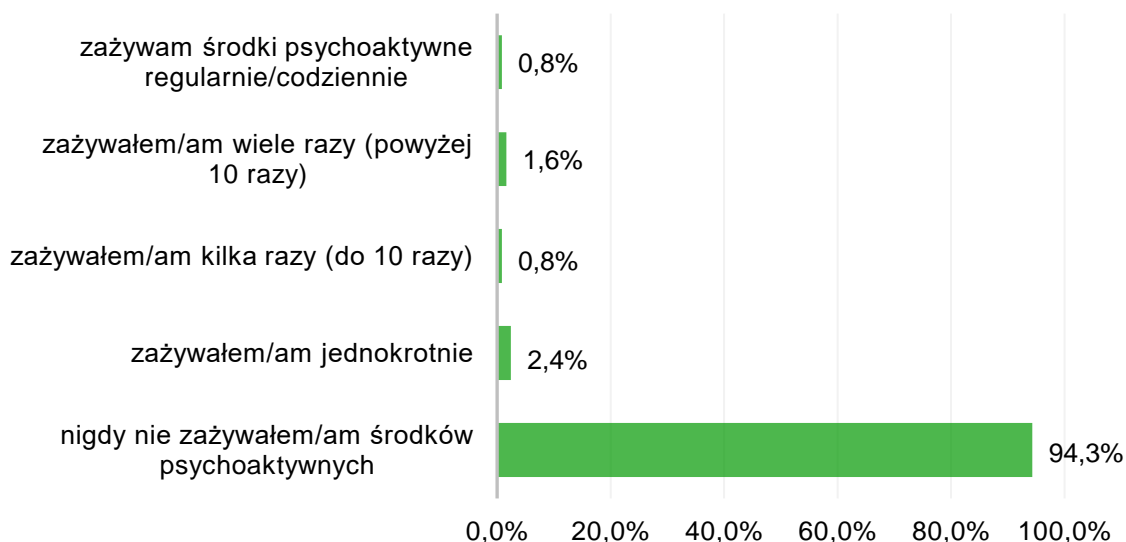
Wykres 25. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=123

Problem narkotykowy

Kolejny z analizowanych w Diagnozie obszarów dotyczył powszechności zażywania narkotyków, dopalaczy oraz innych środków psychoaktywnych przez uczniów zamieszkujących Gminę. W celu określenia skali występowania tego problemu respondentów zapytano o to, ile razy w życiu zdarzyło im się sięgnąć po tego typu substancje. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 5,6% uczniów zażywało środki psychoaktywne, przy czym 2,4% robiło to jednokrotnie, po 0,8% osób wskazało na zażywanie ich kilka razy (do 10 razy) oraz regularnie/codziennie, a 1,6% respondentów podało, że robiło to wiele razy (powyżej 10 razy).

Wykres 26. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=123

Respondenci, którzy zadeklarowali zażywanie środków psychoaktywnych, tj. narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia, odpowiedzieli również na pytanie, jak często w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem zdarzyło im się sięgnąć po te substancje. 1 osoba zadeklarowała, że nie zażywała takich środków w podanym czasie (14,3%), 3 ankietowanych wskazało, że robiło to 1-2 razy (42,9%), 1 osoba podała częstotliwość 3-4 razy (14,3%), a 2 uczniów przyznało, że zażywało takie środki więcej niż 7 razy (28,6%).

Tabela 16. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=7

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zażywałem/am narkotyków/dopalaczy/leków w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni	14,3%	1
1 – 2 razy	42,9%	3
3 – 4 razy	14,3%	1
5 – 7 razy	0,0%	0
więcej niż 7 razy	28,6%	2

Kolejne pytanie zadane uczniom, którzy przyznali, że zażywali środki psychoaktywne dotyczyło rodzaju zażywanych substancji. 4 ankietowanych zadeklarowało zażywanie mefedronu, z kolei po 3 respondentów odpowiedziało, że sięgnęło po dopalacze oraz leki w celu odurzenia, a po 2 osoby wskazały na marihuanę, amfetaminę oraz inne, bliżej nieokreślone substancje.

Tabela 17. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=7

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mefedron	57,1%	4
dopalacze	42,9%	3
leki w celu odurzenia	42,9%	3
marihuana	28,6%	2
amfetamina	28,6%	2
inne	28,6%	2

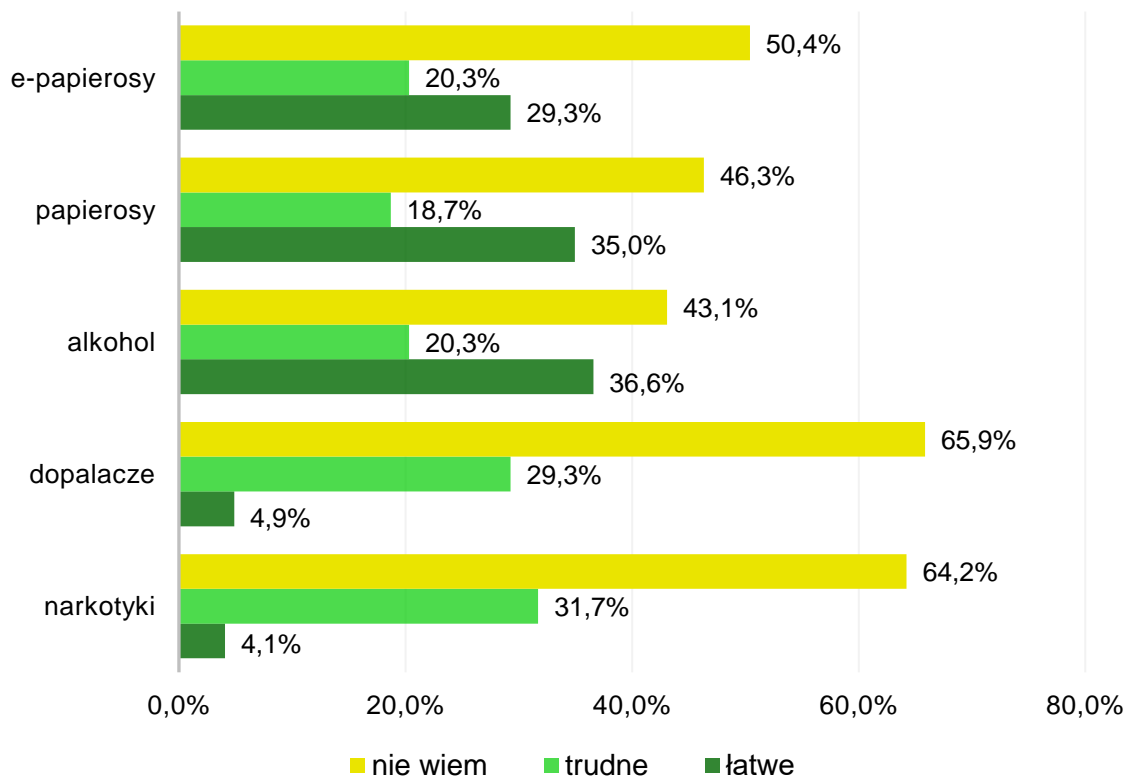
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W następnej części badania uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności narkotyków, dopalaczy, alkoholu, papierosów i e-papierosów w swojej miejscowości. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi alkohol oraz papierosy tradycyjne i elektroniczne charakteryzują się w Gminie względnie znaczną dostępnością, natomiast w przypadku narkotyków i dopalaczy zdaniem respondentów jest ona ograniczona, bądź nie posiadają w tym zakresie wiedzy. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- narkotyki są łatwe do zdobycia dla 4,1% ankietowanych, a trudne dla 31,7%,
- dopalacze są łatwe do zdobycia dla 4,9% uczniów, a trudne dla 29,3%,
- alkohol jest łatwy do zdobycia dla 36,6% badanych, a trudny dla 20,3%,
- papierosy są łatwe do zdobycia dla 35,0% respondentów oraz trudne dla 18,7%,

- e-papierosy są łatwe do zdobycia dla 29,3% młodych mieszkańców, a trudne dla 20,3%.

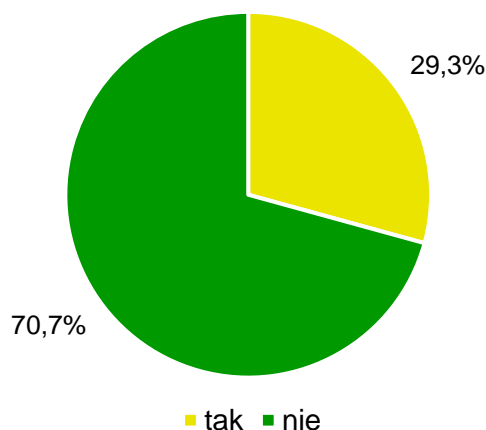
Wykres 27. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy, e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=123

Problem przemocy

W kolejnej części raportu z badania ankietowego oszacowana została skala problemu przemocy wśród uczniów zamieszkujących gminę Nowy Kawęczyn. Zbadaniu poddane zostały kwestie związane zarówno z przemocą domową, jak i rówieśniczą oraz przemocą w Internecie, czyli cyberprzemocą. Odpowiedzi respondentów na pierwsze pytanie wskazują, że 29,3% młodych mieszkańców Gminy doświadczyło przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie.

Wykres 28. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=123

Podczas badania diagnozującego problem przemocy określono również, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów dotkniętych tym problemem. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że najczęściej doświadczali oni przemocy ze strony uczniów ze swojej szkoły (20 osób, tj. 58,8%). Ankietowani przyznali również, że przemoc wobec nich stosowały inne osoby, gdzie wymieniono koleżankę oraz kuzynkę (9 osób, tj. 26,5%). Na rodzeństwo wskazało 8 uczniów (23,5%), z kolei po 2 osoby doświadczyły przemocy ze strony rodziców i kolegów/koleżanek spoza szkoły (po 5,9%). 2 respondentów pominęło to pytanie nie udzielając na nie odpowiedzi.

Tabela 18. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=34

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniowie z mojej szkoły	58,8%	20
inne osoby	26,5%	9
rodzeństwo	23,5%	8
rodzice	5,9%	2
koledzy/koleżanki spoza szkoły	5,9%	2

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W celu zidentyfikowania charakteru doświadczanej przez uczniów przemocy zostali oni poproszeni o wskazanie formy zachowań przemocowych jakich doświadczali. Najpowszechniejsza wśród uczniów w Gminie jest przemoc psychiczna (21 osób, tj. 63,6%), natomiast 17 badanych wskazało na przemoc fizyczną (51,5%). Wśród form przemocy, jakich doświadczają badani znalazła się również przemoc seksualna (9 osób, tj. 27,3%) oraz zaniedbanie (4 osoby, tj. 12,1%). 3 uczniów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

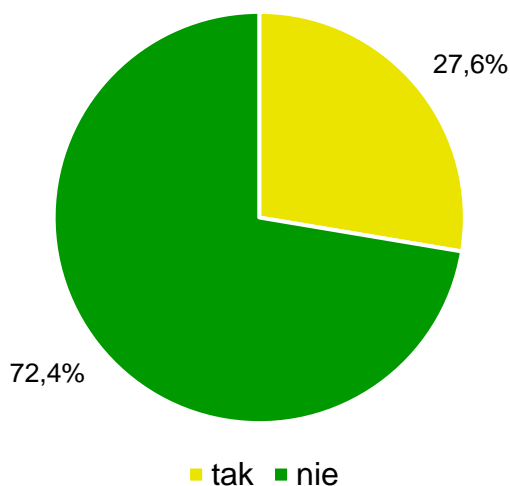
Tabela 19. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=33

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	63,6%	21
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	51,5%	17
ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób, który mnie zawstydział itp.	27,3%	9
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów, kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	12,1%	4

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W następnej kolejności uczniowie zostali zapytani również o to, czy im samym zdarzyło się w ciągu ostatnich 12 miesięcy zastosować przemoc wobec innych osób. Do takiego zachowania przyznało się 27,6% uczniów, czyli niższy odsetek niż w przypadku doświadczania przemocy, a różnica wynosi 1,7 pp.

Wykres 29. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=123

Uczniowie, którzy przyznali się do stosowania przemocy, odpowiedzieli także na pytanie jakiego rodzaju przemoc zastosowali. Najwięcej respondentów zadeklarowało stosowanie przemocy psychicznej (22 osoby, tj. 66,7%), z kolei 19 osób podało, że stosowało przemoc fizyczną (57,6%), a 7 ankietowanych wskazało na przemoc seksualną (21,2%). 1 uczeń nie udzielił odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 20. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=33

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przezywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	66,7%	22
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/am dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	57,6%	19
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłem/am o czyimś ciele w sposób, który go zawstydział itp.	21,2%	7

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Następnie respondenci określili na kogo skierowali zachowanie przemocowe. Z badań wynika, że 19 badanych stosowało przemoc wobec uczniów ze swojej szkoły (59,4%), 13 osób – wobec rodzeństwa (40,6%), 9 ankietowanych podało kolegów/koleżanki z klasy (28,1%), a 5 badanych inne, bliżej nieokreślone osoby (15,6%). To pytanie pominęło 2 respondentów.

Tabela 21. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=32

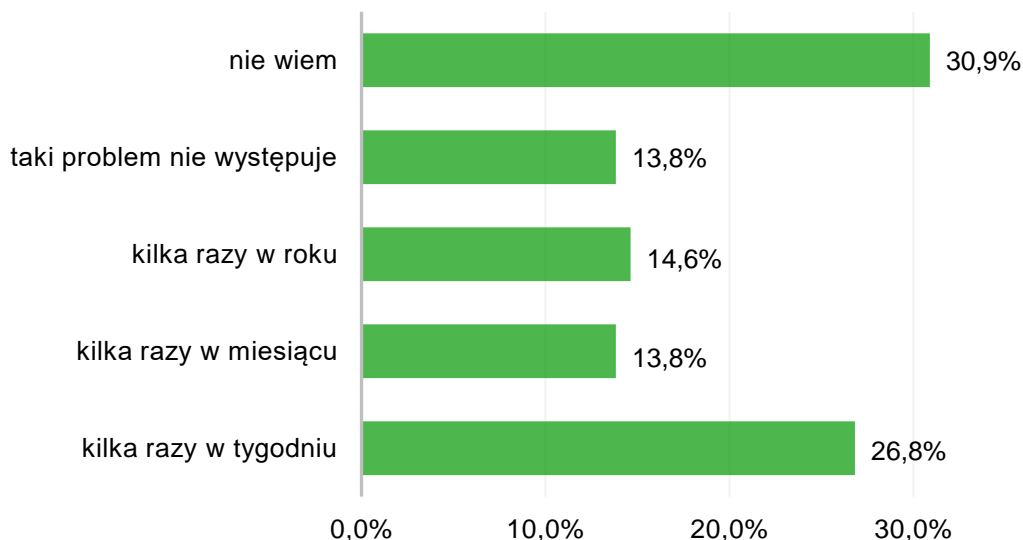
Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniów z mojej szkoły	59,4%	19
rodzeństwa	40,6%	13
kolegów/koleżanek spoza szkoły	28,1%	9
innych osób	15,6%	5

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym pytaniu poproszono uczniów o odpowiedź, czy w ich szkole dochodzi do sytuacji przemocowych między uczniami oraz o określenie częstotliwości występowania tego problemu. Zdaniem 13,8% osób takie zjawisko nie występuje w szkole, do której uczęszczają. Obecność przemocy w swojej szkole potwierdził natomiast odsetek 55,2% respondentów, w tym 26,8% spośród nich stwierdziło, że ma to miejsce kilka razy w tygodniu, w opinii 13,8% dzieje się to kilka razy w miesiącu, a zdaniem 14,6% ankietowanych do takich sytuacji dochodzi kilka razy w roku.

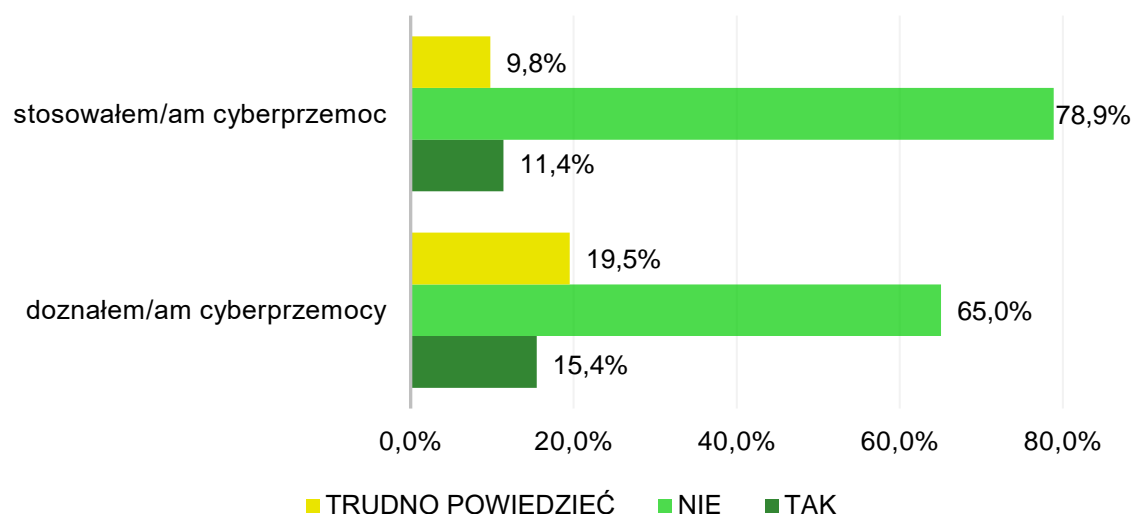
Wykres 30. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=123

Ostatnie pytanie w zakresie problemu przemocy w Internecie dotyczyło skali doznawania oraz stosowania cyberprzemocy w stosunku do innych użytkowników Internetu. Jak wynika z odpowiedzi udzielonych przez młodych respondentów, tego problemu doświadczył odsetek 15,4% z nich, natomiast przemoc w Internecie zastosowało 11,4% ankietowanych. Część respondentów miała również problem z określeniem, czy kiedykolwiek doznała styczności z tym zjawiskiem, gdyż na odpowiedź „*trudno powiedzieć*” padło 9,8% odpowiedzi w przypadku stosowania cyberprzemocy oraz 19,5% w zakresie jej doświadczenia.

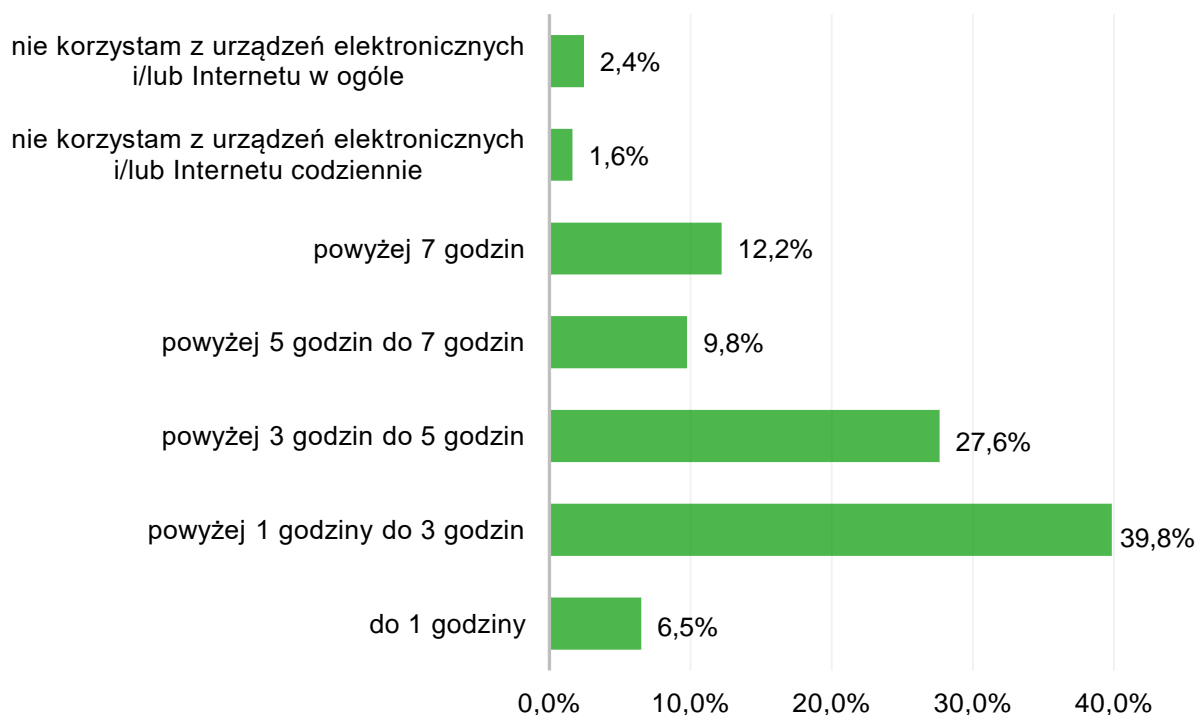
Wykres 31. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=123

Korzystanie z urządzeń elektronicznych

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie, ile czasu w ciągu dnia uczniowie z gminy Nowy Kawęczyn korzystają z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Z analizy badawczej wynika, że 6,5% osób spędza w ten sposób czas do 1 godziny dziennie, 39,8% badanych podało przedział od 1 do 3 godzin, 27,6% ankietowanych – od 3 do 5 godzin, natomiast 9,8% uczniów przyznało się do spędzania dużej ilości czasu korzystając z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu, tj. od 5 do 7 godzin, z kolei 12,2% wskazało powyżej 7 godzin dziennie. 1,6% respondentów podało, że nie korzysta z tego typu urządzeń codziennie, z kolei odsetek 2,4% nie robi tego wcale.

Wykres 32. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=123

Respondenci w dalszej kolejności odpowiedzieli na pytanie, czy zdarzyło im się kłamać w celu ukrycia prawdziwej ilości czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektrycznych i/lub Internetu. Do jednokonnego skłamania przyznało się 10 osób (8,3%), na odpowiedź „czasami” wskazało 33 uczniów (27,5%). 4 ankietowanych przyznało, że często zdarzyła im się taka sytuacji (3,3%), a 5 badanych – bardzo często (4,2%). Jednoznacznie zaprzeczyło takiemu zachowaniu 68 osób (56,7%).

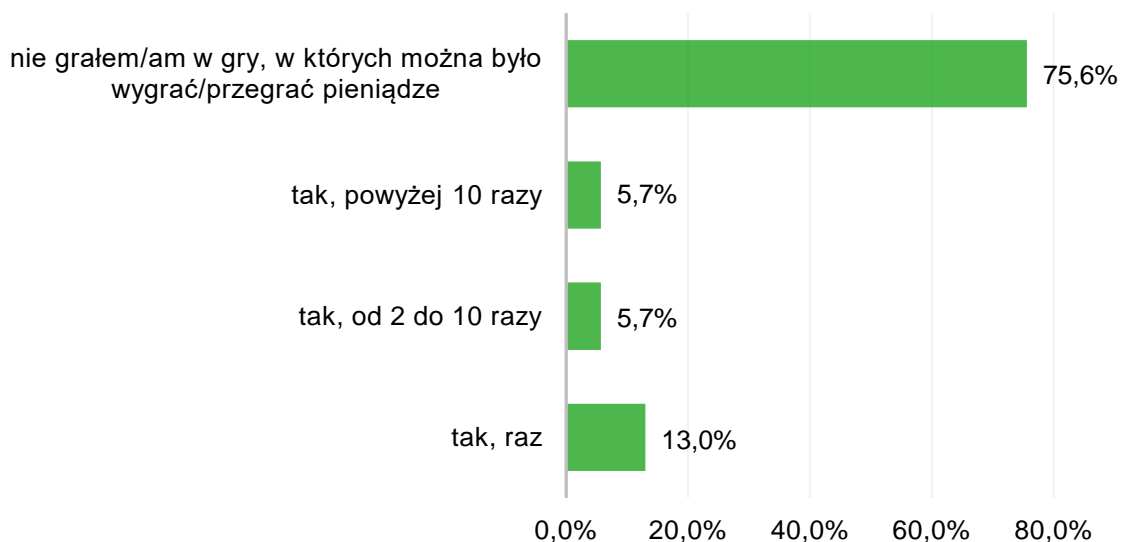
Tabela 22. Czy zdarza Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu np. przed rodzicami? N=120

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak, bardzo często	4,2%	5
tak, często	3,3%	4
tak, czasami	27,5%	33
tak, jednokrotnie	8,3%	10
nie	56,7%	68

Uczestnictwo w grach hazardowych

W celu określenia skali i zasięgu problemu hazardu wśród uczniów, respondentom zadano pytanie o to, czy w ciągu 12 miesięcy przed badaniem zdarzyło im się grać w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze. Zebrany materiał badawczy wykazał, że w omawianym okresie podejmowało się tego 24,4% badanych. Wśród tych osób 13,0% grało w nie 1 raz, natomiast po 5,7% badanych – od 2 do 10 razy oraz więcej niż 10 razy.

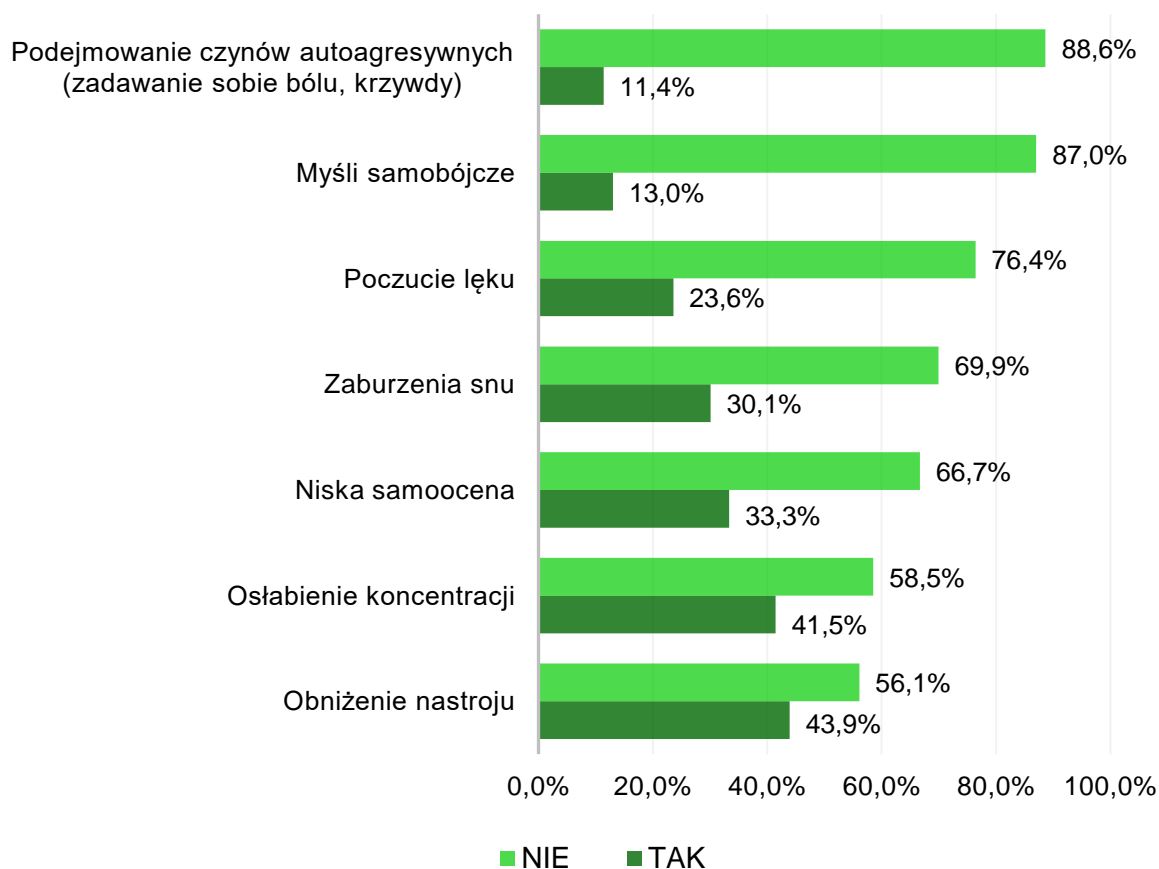
Wykres 33. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=123

Zdrowie psychiczne

W kolejnej części badania przeprowadzonego wśród młodych mieszkańców gminy Nowy Kawęczyn, zostali oni poproszeni o subiektywną ocenę swojego stanu zdrowia psychicznego. Pytanie skierowane do uczniów miało na celu identyfikację problemów zdrowia psychicznego i negatywnych stanów, jakich doświadczyli w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie, które utrzymywały się u nich przynajmniej przez 2 tygodnie. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, prawie połowa respondentów w tym okresie miała obniżony nastrój (43,9%), z kolei 41,5% ankietowanych wskazało na osłabienie koncentracji, natomiast 33,3% na niską samoocenę, a 30,1% na zaburzenia snu. Co czwarty badany zadeklarował, że w podanym okresie doświadczył poczucia lęku (23,6%). Dodatkowo 13,0% uczniów przyznało się do myśli samobójczych, a 11,4% podejmowało się czynów autoagresywnych.

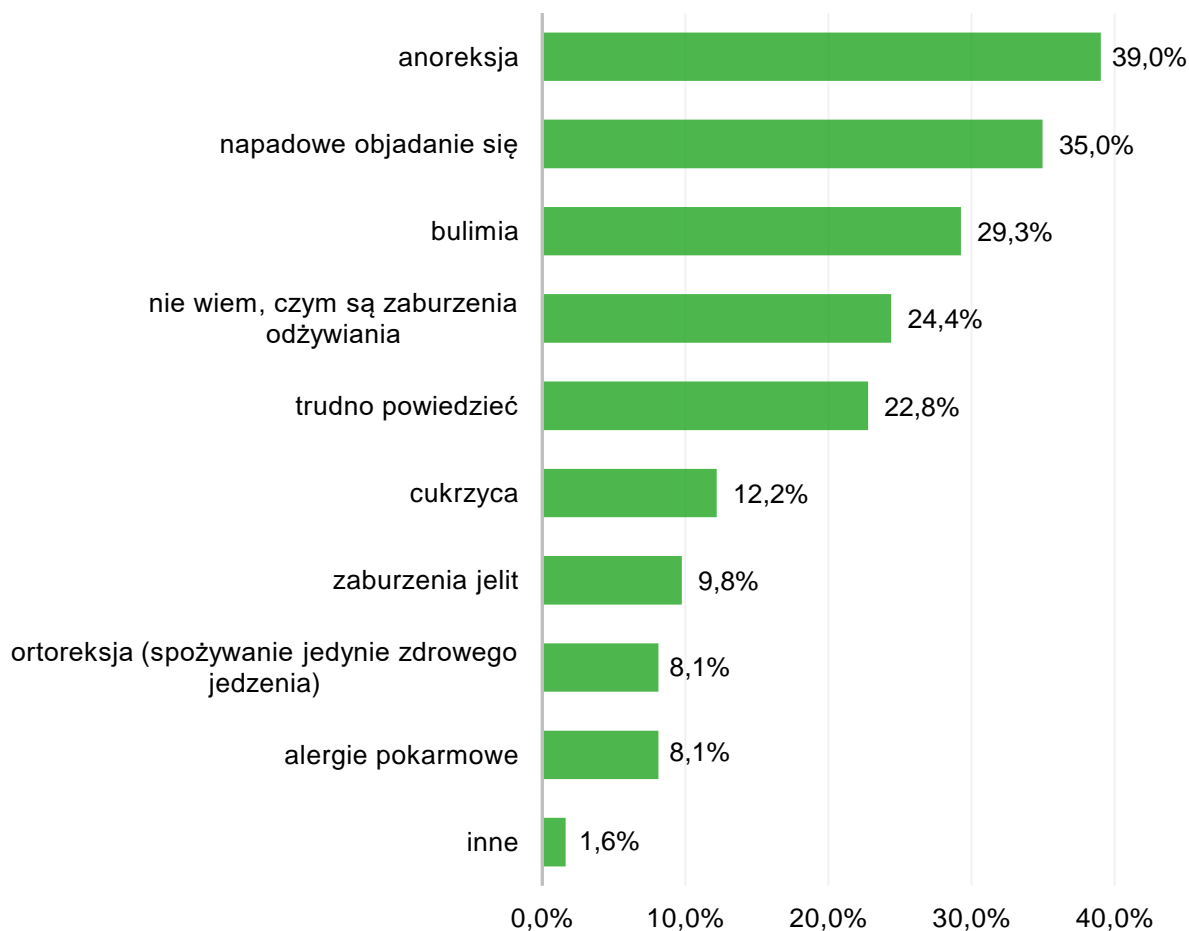
Wykres 49. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Ciebie takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie) N=123

Zaburzenia odżywiania

Ostatnia część badania przeprowadzonego wśród uczniów z gminy Nowy Kawęczyn dotyczyła zaburzeń odżywiania, z którymi zmagają się coraz więcej młodych osób. W pytaniu uczniowie mieli zaznaczyć przykłady zaburzeń odżywiania, co zweryfikowało ich wiedzę dotyczącą tego tematu. Wśród odpowiedzi 39,0% badanych, jako zaburzenie odżywiania podało anoreksję, ponad co trzeci respondent wskazał na napadowe objadanie się (35,0%), 29,3% – bulimię, a 8,1% osób – ortoreksję, czyli spożywanie jedynie zdrowego jedzenia. 1,6% badanych zaznaczyło odpowiedź „inne” nie uściślając swojego stanowiska. Ponadto 12,2% uczniów uważa błędnie, iż zaburzeniem odżywiania jest cukrzyca, z kolei 9,8% osób wskazało na zaburzenie jelit, a 8,1% – alergie pokarmowe. Co czwarty respondent nie wie czym są zaburzenia odżywiania (24,4%), a 22,8% osób miało trudności z odpowiedzią na to pytanie.

Wykres 34. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=123

Sytuacja społeczna gminy Nowy Kawęczyn

Na podstawie danych empirycznych, przekazanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Kawęczynie, danych Głównego Urzędu Statystycznego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, do każdego z obszarów wymienionych we wprowadzeniu do Strategii przeprowadzono analizy diagnostyczne (diagnoza sytuacji społecznej), w skład których wchodzi charakterystyka i skala problemu oraz podejmowane działania interwencyjne.

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Prowadzony jest on za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka (w tym pomocy finansowej).

Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który służy pomocą rodzinom z Gminy znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy

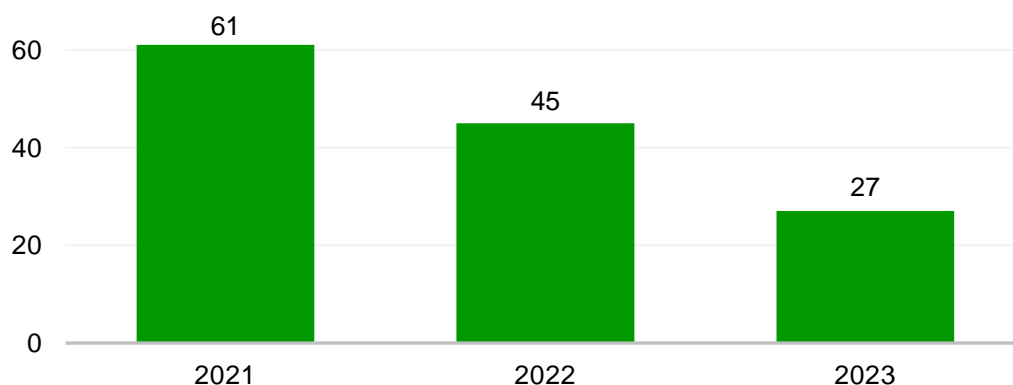
i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Kawęczynie realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.), która kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została **instytucja asystenta rodziny**, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym. W GOPS w Nowym Kawęczynie w latach 2021-2023 nie był zatrudniony asystent rodziny.

W analizowanych latach w gminie Nowy Kawęczyn nie było także **rodzin wspierających**, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego gospodarowania budżetem rodzinnym oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

Na poniższym wykresie zaprezentowana została liczba rodzin, którym został wypłacony zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego na przestrzeni lat 2021-2023. Można zauważyć, że rodzin tych w 2023 było 27, czyli o 55,7% mniej niż w 2021 roku. W latach 2021-2023 dostrzegalny jest zatem systematyczny spadek wypłaconych zasiłków rodzinnych.

Wykres 35. Liczba rodzin, którym wypłacono zasiłek rodzinny wraz z dodatkami na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2023 rok

Dodatkowym świadczeniem wspierającym rodzinę jest „świadczenie wychowawcze 500+”, które zostało wprowadzone 1 kwietnia 2016 roku, ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Od stycznia 2022 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjmował nowe sprawy, natomiast od czerwca 2022 roku przejął całkowitą obsługę zadania dotychczas realizowanego przez ośrodki pomocy społecznej. Świadczenie 500+ przysługuje rodzicom bądź opiekunom dziecka do dnia ukończenia przez nie 18 roku życia w wysokości 500 zł miesięcznie (od 1 stycznia 2024 roku wysokość świadczenia uległa podwyższeniu do 800 zł miesięcznie na dziecko). Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Ośrodki Pomocy Społecznej z dniem 01.07.2018 roku otrzymały do realizacji nowe zadanie, którym było ustalenie prawa i wypłata świadczeń „Dobry start”, przysługujących w związku z rozpoczęciem roku szkolnego dzieciom lub osobom uczącym się do 20 roku życia oraz dzieciom lub osobom uczącym się do 24 roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się i legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności. Od 1 lipca 2021 roku realizację tego zadania przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. Na przestrzeni ostatnich trzech lat widoczny jest wzrost w zakresie liczby osób korzystających z omawianych świadczeń. W roku 2023 było to 7 osób, w 2021 roku – 5, z kolei w 2020 roku – 4. W przypadku kwoty świadczeń widoczne są wahania. Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 23. Liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych oraz kwota świadczeń wypłaconych na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie	2020	2021	2023
Liczba świadczeń	4	5	7
Kwota świadczeń	25 218	23 689	35 797

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

W 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt 2 dzieci w rodzinach zastępczych na łączną kwotę 7 573,7 zł. Można zauważyć, że liczba dzieci, dla których GOPS pokrywał koszty pobytu w rodzinie zastępczej zmalała, natomiast kwota odpłatności uległa wahaniom.

Wykres 36. Dane dotyczące pobytu dzieci z terenu Gminy w pieczy zastępczej za lata 2020-2022

wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba dzieci	3	2	2
kwota odpłatności (w złotych)	13 445	6 977,0	7 573,7

Źródło: Raport o stanie Gminy za lata 2021-2023

Gmina Nowy Kawęczyn w latach 2021-2023 brała udział w Programie „Karta Dużej Rodziny”. Program ten obejmuje wsparciem rodziny 3+, które dzięki KDR mają prawo do korzystania ze zniżek przy zakupie towarów u sprzedawców włączonych w program, jak i z wybranych usług. Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny w Gminie na przestrzeni analizowanych lat rosła. W 2021 roku wydano 10 KDR, w 2022 roku – 30, natomiast w 2023 roku wydano ich 31.

Tabela 24. Liczba wydanych Kart Dużej rodziny na przestrzeni lat 2021-2022

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba członków rodzin	10	30	31

Źródło: Raport o stanie Gminy za lata 2021-2023

Gmina Nowy Kawęczyn udziela dzieciom pomocy materialnej w formie stypendiów szkolnych. Liczba uczniów korzystających z tej formy pomocy na przestrzeni lat 2021-2023 uległa wahaniom. W latach szkolnych 2020/2021 oraz 2022/2023 ze stypendiów skorzystało po 5 uczniów, natomiast w roku szkolnym 2021/2022 było to 7 uczniów. W ostatnim analizowanym roku szkolnym udzielono stypendiów 2 uczniom szkół podstawowych oraz 3 uczniom szkół średnich. Szczegółowe dane zawiera kolejna tabela.

Tabela 25. Liczba uczniów, którym udzielono wsparcia w postaci stypendium szkolnego oraz kwota przeznaczona na ten cel w latach od 2020/2021 do 2022/2023

wyszczególnienie	2020/2021	2021/2022	2022/2023
liczba uczniów, w tym:	5	7	5
Szkół podstawowych	1	2	2
Szkół ponadpodstawowych	4	5	3

Źródło: Raport o stanie Gminy za lata 2021-2023

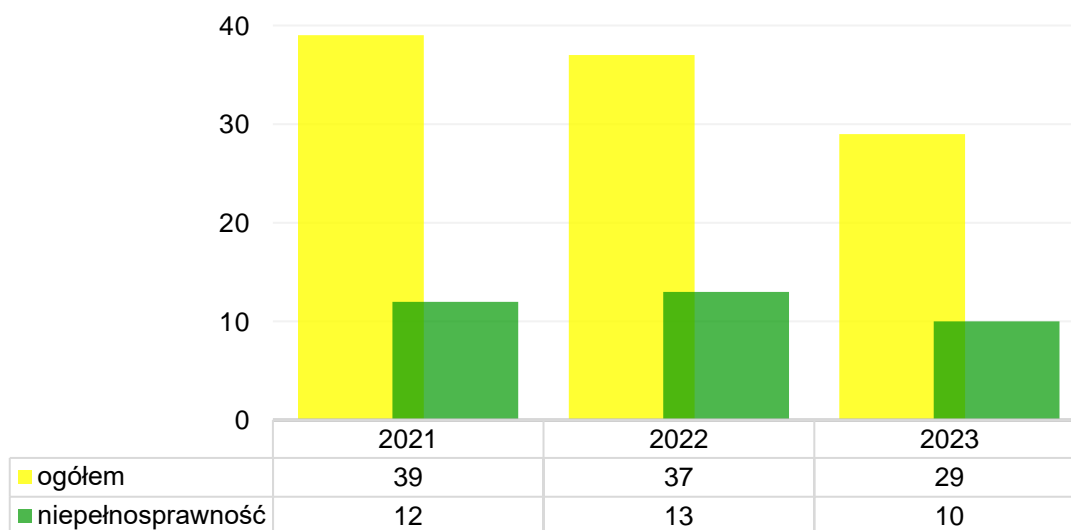
Wsparcie osób z niepełnosprawnością

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji osoby z niepełnosprawnością z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: *osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności do wykonywania pracy zawodowej.* Osoby z niepełnosprawnością dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności. Warty podkreślenia jest fakt, że osoby z niepełnosprawnością tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji.

W 2023 roku w Gminie wystąpiła konieczność udzielenia pomocy i wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu niepełnosprawności w przypadku 10 spośród 29 rodzin objętych wsparciem z pomocy społecznej, w wyniku czego ich udział kształtował się na poziomie 34,5% wśród wszystkich rodzin korzystających z pomocy GOPS. Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba rodzin objętych pomocą Ośrodka z powodu niepełnosprawności uległa wahaniom.

Wykres 37. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu niepełnosprawności w Gminie w latach 2021-2023 w porównaniu do ogólnej liczby korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2021-2023

Kolejna tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2021-2023. W 2021 roku przyznano 187 świadczeń, w 2022 roku liczba świadczeń wyniosła 197, z kolei w 2023 roku kształtowała się na poziomie 241. W omawianym okresie liczba przyznanych świadczeń wzrosła, tak samo jak kwota na nie przeznaczona.

Tabela 26. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba świadczeń	187	197	241
kwota świadczeń	40 362,00	42 520,00	52 017,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Poniższa tabela zawiera dane dotyczące przyznawanego na przestrzeni ostatnich lat specjalnego zasiłku opiekuńczego. Zasiłek ten przysługuje w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności, łącznie ze wskazaniem: koniecznością stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Na przestrzeni ostatnich lat liczba przyznanych świadczeń ulegała spadkowi. W 2021 roku w ramach tego zasiłku wypłacono 35 świadczeń, w 2022 roku były to 34 świadczenia, natomiast w 2023 roku – 31 świadczeń. Kwoty przeznaczone na specjalne zasiłki opiekuńcze również z roku na rok malała, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 27. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba świadczeń	35	34	31
kwota świadczeń	21 700,00	21 080,00	19 220,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Pandemia SARS-CoV-2 odbiła się niekorzystnie na osobach z niepełnosprawnością z dwóch powodów – po pierwsze osoby te należą do grupy podwyższonego ryzyka zakażeniem, a po drugie rozwój epidemii wpłynął na konieczność dostosowania systemu pomocy osobom z niepełnosprawnością oraz ich opiekunom, w zakresie opieki, edukacji, rehabilitacji i rewalidacji. Badania przeprowadzone w 2020 roku na próbie 80 osób z niepełnosprawnością oraz ich

opiekunów pokazały, że aż 86% badanych deklaruje doświadczenie trudności i problemów w codziennym funkcjonowaniu w związku z pandemią, aż 90% respondentów przez okres trwania pandemii nie korzystało z pomocy OPS lub PCPR, natomiast z wolontariatu czy społecznych akcji pomocowych nie korzystał żaden badany, co ma związek ze względami epidemicznymi, czyli ryzykiem potencjalnego zakażenia. Dodatkowo, aż 76% ankietowanych w okresie pandemii odczuło zmniejszenie zakresu dotychczasowego wsparcia¹⁴.

Zdrowie psychiczne

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zdrowie psychiczne jest dynamicznym stanem wewnętrznej równowagi, która umożliwia osobom wykorzystywanie ich umiejętności w harmonii z uniwersalnymi wartościami społecznymi. Podstawowe umiejętności poznawcze i społeczne, zdolność rozpoznawania, wyrażania i modulowania własnych emocji, a także współczucia dla innych, elastyczność i zdolność radzenia sobie z niekorzystnymi zdarzeniami w życiu i pełnienia funkcji w rolach społecznych, a także harmonijny związek między ciałem, a umysłem to istotne składniki zdrowia psychicznego, które przyczyniają się w różnym stopniu do stanu równowagi wewnętrznej. Według tej definicji równowaga wewnętrzna jest uważana za „stan dynamiczny” głównie w celu odzwierciedlenia faktu, że różne okresy życia człowieka (dojrzewanie, rodzicielstwo, przejście na emeryturę) naruszają ową równowagę i mogą wymagać zmian¹⁵.

Dotarcie do wiarygodnych danych dotyczących zdrowia psychicznego zazwyczaj stwarza wiele problemów. Dzieje się tak ponieważ termin „zdrowie psychiczne” jest bardzo płynny i zawierają się w nim inne problemy społeczne.

Zadaniem gmin, które jest realizowane przez ośrodki pomocy społecznej, jest również świadczenie usług opiekuńczych osobom chorym, samotnym oraz osobom z niepełnosprawnościami. Zakres usług obejmuje pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną i pielęgnacyjną oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. W latach 2021-2023 na terenie

---

¹⁴ W. Glanc, E. Zdebska, *Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin w sytuacji pandemii*, w: N. G. Piłkuła, M. Grewiński, E. Zdebska, W. Glanc, *Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa*, Kraków 2020, s. 53-59.

¹⁵ www.psychiatriapolska.pl

gminy Nowy Kawęczyn nie były realizowane usługi opiekuńcze, jak i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznym.

Problemy w zakresie zdrowia psychicznego mogą nasilać się w najbliższych latach ze względu na pandemię COVID-19. Pandemia wiązała się z poczuciem zagrożenia, lękiem, niepewnością oraz niepokojem. W skrajnych przypadkach mogły pojawić się stany paniki oraz poczucie beznadziei. Konsekwencją tego mogą być narastające zaburzenia psychiczne, począwszy od początku pandemii, po ustąpieniu zagrożenia, a nawet ujawniające się przez kolejne lata. Biorąc pod uwagę, że już przed wybuchem pandemii statystyki dotyczące problemów ze zdrowiem psychicznym były dramatyczne, a obecna sytuacja może je znacznie pogorszyć, istnieje pilna potrzeba podejmowania szerokich działań w tym zakresie.

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę spełniając trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Trzecim wskaźnikiem choroby są zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny¹⁶.

Działaniami określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zadania przez nią podejmowane wynikają między innymi z *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii*.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie, w ramach przysługujących jej uprawnień. Według stanu na koniec 2023 roku Komisja liczyła 5 członków. W podanym roku przeprowadzili oni rozmowy

---

¹⁶ Kinney J., Leaton G., *Zrozumieć alkohol*, Warszawa 1996 r.

z 8 osobami uzależnionymi od alkoholu oraz 8 członkami rodzin osób uzależnionych. Na przestrzeni lat 2021-2023 zauważalny jest spadek zarówno w zakresie liczby osób uzależnionych, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy, jak i członków ich rodzin. W analizowanych latach Komisja nie wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec żadnej osoby. Dane dotyczące działań GKRPA w gminie Nowy Kawęczyn w latach 2021-2023 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Nowy Kawęczyn wobec osób uzależnionych w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba osób uzależnionych , z którymi przeprowadzono rozmowy	10	8	8
liczba członków rodzin osób uzależnionych , z którymi przeprowadzono rozmowy	10	8	8
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok, Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

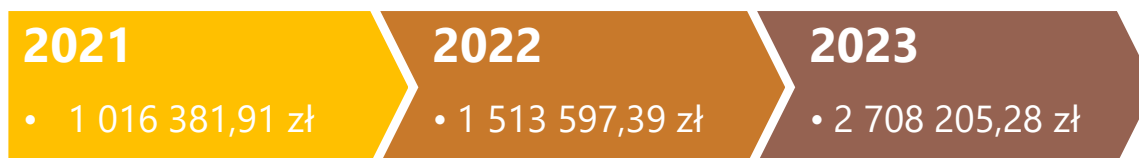
W latach 2021-2023 na terenie Gminy nie funkcjonował **Punkt Informacyjno-Konsultacyjny**, w którym pomoc i wsparcie mogłyby uzyskać osoby uzależnione, współuzależnione, dzieci z rodzin dotkniętych przemocą lub alkoholizmem rodziców, osoby doznające przemocy domowej lub stosujące przemoc.

GKRPA zajmuje się także profilaktyką zachowań ryzykownych m.in. wśród dzieci i młodzieży. W latach 2021-2023 w gminie Nowy Kawęczyn w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego nie zrealizowano żadnego programu profilaktycznego z obszaru profilaktyki uniwersalnej, skierowanego do dzieci i młodzieży. Prowadzono natomiast działania nie będące ustrukturyzowanymi programami profilaktycznymi, którymi były jednorazowe prelekcje, pogadanki. W 2021 roku wzięło w nich udział 350 uczniów, a w latach 2022-2023 po 330 uczniów.

W dalszej części przedstawione zostały dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie Nowy Kawęczyn. W roku 2023 wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy wyniosła łącznie 2 708 205,28 zł, w tym 1 075 184, 20 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 1 687 38, 23 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18%

(z wyjątkiem piwa) oraz 1 464 282, 85 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. W 2023 roku w stosunku do 2021 roku łączna wartość sprzedanego alkoholu na terenie Gminy zwiększyła się aż o 166,5 %.

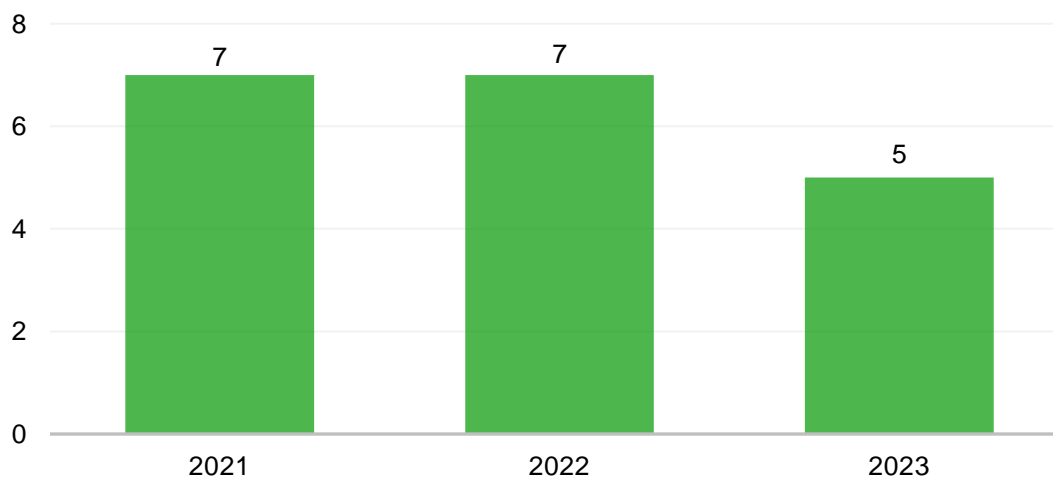
Rysunek 5. Łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Nowy Kawęczyn alkoholu w latach 2021-2023

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok, Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

W 2023 roku na terenie gminy Nowy Kawęczyn znajdowało się 5 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy). W stosunku do 2021 roku liczba punktów prowadzących sprzedaż alkoholu zmalała o 2 sklepy. W analizowanych latach na terenie Gminy nie funkcjonował żaden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne).

Wykres 38. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok, Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

Pandemia COVID-19 oraz związane z nią ograniczenia aktywności społecznej, izolacji, niepokoju o zdrowie swoje i najbliższych, a także bezpieczeństwo

ekonomiczne, w istotny sposób zwiększyły obciążenie zdrowotne i społeczne związane z uzależnieniami. Konsekwencją pandemii może być wzrost liczby osób uzależnionych zarówno od alkoholu, innych substancji psychoaktywnych, jak i urządzeń elektronicznych.

Przeciwdziałanie przemocy domowej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy domowej wg ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw mówi, że za przemoc domową uważa się *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,*
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,*
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,*
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,*
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.*

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy jest potrzeba podejmowania interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości wdrożenia czynności prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w gminie Nowy Kawęczyn zajmuje się **Zespół Interdyscyplinaryny**.

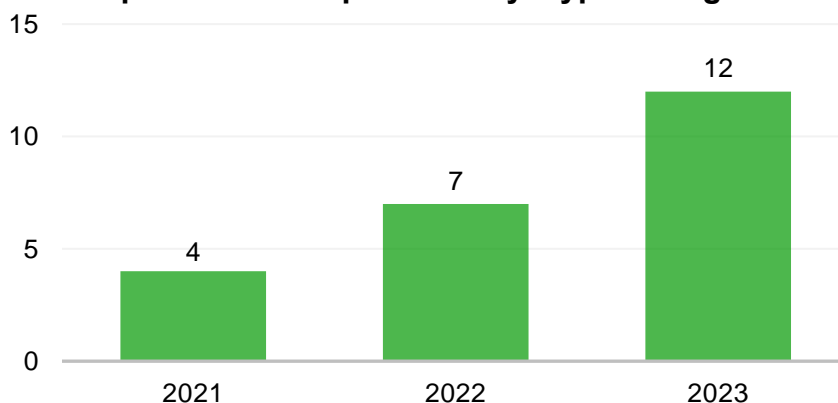
Celem funkcjonowania Zespołu jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz

przeciwdziałanie przemocy domowej. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w *Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie* (obecnie Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej).

Jedną z analizowanych w Strategii kwestii są dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych (obecnie grup diagnostyczno-pomocowych). Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba posiedzeń Zespołu uległa wzrostowi. W 2021 roku odbyło się ich 4, w 2022 roku – 7, natomiast w 2023 roku – 12. W ciągu omawianych lat w gminie Nowy Kawęczyn nie odnotowano powołanych grup roboczych.

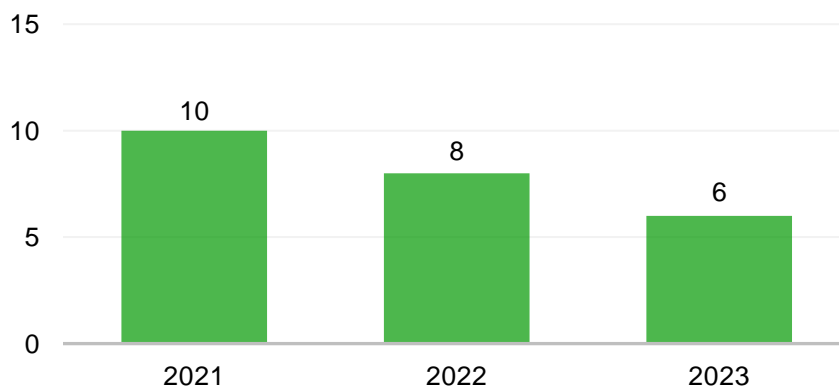
Wykres 39. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2021-2023

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres lat 2021-2023

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Na przestrzeni lat 2021-2023 dostrzec można spadek liczby wszczętych procedur NK, kształtującą się w 2023 roku na najniższym poziomie.

Wykres 40. Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres lat 2021-2023

W 2023 roku liczba członków rodzin objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” wyniosła 18, z kolei liczba rodzin – 8. W porównaniu do 2021 roku można zauważyć spadek w zakresie liczby rodzin jak i ich członków, którzy zostali objęci działaniami NK. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29. Liczba rodzin objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie karty” na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba rodzin	10	8	8
liczba osób w rodzinach	20	16	16

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres lat 2021-2023

W ramach swoich działań, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kontaktują się z osobami dotkniętymi przemocą domową, stosującymi ją oraz jej świadkami. Na podstawie danych przedstawionych w kolejnej tabeli dostrzec można, że w 2021 roku GKRPA prowadziła rozmowy z 10 osobami doznającymi przemocy, natomiast w latach 2022 i 2023 w rozmowach uczestniczyło po 8 osób. Taka sama liczba osób stosujących przemoc, w każdym roku sprawozdawczych, brała udział w rozmowach prowadzonych przez członków GKRPA. Na przestrzeni analizowanych lat członkowie GKRPA w Nowym Kawęczynie nie prowadzili rozmów ze świadkami przemocy.

Tabela 30. Liczba osób uwikłanych w problem przemocy, z którymi kontaktowała się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
osoby doznające przemocy	10	8	8
osoby stosujące przemoc	10	8	8

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok, Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

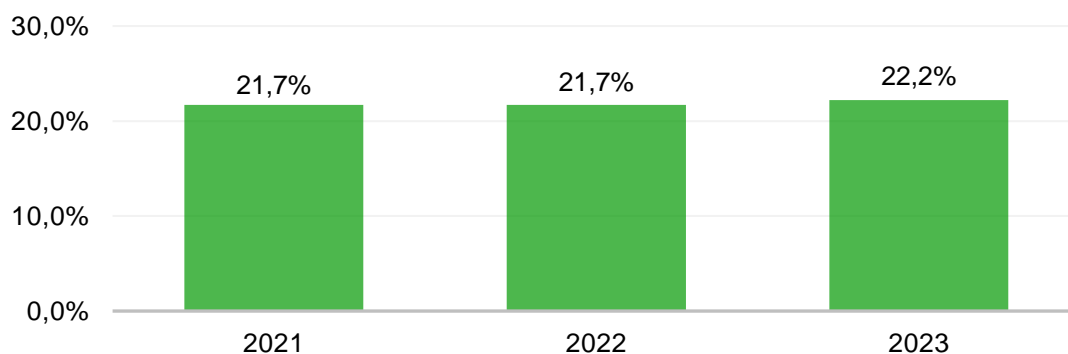
Aktywność i integracja społeczna seniorów

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej oraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej, należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem Gminy.

Na przestrzeni ostatnich lat możemy zauważyć wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko to, nazywane starzejącym się społeczeństwem, ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów. W gminie Nowy Kawęczyn odsetek osób będących w wieku poprodukcyjnym w 2023 roku wyniósł 22,2%, co oznacza wzrost w stosunku do 2021 roku o 0,5 pp. Na przestrzeni lat 2021-2023 udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy uległ niewielkiemu wzrostowi. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

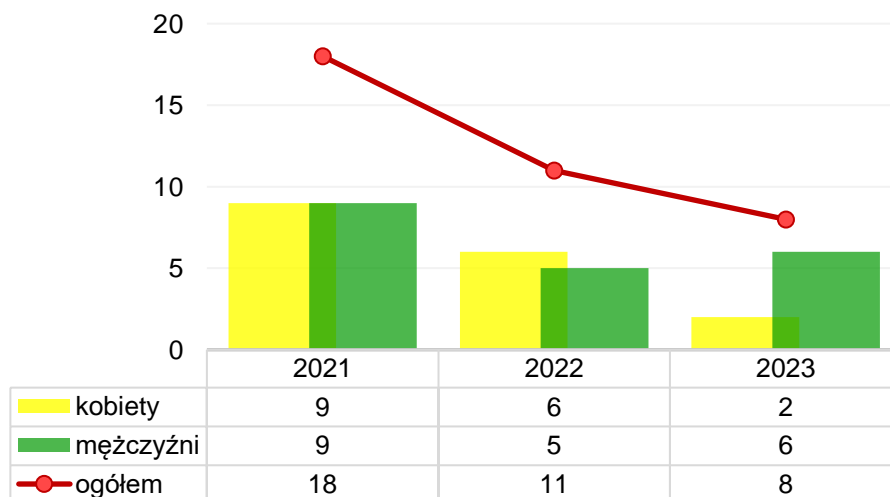
Wykres 41. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminy Nowy Kawęczyn na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej wyniosła w 2023 roku 8. Większość stanowili mężczyźni – 6 osób, natomiast liczba kobiet wyniosła 2. Na przestrzeni lat 2021-2023 dostrzec można spadek o 55,5 pp. w zakresie liczby korzystających z pomocy społecznej mieszkańców Gminy będących w wieku poprodukcyjnym

Wykres 42. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym, którym przyznano świadczenie w ramach pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2021-2023

Na terenie gminy Nowy Kawęczyn w latach 2021-2023 nie funkcjonował Klub Seniora działający w zakresie wsparcia i aktywizacji seniorów.

Kluczowym zasobem w zakresie wsparcia seniorów są domy pomocy społecznej, świadczące usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki

z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności i nie są zdolne do samodzielnej egzystencji. Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w Domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak nie więcej niż 70% swojego dochodu. Jeżeli nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą członkowie rodziny zobowiązani do alimentacji, a w przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300% kryterium dochodowego, koszty ponosi gmina. W latach 2021-2023 Gmina nie ponosiła odpłatności za pobyt żadnej osoby w Domu Pomocy Społecznej.

Wysoki odsetek osób starszych w całym kraju, który z roku na rok wzrasta, a także trwająca pandemia stanowią wyzwanie dla polityki społecznej oraz opieki zdrowotnej. Poza samym zagrożeniem związanym z ryzykiem zachorowania i dotkliwym przechodzeniem choroby, istotnym problemem w czasie pandemii jest utrudniony dostęp do leczenia chorób przewlekłych. Ryzykiem jest również nasilenie się innych chorób czy schorzeń związanych z ograniczeniem aktywności ruchowej, jak i społecznej. Na podstawie badań przeprowadzonych w 2020 roku przez Krajowy Instytut Gospodarki Senioralnej na próbie 1 118 osób w wieku senioralnym wynika, że 1/3 ankietowanych przerwała dotychczasowe leczenie, większość badanych odczuła problemy z dostępem do opieki medycznej podczas pandemii, blisko połowa respondentów czuje się samotna podczas trwania pandemii i brakuje im spotkań z innymi ludźmi, a ponad połowa odczuwa potrzebę dostępu do lekarza specjalisty.

Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu

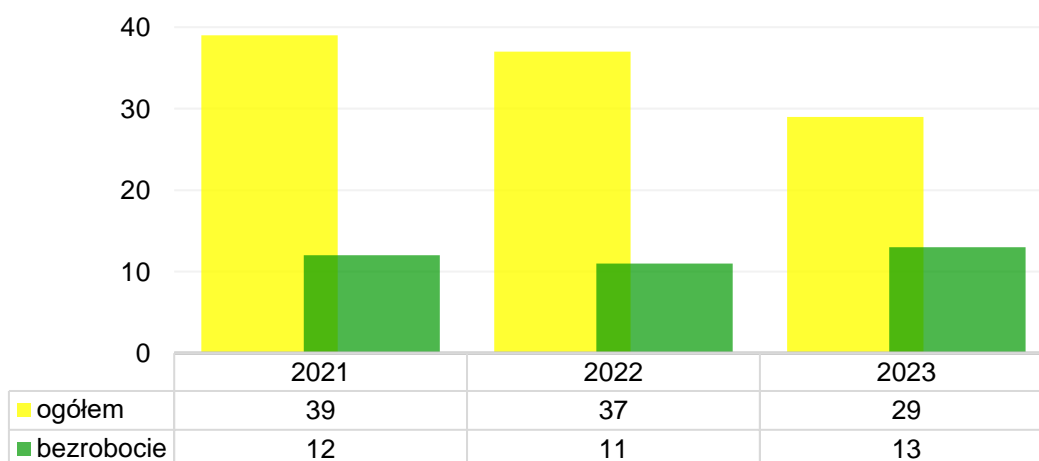
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej znajduje się bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy) jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa,

pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość.

W 2023 roku liczba rodzin korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Kawęczynie z powodu bezrobocia kształtowała się na poziomie 13, co stanowi 44,8% wszystkich rodzin korzystających w danym roku ze wsparcia GOPS. Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba rodzin korzystających z tego powodu z pomocy społecznej, jak i ich udział w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej ulegał nieznacznym wahaniom. Bezrobocie było pierwszym z kolei powodem udzielania pomocy rodzinom w gminie Nowy Kawęczyn w 2023 roku.

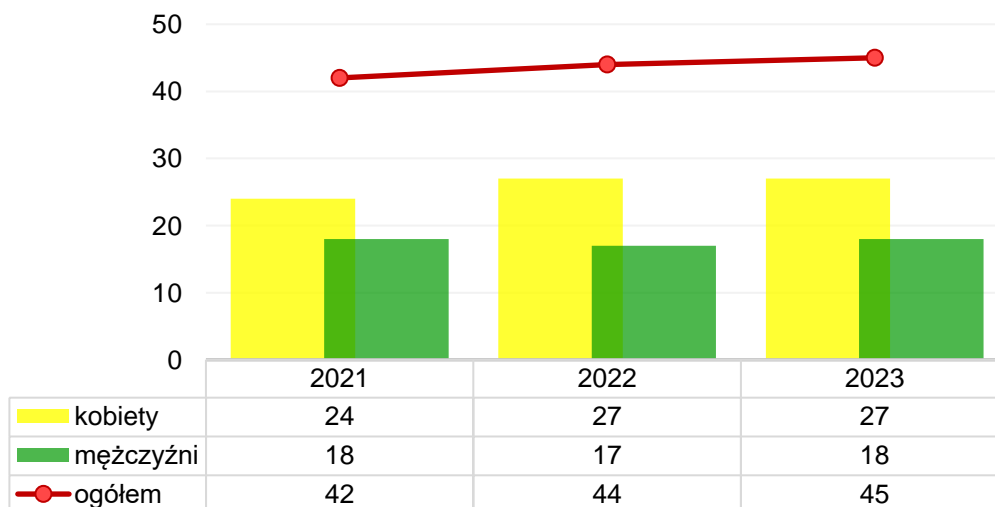
Wykres 43. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezrobocia w Gminie w latach 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2021-2023

Na koniec 2023 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Skierniewicach, zarejestrowanych było łącznie 45 mieszkańców Gminy Nowy Kawęczyn. Oznacza to wzrost względem 2021 roku na poziomie 7,1%. Pod względem płci widoczna jest dysproporcja – pozostających bez pracy kobiet było w 2021 roku więcej niż mężczyzn (liczba kobiet – 27, liczba mężczyzn – 18).

Wykres 44. Mieszkańcy gminy Nowy Kawęczyn zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową można zauważyć, że na przestrzeni lat 2021-2023 udział osób mających mniej niż 25 lat oraz powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy ulegał wahaniom, z kolei udział osób do 30 roku życia wykazał wzrost. Szczegółowe dane widoczne są na poniższej tabeli.

Tabela 31. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Nowy Kawęczyn w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2021-2023

kategoria wiekowa	31 grudnia 2021		31 grudnia 2022		31 grudnia 2023	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
do 25 roku życia	4	9,5	10	52,3	7	15,6
do 30 roku życia	7	16,7	12	27,3	14	31,1
powyżej 50 roku życia	11	26,1	13	29,5	13	28,9

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Ze zjawiskiem długotrwałego bezrobocia mamy do czynienia w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotnej przez okres powyżej 12 miesięcy. Jest to zjawisko niekorzystne z punktu widzenia rynku pracy, ponieważ najczęściej świadczy o tym, że bezrobotny nie ma zamiaru czy możliwości podjęcia zatrudnienia bądź uzyskuje dochody z nielegalnych źródeł. Poniższa tabela przedstawia liczbę długotrwanie bezrobotnych mieszkańców gminy Nowy Kawęczyn oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy, w porównaniu do danych z całego powiatu skierniewickiego. W przypadku Gminy

na przestrzeni lat 2021-2023 dostrzegalny jest wzrost w tym zakresie na poziomie 5,9 pp. W przypadku powiatu skierniewickiego widoczny jest spadek. Warto zwrócić uwagę na fakt, że odsetek osób długotrwale bezrobotnych w Gminie, stanowi 51,1% wszystkich mieszkańców pozostających bez zatrudnienia. W całej Polsce udział osób długotrwale bezrobotnych wyniósł w 2023 roku 49,0%, natomiast w powiecie skierniewickim kształtował się na poziomie 50,8%, a więc sytuacja w gminie Nowy Kawęczyn była mniej korzystna w stosunku do sytuacji w kraju oraz powiatu.

Tabela 32. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Nowy Kawęczyn oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu skierniewickiego na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie		2021	2022	2023
Gmina	liczba osób	19	18	23
	udział (%)	45,2	40,9	51,1
Powiat	liczba osób	511	433	416
	udział (%)	56,8	54,5	50,8

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Gmina Nowy Kawęczyn prowadzi ścisłą współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji osób pozostających bez zatrudnienia. PUP oferuje m.in. aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, do których należą m.in. staże, szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, bon zatrudnieniowy, bon na zasiedlenie, dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej i inne.

W związku z pandemią COVID-19 oraz związanymi z nią obostrzeniami, pogorszeniu uległa sytuacja na rynku pracy. W czasie pandemii pracę straciło wiele osób, przede wszystkim pracujących w branżach szczególnie dotkniętych wprowadzonymi obostrzeniami oraz mających umowy cywilno-prawne. Skutki pandemii na rynku pracy mogą być jednak odroczone w czasie i dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej, jak między innymi kryzys występujący w wielu branżach. Radzenie sobie z epidemią, a w jej następstwie z kryzysem gospodarczym i pogorszeniem sytuacji na rynku pracy, będzie wymagało w perspektywie najbliższych lat, zwrócenia szczególnej uwagi na podejmowanie działań wspierających mieszkańców w tym zakresie.

Wsparcie osób z problemem ubóstwa

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawnione były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

W 2023 roku zasiłki stałe pobierało 8 osób, a zasiłek celowy – 23 osoby. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba świadczeniobiorców zasiłku stałego uległa wahaniom, z kolei liczba beneficjentów zasiłku celowego wzrosła. Biorąc pod uwagę kwotę świadczeń – w przypadku zasiłku stałego uległa ona wahaniom, z kolei kwota zasiłku celowego zmniejszyła się. Na przestrzeni analizowanych lat nie odnotowano osób korzystających z zasiłku okresowego.

Tabela 33. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2021-2023

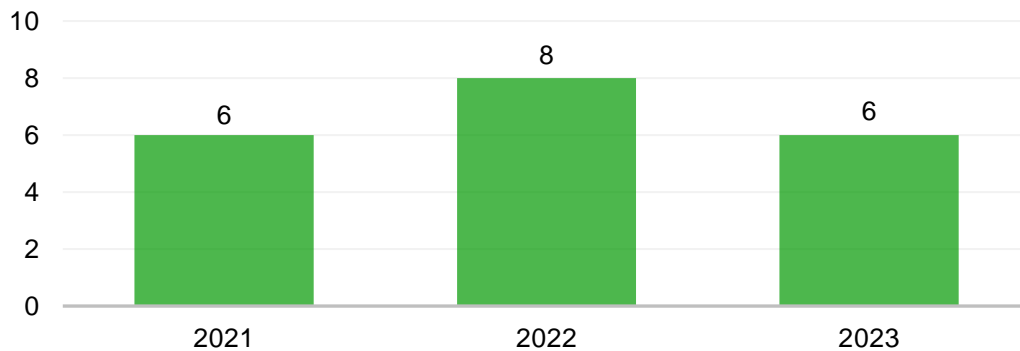
rodzaj zasiłku	2021		2022		2023	
	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń
zasiłek stały	7	44 757	6	47 956	8	46 284
zasiłek celowy	36	71 517	31	63 295	23	41 510

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2021-2023

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w gminie Nowy Kawęczyn od stycznia 2019 roku realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”, który zastąpił przeprowadzany w latach poprzednich program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i osób z niepełnosprawnością.

W ciągu lat 2021-2023 liczba osób otrzymujących świadczenie pieniężne w ramach tego Programu uległa wahaniom. W 2022 roku świadczenie przyznane zostało 8 osobom, z kolei w latach 2021 i 2023 beneficjentami programu było po 6 osób. W analizowanych latach nie odnotowano osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Wykres 45. Liczba osób korzystających ze świadczenia pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2021-2023

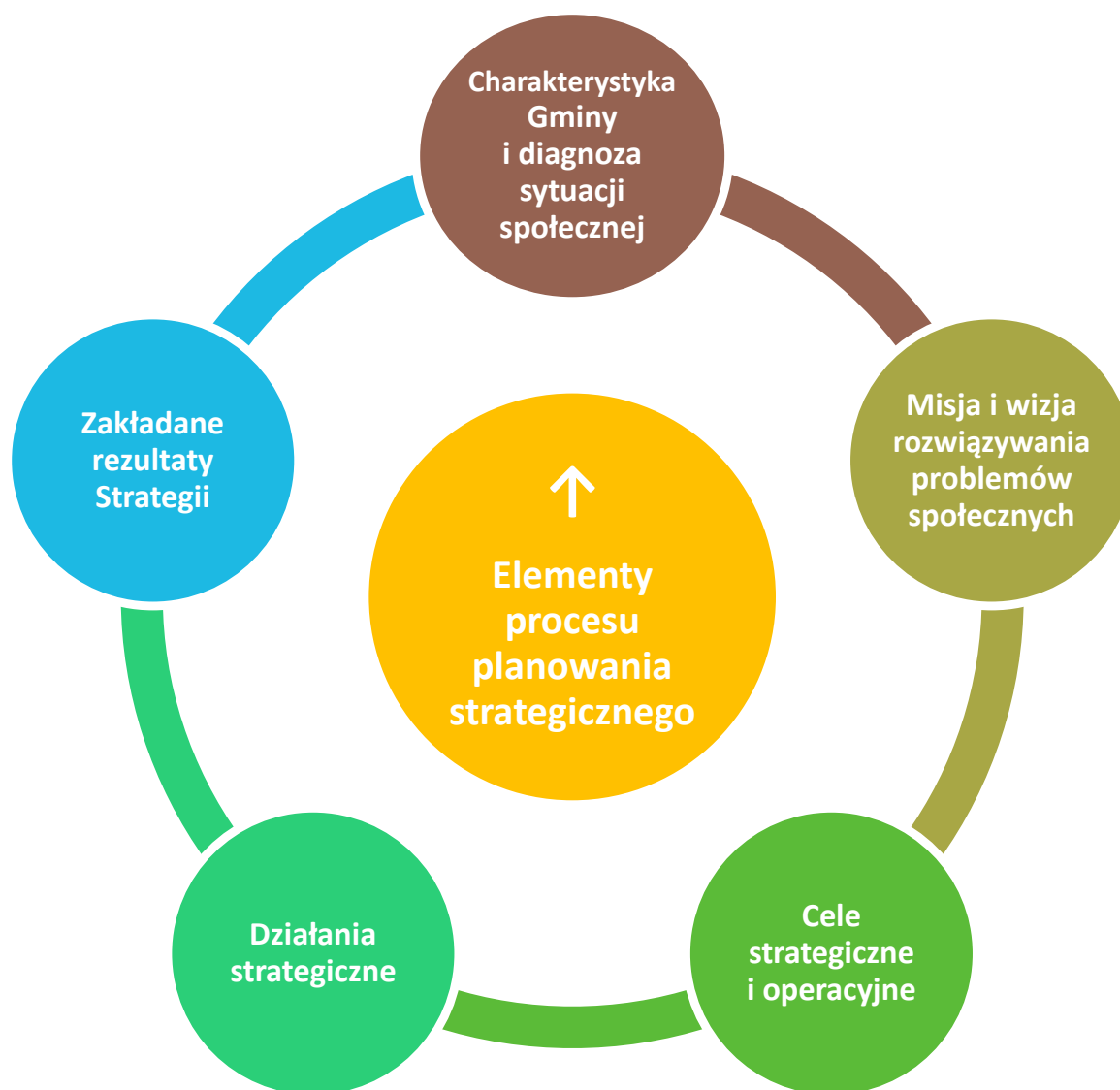
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2021-2023

Osoby uzyskujące niskie dochody lub pozbawione dochodów mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. Na przestrzeni lat 2021-2023 w gminie Nowy Kawęczyn nie odnotowano osób korzystających ze wsparcia w formie dodatków mieszkaniowych, jak i energetycznych.

Część programowa

Część programowa Strategii składa się z następujących elementów: misji i wizji rozwiązywania problemów społecznych, celów strategicznych i operacyjnych, zaplanowanych do realizacji działań, zakładanych rezultatów Strategii, sposobów aktualizacji, monitorowania i ewaluacji, ram finansowych oraz przepisów dotyczących wdrażania. Punktem wyjściowym dla przedstawionych w tej części prognoz, jest diagnoza sytuacji społecznej, będąca skutecznym narzędziem oceny uwarunkowań strategicznych. Przeprowadzona analiza przyniosła informacje niezbędne do podjęcia decyzji planistycznych i sformułowania kierunków rozwiązywania problemów społecznych.

Rysunek 6. Elementy procesu planowania strategicznego

Źródło: opracowanie własne

Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych

Wizja Strategii służy do opisu obrazu Gminy w relatywnie odległej przyszłości. Przedstawia stan, który chcemy uzyskać w najbardziej korzystnych warunkach rozwoju. Wyznacza ona określony punkt orientacyjny. **Wizja** rozwiązywania problemów społecznych na terenie Gminy Nowy Kawęczyn została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów problemowych w części diagnostycznej. Sformułowanie wizji pozwala na zdefiniowanie **misji**, czyli ogólnego celu, który pokazuje kierunek, w którym Gmina zmierza.

WIZJA

Gmina Nowy Kawęczyn zmierza do zapewnienia rozwoju społeczno-gospodarczego swoim mieszkańcom oraz dostępu do podstawowych usług społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, seniorów, osób z niepełnosprawnością oraz osób z różnych względów zagrożonych wykluczeniem społecznym.

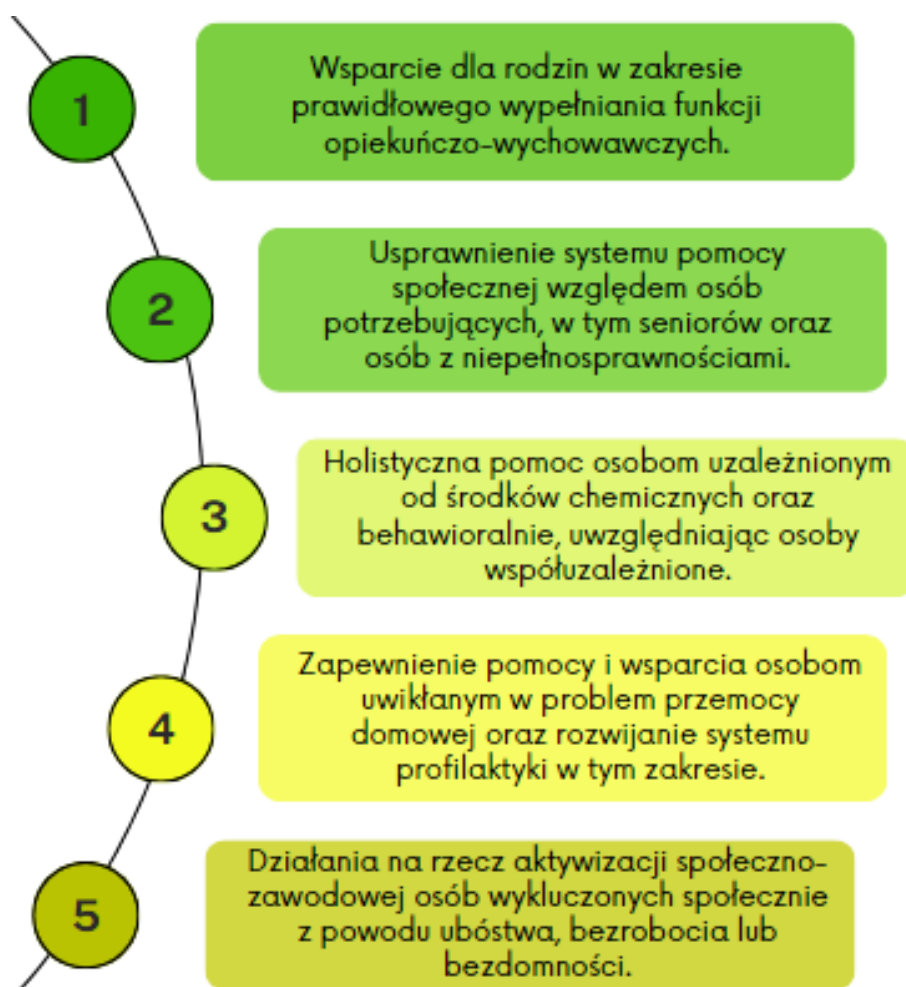
MISJA

Zapewnienie optymalnego rozwoju i odpowiednich warunków do życia wszystkim mieszkańcom Gminy oraz wspieranie społeczności lokalnej w aktywizacji na rzecz wdrażanych inicjatyw.

Cele strategiczne i operacyjne

W oparciu o wnioski wynikające z analizy danych dotyczących poszczególnych dziedzin sformułowano cele strategiczne, których realizacja da możliwość zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Dla każdego z celów strategicznych, wyznaczono cele operacyjne, przy których zaprezentowane zostały planowane zadania (kierunki działań). Przyczynią się one do realizacji celów strategicznych. Określone zostały także podmioty odpowiedzialne i współpracujące, wskaźniki realizacji zadań, termin realizacji poszczególnych zadań, zakładane rezultaty oraz źródła finansowania.

CELE STRATEGICZNE

CEL STRATEGICZNY NR 1

Wsparcie dla rodzin w zakresie prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cel operacyjny nr 1 – zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzin oraz pomoc w zwiększeniu ich kompetencji wychowawczych.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze pomocy asystenta rodziny.	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	GOPS	Budżet Gminy
Inicjowanie działań mających na celu utworzenie rodzin wspierających na terenie Gminy.	Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze dzięki pomocy rodziny wspierającej.	Liczba podjętych działań mających na celu utworzenie rodzin wspierających.	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy
Inicjowanie świadczenia usług społecznych w zakresie wsparcia rodzin (np. warsztaty rodzicielskie, terapia rodzinna).	Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców z terenu Gminy. Podniesienie jakości życia rodzin.	Liczba rodziców korzystających z usług społecznych. Liczba świadczonych form usług społecznych.	GOPS, NGO	Budżet Gminy
Zabezpieczenie pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.	Poprawa sytuacji dzieci znajdujących się w rodzinach zastępczych.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	GOPS, PCPR	Budżet Gminy
Rozpowszechnianie informacji dla rodzin na temat możliwości skorzystania z poradnictwa rodzinnego, psychologicznego i prawnego oraz uzyskania pomocy.	Wzrost świadomości mieszkańców na temat możliwości uzyskania wsparcia na terenie Gminy.	Liczba rozpowszechnionych informacji.	GOPS, UG, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy

Organizowanie szkoleń/warsztatów rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny.	Podniesienie poziomu i jakości usług świadczonych w stosunku do rodzin.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach/ warsztatach. Liczba zorganizowanych warsztatów/ szkoleń.	GOPS, GKRPA, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Zainicjowanie działań w celu utworzenia samopomocowej grupy wsparcia dla rodziców.	Poprawa psychicznego i społecznego funkcjonowania rodzin.	Liczba podjętych działań w celu utworzenia grupy wsparcia.	GOPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Zabezpieczenie potrzeb bytowych rodzin – zapewnienie pomocy materialnej i niematerialnej.	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej i niematerialnej.	GOPS	Budżet Gminy

Cel operacyjny nr 2 – integracja rodzin z terenu Gminy oraz wsparcie rozwoju psychofizycznego dzieci.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez współpracę ze szkołami/przedszkolami.	Poprawa sytuacji życiowej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	Liczba szkół/przedszkoli, z którymi podejmowano współpracę w celu monitorowania sytuacji dziecka.	GOPS, placówki oświatowe	Bez kosztów
Zainicjowanie utworzenia Placówki Wsparcia Dziennego.	Poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży, organizacja ich czasu wolnego. Zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	Liczba uczestników PWD.	GOPS, UG, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Współpraca z placówkami oświatowymi w celu dostosowywania podejmowanych działań do problemów	Poprawa jakości i stopnia dostosowania usług skierowanych do dzieci i młodzieży.	Liczba placówek, z którymi podjęto współpracę.	GOPS, placówki oświatowe	Bez kosztów

występujących wśród dzieci, młodzieży oraz ich rodzin.				
Organizowanie, wspieranie i promocja imprez oraz wydarzeń adresowanych do rodzin z dziećmi.	Wzrost integracji rodzin z dziećmi.	Liczba zorganizowanych imprez. Liczba uczestników.	GOPS, UG, NGO, placówki oświatowe, GBP, GKRPA,	Budżet Gminy
Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej na terenie Gminy.	Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży, rozwijanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez uczniów.	Liczba dostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych.	GOPS, UG, placówki oświatowe, NGO, GBP, GKS,	Budżet Gminy Budżet Państwa
Wspieranie prawidłowego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży.	Podnoszenie poziomu funkcjonowania psychospołecznego dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem psychologicznym i socjalnym.	GOPS, PPP, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Utworzenie samorządowego żłobka/klubu dziecięcego.	Rozwój psychospołeczny dzieci. Ułatwienie rodzicom podjęcia pracy.	Liczba dzieci uczęszczających do żłobka/klubu dziecięcego.	UG, NGO	Budżet Gminy

CEL STRATEGICZNY NR 2

Usprawnienie systemu pomocy społecznej względem osób potrzebujących, w tym seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.

Cel operacyjny nr 1 – intensyfikacja działań pomocowych dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami oraz usprawnienie dostępu do tych działań.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Dostosowywanie infrastruktury gminnej (punktów handlowych, usługowych, kulturowych, sportowych itp.) oraz publicznych środków transportu do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.	Zwiększenie możliwości przemieszczania się osób o ograniczonej mobilności, po obiektach infrastruktury gminnej.	Liczba obiektów infrastruktury gminnej dostosowanych do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy PFRON Fundusze Europejskie

Organizowanie wolontariatu na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnością.	Udzielanie wsparcia oraz dążenie do przełamania barier społecznych.	Liczba wolontariuszy. Liczba osób objętych wolontariatem.	GOPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Rozwój małej architektury gminnej, skierowanej w szczególności do seniorów i osób z niepełnosprawnościami.	Zwiększenie komfortu seniorów i osób z niepełnosprawnościami, w zakresie przemieszczania się po obszarze Gminy.	Liczba obiektów małej architektury gminnej dostosowanych do potrzeb seniorów i osób z niepełnosprawnościami.	UG, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa
Zapewnienie usług transportowych dla osób o ograniczonej mobilności.	Zwiększenie komfortu osób o ograniczonej mobilności, w zakresie przemieszczania się po obszarze Gminy.	Liczba osób korzystających z usług transportowych. Liczba pojazdów przystosowanych do realizacji usług transportowych.	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy
Współpraca z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnością oraz wspieranie ich działalności.	Intensyfikacja działań mających na celu współpracę z NGO.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.	GOPS, NGO, UG	Budżet Gminy
Inicjowanie i wdrażanie programów osłonowych na rzecz osób z niepełnosprawnością, długotrwale lub ciężko chorych oraz seniorów.	Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnością oraz seniorów poprzez uczestnictwo w programach.	Liczba uczestników programów.	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa
Wprowadzenie usług opiekuńczych dla osób z niepełnosprawnością	Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami.	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi. Liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych.	GOPS, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa
Kierowanie osób wymagających stałej opieki do Domu Pomocy Społecznej.	Poprawa warunków bytowych osób wymagających całodobowej opieki.	Liczba mieszkańców przebywających w Domach Pomocy Społecznej.	GOPS	Budżet Gminy

Udzielanie pomocy materialnej osobom z niepełnosprawnością i osobom starszym.	Poprawa warunków bytowych osób z niepełnosprawnością i osób starszych.	Liczba osób objętych pomocą materialną.	GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Realizacja programów skierowanych do osób z niepełnosprawnością (Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej, Opieka Wytchnieniowa).	Częściowe odciążenie opiekunów nieformalnych osób z niepełnosprawnościami oraz pomoc osobom z niepełnosprawnością.	Liczba programów, w których Gmina bierze udział. Liczba osób korzystających z poszczególnych programów. Liczba opiekunów, z którymi podpisano umowy.	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa

Cel operacyjny nr 2 – działania zapewniające aktywizację osób starszych i z niepełnosprawnościami oraz zwiększanie poziomu ich integracji ze społecznością lokalną.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Organizacja zajęć promujących zdrowy i aktywny tryb życia, mających na celu integrację społeczną, a także rozwijanie kompetencji i umiejętności seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.	Poprawa dostępności do zajęć sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnością. Wzrost ich aktywności społecznej.	Liczba seniorów oraz osób z niepełnosprawnością uczestniczących w zajęciach.	GOPS, UG, NGO, GBP, GKS	Budżet Gminy Fundusze Europejskie
Promowanie pozytywnego wizerunku seniora i osoby z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej.	Zmiana postaw i zachowań środowiska lokalnego wobec seniorów oraz osób z niepełnosprawnością.	Liczba podjętych działań promujących.	GOPS, UG, NGO, placówki oświatowe, GBP	Budżet Gminy
Prowadzenie akcji informacyjnych/ warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych.	Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród osób starszych.	Liczba podjętych akcji informacyjnych/ zrealizowanych warsztatów.	GOPS, UG, GBP, NGO, KMP	Budżet Gminy
Utworzenie Klubu Seniora na terenie Gminy.	Organizacja czasu wolnego osób starszych oraz ich integracja społeczna.	Liczba uczestników. Liczba dostępnych zajęć.	GOPS, GBP, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Kawęczyn na lata
2024-2030

Realizacja projektów socjalnych i programów adresowanych do seniorów i osób z niepełnosprawnością.	Stworzenie warunków do integracji społecznej osób starszych i osób z niepełnosprawnością.	Liczba zrealizowanych projektów/ programów. Liczba uczestników.	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa
Zainicjowanie utworzenia Warsztatu Terapii Zajęciowej.	Zwiększenie aktywności zawodowej wśród osób z niepełnosprawnościami na otwartym rynku oraz w warunkach pracy chronionej.	Liczba uczestników WTZ. Liczba zrealizowanych godzin.	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy, PFRON, Fundusz Solidarnościowy

CEL STRATEGICZNY NR 3

Holistyczna pomoc osobom uzależnionym od środków chemicznych oraz behawioralnie, uwzględniając osoby współuzależnione.

Cel operacyjny nr 1 – zwiększenie dostępności poradnictwa i leczenia terapeutycznego osobom uzależnionym i współuzależnionym oraz rozwój działań samopomocowych w Gminie.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom z problemem uzależnienia.	Poprawa warunków bytowych rodzin z problemem uzależnienia.	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna i niematerialna.	GOPS	Budżet Gminy
Zainicjowanie działań w celu utworzenia samopomocowych grup wsparcia dla osób uzależnionych, dorosłych dzieci alkoholików oraz osób współuzależnionych.	Zapewnienie wsparcia emocjonalnego oraz psychicznego rodzinom osób uzależnionych.	Liczba utworzonych grup. Liczba osób uczestniczących w grupach.	NGO, UG, GKRPA	Budżet Gminy
Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.	Wzrost liczby osób podejmujących terapię w placówkach leczenia odwykowego.	Liczba osób wobec, których podjęte zostały rozmowy motywujące.	GOPS, GKRPA	Budżet Gminy
Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu; kierowanie wniosków do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz kierowanie wniosków do sądu.	Zwiększenie liczby osób kończących leczenie odwykowe.	Liczba wniosków skierowanych do sądu. Liczba wydanych opinii.	GKRPA	Budżet Gminy

Cel operacyjny nr 2 – zwiększenie działań profilaktycznych oraz pomocowych dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych w zakresie uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Realizacja programów profilaktycznych w szkołach, rekomendowanych przez KCPU, ORE oraz IPiN związanych z tematyką uzależnień.	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie problemu uzależnień. Rozwój psychospołeczny uczniów.	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki. Liczba przeprowadzonych programów.	GKRPA, GOPS, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Realizacja w szkołach warsztatów i innych form edukacyjnych, uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień oraz pozalekcyjnych zajęć z elementami profilaktyki.	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie problemu uzależnień. Rozwój psychospołeczny uczniów.	Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych.	GOPS, GKRPA, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Realizacja szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i dla sprzedawców dotyczącego konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.	Spadek dostępności alkoholu dla dzieci i młodzieży. Obniżenie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży.	Liczba właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz sprzedawców objętych szkoleniami.	GKRPA, GOPS	Budżet Gminy
Organizowanie wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień.	Ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci biorących udział w wypoczynku z programem profilaktycznym.	GOPS, UG GKRPA	Budżet Gminy

Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców mających na celu uświadomienie konsekwencji spożywania alkoholu, w tym prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu oraz spożywania alkoholu w trakcie ciąży.	Ograniczanie negatywnych skutków spożywania alkoholu.	Liczba zorganizowanych działań profilaktycznych. Liczba uczestników.	GOPS, UG GKRPA	Budżet Gminy
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców służących profilaktyce rozwiązywania problemów uzależnień.	Zmiana postaw mieszkańców względem używania substancji psychoaktywnych.	Liczba zrealizowanych ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych.	GKRPA, GOPS, KMP, UG, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Organizowanie szkoleń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych grup zawodowych (m.in. pedagogów, nauczycieli, wychowawców, pracowników socjalnych, policjantów) z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	Wzrost wiedzy specjalistów z zakresu profilaktyki uzależnień, zwiększenie skuteczności oddziaływań profilaktycznych.	Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	GKRPA, GOPS, KMP, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Organizowanie imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia przy współpracy instytucjonalnej.	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości zdrowotnych oraz korzyści zdrowego stylu życia.	Liczba zorganizowanych imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia. Liczba uczestników.	GKRPA, UG, GOPS, KMP, NGO, GBP, placówki oświatowe	Budżet Gminy

Kreowanie polityki antyalkoholowej w Gminie, np. poprzez ograniczenia nocnej sprzedaży alkoholu.	Ograniczenie fizycznej dostępności alkoholu.	Liczba punktów sprzedaży alkoholi. Liczba dorosłych mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu.	UG, GKRPA	Budżet Gminy
--	--	--	-----------	--------------

CEL STRATEGICZNY NR 4

Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom uwikłanym w problem przemocy domowej oraz rozwijanie systemu profilaktyki w tym zakresie.

Cel operacyjny nr 1 – rozwój lokalnego systemu wsparcia oraz dostępności do pomocy, w zakresie przemocy domowej.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Pomoc rodzinom doświadczającym przemocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Spadek liczby rodzin, w których występuje przemoc.	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”. Liczba wszczętych procedur. Liczba zakończonych procedur.	GOPS, ZI, GKRPA, KMP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Działalność związana z zamieszczaniem informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na dostępnych stronach internetowych i kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy domowej.	Zwiększenie dostępu do informacji na temat pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba działań informacyjnych. Liczba rozpowszechnionych informacji.	GOPS, UG, ZI GKRPA,	Budżet Gminy
Organizowanie szkoleń dla pracowników instytucjonalnych w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy domowej oraz procedury „Niebieskie Karty”.	Poszerzenie i utrwalenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uczestników szkoleń.	GOPS, KMP, GKRPA, ZI, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Utworzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego w celu udzielania poradnictwa osobom i rodzinom doświadczającym problemu przemocy domowej.	Objęcie osób i rodzin profesjonalnym wsparciem w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba udzielonych porad. Liczba osób, którym udzielono porad.	GOPS, ZI, GKRPA	Budżet Gminy

Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy domowej.	Dostosowanie oferty pomocowej do potrzeb mieszkańców i skali problemu.	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy domowej.	GOPS, ZI, GKRPA, KMP, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Kierowanie osób stosujących przemoc do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych	Ograniczanie zjawiska przemocy domowej, poprzez resocjalizację osób stosujących przemoc domową.	Liczba osób skierowanych do programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych.	ZI	Budżet Gminy
Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej.	Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej.	Liczba osób korzystających ze schronienia z powodu doświadczania przemocy domowej.	GOPS, ZI, UG, PCPR	Budżet Gminy

Cel operacyjny nr 2 – działania na rzecz zwiększenia wrażliwości i świadomości społeczności lokalnej dotyczącej problemu przemocy.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach społecznych przeciw przemocy domowej.	Wzrost poziomu wiedzy mieszkańców na temat przemocy domowej, a także wzrost wrażliwości społeczności lokalnej na jej przejawy.	Liczba działań podjętych w ramach kampanii. Liczba osób uczestniczących w kampanii.	GOPS, ZI, GKRPA, KMP, UG, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Realizacja warsztatów dla uczniów dotyczących przemocy domowej, komunikacji interpersonalnej, umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.	Podniesienie umiejętności psychospołecznych uczniów, wzrost wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie przemocy.	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach. Liczba zorganizowanych warsztatów.	GKRPA, ZI, KMP, GOPS, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla rodziców w celu podnoszenia ich kompetencji wychowawczych oraz promowania metod	Poszerzenie kompetencji wychowawczych, wzrost wiedzy rodziców na temat	Liczba rodziców uczestniczących w działaniach informacyjno-edukacyjnych. Liczba	GOPS, UG, KMP, GKRPA, ZI placówki oświatowe	Budżet Gminy

wychowawczych bez użycia przemocy.

wychowania bez przemocy.

zorganizowanyc h działań.

CEL STRATEGICZNY NR 5

Działania na rzecz aktywizacji społeczno- zawodowej osób wykluczonych społecznie z powodu ubóstwa, bezrobocia lub bezdomności.

Cel operacyjny nr 1 – intensyfikacja działań w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej w celu zwiększenia szans na lokalnym rynku pracy.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie: poradnictwa zawodowego, organizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych oraz zwiększających szanse na podjęcie zatrudnienia.	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych w Gminie.	Liczba zorganizowanych szkoleń. Liczba osób biorących w nich udział.	GOPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie: organizowania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych.	Wzrost liczby bezrobotnych mieszkańców Gminy biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych i pracach społecznie użytecznych.	Liczba osób biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych oraz pracach społecznie użytecznych.	GOPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa
Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych.	Wzrost wiedzy wśród osób bezrobotnych na temat dostępnych form wsparcia.	Liczba podjętych działań informacyjnych.	GOPS, PUP, UG	Budżet Gminy
Korzystanie w pracy socjalnej z kontraktów socjalnych służących aktywizacji zawodowej i zwiększeniu szans na podjęcie zatrudnienia, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych.	Zwiększenie liczby kontraktów socjalnych w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.	Liczba beneficjentów pomocy społecznej, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne.	GOPS	Budżet Gminy
Prowadzenie doradztwa zawodowego dla dzieci i młodzieży.	Odpowiedni wybór ścieżki kształcenia i kariery przez dzieci i młodzież.	Liczba osób korzystających z doradztwa zawodowego.	placówki oświatowe, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie

Prowadzenie działań motywujących lokalnych przedsiębiorców do zatrudniania osób z niepełnosprawnością oraz dostosowywania warunków zatrudnienia do potrzeb tej grupy.	Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób z niepełnosprawnością z terenu Gminy.	Liczba podjętych działań motywujących.	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy
---	--	--	---------------	--------------

Cel operacyjny nr 2 – prowadzenie działań polepszających sytuację ekonomiczną rodzin ubogich oraz pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie dostępu do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych z uwzględnieniem współpracy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji.	Zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców Gminy.	Liczba osób/rodzin objętych pomocą materialną.	GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej – posiłku.	Zwiększenie dostępności do pomocy w zakresie dożywiania.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie zasiłku. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku.	GOPS, placówki oświatowe, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa
Dalsze udzielanie uczniom pomocy w formie stypendiów szkolnych.	Poprawa funkcjonowania dzieci z rodzin o ograniczonych środkach materialnych.	Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Udzielanie wsparcia materialnego dla osób bezdomnych.	Poprawa sytuacji socjalnej osób bezdomnych.	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności.	GOPS, UG	Budżet Gminy Budżet Państwa
Inicjowanie utworzenia akcji wspierających rodziny dotknięte ubóstwem.	Poprawa warunków życia mieszkańców.	Liczba osób korzystających z akcji.	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy

Zapewnienie schronienia osobom w kryzysie bezdomności.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb życiowych osób w kryzysie bezdomności.	Liczba osób w kryzysie bezdomności korzystających ze schronienia.	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy, Budżet Państwa
--	--	---	---------------	------------------------------

Ramy finansowe Strategii

Potrzeba określenia ram finansowych Strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.). Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jej finansowanie.

Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu Gminy Nowy Kawęczyn. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez:

- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- Fundusz Solidarnościowy,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych Gminy Nowy Kawęczyn. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez Gminę oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Kawęczyn przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2022-2023, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej.

W prognozie na lata 2023-2030 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku wydatków na pomoc społeczną przewidywanego na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Kawęczynie.

Tabela 34. Ramy finansowe Strategii

Rok	Ochrona zdrowia (dział 851)	Pomoc społeczna (dział 852)	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (dział 853)	Edukacyjna opieka wychowawcza (dział 854)	Rodzina (dział 855)	Ogółem
2022	16 320	765 806	0	0	2 512 538	3 294 664
2023	18 107	343 890	0	0	1 167 556	1 529 553
2024¹⁷	18 107	343 890	0	0	1 167 556	1 529 553
PROGNOZA						
2025	18 560	352 487	0	0	1 196 745	1 567 792
2026	19 024	361 299	0	0	1 226 664	1 606 987
2027	19 499	370 332	0	0	1 257 330	1 647 161
2028	19 987	379 590	0	0	1 288 763	1 688 340
2029	20 486	389 080	0	0	1 320 982	1 730 549
2030	20 999	398 807	0	0	1 354 007	1 773 813

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

System wdrażania Strategii

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Kawęczyn to wprowadzenie w życie zintegrowanego modelu polityki społecznej. Z uwagi na fakt, że opracowana Strategia jest dokumentem długookresowym i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, musi być poddana okresowej weryfikacji, a także niezbędnym zmianom.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Kawęczyn zawiera zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych oraz niepublicznych, które działają na polu polityki

¹⁷ Wartość za rok 2024 pochodzi z prognozy zamieszczonej w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok dla Gminy Nowy Kawęczyn.

społecznej w Gminie. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Jednak wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji, a także współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze zależała będzie od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem – Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Nowym Kawęczynie.

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Kawęczyn na lata 2024-2030 obejmować będzie cztery etapy, przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 35. Harmonogram wdrażania Strategii

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Gminy w Nowym Kawęczynie o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Kawęczyn na lata 2024-2030”.	III kwartał 2024 r.
Etap II	Koordynacja realizacji działań objętych Strategią.	III kwartał 2024 r. – IV kwartał 2030 r.
Etap III	Monitoring.	Na koniec każdego roku w okresie od 2024 r. do 2030 r.
Etap IV	Ewaluacja Strategii.	I kwartał 2031 r.

Źródło: opracowanie własne

System aktualizacji Strategii

Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne. Jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii. Kierownik GOPS przy wyborze zadań do realizacji będzie brał pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków

zewnętrznych. Dlatego podczas aktualizacji dokumentu Strategii Kierownik GOPS powinien uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Kawęczyn, ale również nowe, nie ujęte w niej zadania, których w obecnym czasie uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć. Bezpośrednim koordynatorem jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Kawęczynie.

Komunikacja społeczna i promocja Strategii

W celu sprawnego funkcjonowania Strategii należy umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jej tworzenia i realizacji. Partnerzy mają możliwość zgłoszenia zmian w treści Strategii w zakresie wymagającym ich współpracy. Władze samorządowe w trakcie wdrażania Strategii muszą znaleźć skuteczną metodę przekazywania informacji do otoczenia. Powinny także zwrócić uwagę na sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia, od partnerów społecznych.

Władze samorządowe muszą współpracować i być w stałym kontakcie z jednej strony z podmiotami wewnętrznymi, obejmującymi pracowników uczestniczących bezpośrednio w administrowaniu Gminą, czerpiąc przy tym z ich wiedzy, motywacji, umiejętności praktycznych czy kompetencji interpersonalnych, ale też korzystać z technologii i zasobów organizacji.

Z drugiej strony muszą również komunikować się z otoczeniem zewnętrznym obejmującym: ogół mieszkańców Gminy, grupy, organizacje, stowarzyszenia, instytucje czy przedsiębiorstwa.

Otoczenie zewnętrzne dalsze to natomiast otoczenie Gminy, jako wspólnoty terytorialnej: sąsiednie gminy, struktury powiatowe, wojewódzkie i ogólnopolskie.

Obszarami działań w zakresie komunikacji społecznej są:

- możliwość wnioskowania zmian zapisów Strategii przed jej uchwaleniem;
- informacja o postępach wdrażania Strategii;
- współpraca z mediami – podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach;
- informacje zamieszczane na stronach internetowych.

Promocja Strategii ma na celu stanowienie i utrzymywanie wzajemnej współpracy między samorządem a społeczeństwem. Informowanie oraz promocja odbywać się będzie poprzez podawanie w prasie lokalnej oraz w Internecie danych na

temat zaangażowania finansowego Unii Europejskiej w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Strategii.

Monitoring i ewaluacja

Proces monitoringu Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą między innymi przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów czasu). Dane do monitoringu pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UG, Policji, PUP, ze sprawozdań GOPS, GKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja nt. realizacji Strategii przygotowywana będzie przez GOPS i zawarta w corocznie składanych sprawozdaniach z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Kawęczynie.

Końcowa ewaluacja (ex-post) posłuży samorządowi Gminy Nowy Kawęczyn do oceny realnej sytuacji i stanu rozwiązywania problemów społecznych w Gminie, a także będzie pomocnym narzędziem pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki i pomocy społecznej Gminy w kolejnych latach. W ramach końcowej ewaluacji Strategii zostanie przygotowany raport ukazujący kumulatywne osiągnięcie założonych celów strategicznych. Końcowa ewaluacja Strategii pozwoli ocenić w jakim stopniu założone wartości w zestawieniu kumulatywnym, kilkuletnim zostały zrealizowane oraz ukaże realne nakłady finansowe, a w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy założone kierunki działań były odpowiednio zaplanowane.

Wskaźniki monitoringowe, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, określone zostały w oparciu o przewidywane rezultaty zadań, a także przewidywane dane, zaplanowane do osiągnięcia w całym okresie realizacji działań. Zostały one szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny. Zarówno monitoring jak i ewaluacja prowadzone będą między innymi w oparciu o niżej przedstawione wskaźniki monitoringowe. Katalog wskaźników może być uzupełniany bądź modyfikowany w zależności od dostępnych źródeł informacji i zasobów. Wartości bazowe oznaczają dane dla roku poprzedzającego wdrożenie Strategii, natomiast wartości docelowe wskazują pożądane wartości, oznaczające osiągnięcie poszczególnych celów.

Tabela 36. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych

Lp.	Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa (w 2023 roku)	Wartość docelowa (w 2030 roku)
1	Wsparcie dla rodzin w zakresie prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.	Liczba asystentów rodziny.	0	1
		Liczba rodzin wspierających.	0	min. 1
		Liczba żłobków/klubów dziecięcych.	0	1
		Liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.	0	1
		Liczba dzieci z terenu Gminy przebywających w pieczy zastępczej.	2	poniżej 5
		Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny.	31	powyżej 35
2	Usprawnienie systemu pomocy społecznej względem osób potrzebujących, w tym seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.	Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych.	0	min. 5
		Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności (%).	22,2	poniżej 25,0
		Liczba osób w DPS, za których Gmina ponosi odpłatność.	0	do 7
		Liczba placówek aktywizujących seniorów.	0	min. 1
3	Holistyczna pomoc osobom uzależnionym	Liczba osób uzależnionych, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy	8	poniżej 15

	od środków chemicznych oraz behawioralnie, uwzględniając osoby współzależnione.	Liczba punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin.	0	1
		Liczba uczniów objętych rekomendowanymi programami profilaktycznymi.	0	min. 30
4	Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom uwikłanym w problem przemocy domowej oraz rozwijanie systemu profilaktyki w tym zakresie.	Liczb osób doznających przemocy, z którymi kontaktowała się GKRPA	8	poniżej 15
		Liczba grup samopomocowych dla osób uzależnionych, współzależnionych i dorosłych dzieci alkoholików (AA).	0	1
		Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta”.	6	poniżej 5
		Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”.	8	poniżej 10
5	Działania na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób wykluczonych społecznie z powodu ubóstwa, bezrobocia lub bezdomności.	Liczba rodzin korzystających pomocy społecznej z powodu bezrobocia.	13	poniżej 10
		Liczba bezrobotnych mieszkańców Gminy.	45	poniżej 40
		Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców w ogóle zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy (%).	51,1	poniżej 45
		Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały.	23	do 35
		Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatki mieszkaniowe i energetyczne.	0	do 10

Źródło: opracowanie własne

Wnioski i podsumowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Kawęczyn stanowi kontynuację istniejącego systemu wsparcia i tworzy możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. Jej założenia są dostosowane do zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów i potrzeb społecznych i przewidują planowane sposoby ich zaspokajania.

W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuacji na lokalnym rynku pracy. Strategia zakłada rozszerzenie i pogłębienie form wsparcia w zakresie pomocy społecznej, a także szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w jej obszarze. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Kawęczyn, zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnych od możliwości finansowych. Będzie podlegała okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców Gminy Nowy Kawęczyn i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym. Przyjmuje się w niniejszym dokumencie, że osiągnięcie zamierzonego rezultatu będzie możliwe dzięki:

- podejmowaniu działań wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz ścisłej korelacji tych działań z potrzebą zapewnienia osobom pracującym warunków do wychowywania dzieci,
- dostosowaniu oferty usług do potrzeb starzejącego się społeczeństwa; działania będą ukierunkowane na wspieranie rozwoju rynku usług dla seniorów, ale również na ich wszechstronną aktywizację,
- podniesieniu kapitału społecznego poprzez wzmacnianie potencjału istniejących i nowopowstających organizacji pozarządowych i podmiotów pożytku publicznego, które swoją działalnością wspierają społeczeństwo,
- wspieraniu działań prospołecznych, wolontarystycznych i samopomocowych oraz rozwijaniu umiejętności współpracy,
- promowaniu i rozwijaniu inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej,
- doskonaleniu dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych, propagowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- zwiększeniu dostępu do informacji o działaniach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej oraz wsparciu rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych, chorych i starszych,
- interdyscyplinarnej i wielosektorowej współpracy z instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na budowanie kolejnych narzędzi na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców powiatu.

Zgodnie z celami strategicznymi głównym założeniem niniejszego dokumentu, jego realizacja powinna przyczynić się do podniesienia jakości życia mieszkańców Gminy Nowy Kawęczyn, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Gminy, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

Bibliografia

1. Bendyk E., Buras P., Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie Zadania na nowy czas, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022.
2. Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
3. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
4. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej.
5. Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.
6. Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019.
7. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok.
8. Pikula N.G., Grewiński M., Zdebska E., Glanc W., Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa, Kraków 2020.
9. Raport o Stanie Gminy Nowy Kawęczyn za rok 2021, 2022, 2023.
10. Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Kawęczynie za rok 2021, 2022 i 2023.
11. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok.
12. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok.
13. Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres lat 2021-2023.
14. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.
15. Szatur – Jaworska B., Diagnoza i diagnozowanie w polityce społecznej.
16. Sztumski J., Wstęp do metod i technik badań społecznych, Katowice 2005.
17. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.).
18. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1939).
19. <https://bdl.stat.gov.pl>.
20. <https://www.polskawliczbach.pl>.
21. www.psychiatriapolska.pl.

Spis rysunków, tabel, wykresów

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gminy Nowy Kawęczyn na mapie powiatu skierniewickiego, województwa łódzkiego i kraju.....	16
Rysunek 2. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Nowy Kawęczyn według klas wielkości (stan na koniec 2023 roku)	20
Rysunek 3. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej	27
Rysunek 4. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej.....	28
Rysunek 5. Łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Nowy Kawęczyn alkoholu w latach 2021-2023	85
Rysunek 6. Elementy procesu planowania strategicznego.....	97

Spis tabel

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	8
Tabela 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w Gminie Nowy Kawęczyn w porównaniu do województwa łódzkiego na przestrzeni lat 2021-2023.....	17
Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2021-2023 (w procentach).....	18
Tabela 4. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w gminie Nowy Kawęczyn w porównaniu do powiatu skierniewickiego w 2023 roku.....	25
Tabela 5. Liczba interwencji pożarniczych podejmowanych w latach 2021-2023 przez zastępy PSP i/lub OSP na terenie Gminy.....	26
Tabela 6. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Nowy Kawęczyn na przestrzeni lat 2021-2023	31
Tabela 7. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2021-2023	34
Tabela 8. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=83.....	48
Tabela 9. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=18.....	49

Tabela 10. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=72.....	52
Tabela 11. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=72.....	53
Tabela 12. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa, alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=83.....	55
Tabela 13. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=11.....	58
Tabela 14. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=11.....	58
Tabela 15. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=26.....	64
Tabela 16. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=7.....	66
Tabela 17. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=7.....	66
Tabela 18. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=34.....	68
Tabela 19. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=33.....	68
Tabela 20. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=33.....	69
Tabela 21. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=32.....	70
Tabela 22. Czy zdarza Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu np. przed rodzicami? N=120.....	73
Tabela 23. Liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych oraz kwota świadczeń wypłaconych na przestrzeni lat 2021-2023.....	78
Tabela 24. Liczba wydanych Kart Dużej rodziny na przestrzeni lat 2021-2022.....	79
Tabela 25. Liczba uczniów, którym udzielono wsparcia w postaci stypendium szkolnego oraz kwota przeznaczona na ten cel w latach od 2020/2021 do 2022/2023.....	79
Tabela 26. Zasilek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2021-2023.....	81
Tabela 27. Specjalny zasilek opiekuńczy na przestrzeni lat 2021-2023.....	81

Tabela 28. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Nowy Kawęczyn wobec osób uzależnionych w latach 2021-2023.....	84
Tabela 29. Liczba rodzin objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie karty” na przestrzeni lat 2021-2023	88
Tabela 30. Liczba osób uwikłanych w problem przemocy, z którymi kontaktowała się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2021-2023...	89
Tabela 31. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Nowy Kawęczyn w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2021-2023.....	93
Tabela 32. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Nowy Kawęczyn oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu skierniewickiego na przestrzeni lat 2021-2023.....	94
Tabela 33. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2021-2023	95
Tabela 34. Ramy finansowe Strategii	115
Tabela 35. Harmonogram wdrażania Strategii	116
Tabela 36. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych.....	119

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Nowy Kawęczyn w latach 2021-2023.....	17
Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie skierniewickim na przestrzeni lat 2021-2023 w porównaniu do województwa łódzkiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach).....	19
Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w gminie Nowy Kawęczyn w latach 2021-2023 ...	20
Wykres 4. Liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców w gminie Nowy Kawęczyn oraz województwie łódzkim w latach 2021-2023.....	21
Wykres 5. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Nowy Kawęczyn oraz województwie łódzkim w latach 2021-2023.....	24
Wykres 6. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców w gminie Nowy Kawęczyn, powiecie skierniewickim i województwie łódzkim na przestrzeni lat 2021-2023	32

Wykres 7. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Nowy Kawęczyn w latach 2021-2023	34
Wykres 8. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych w latach 2021-2023	35
Wykres 9. Płeć: N=83	37
Wykres 10. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=83.....	47
Wykres 11. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=83.....	48
Wykres 12. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=83.....	49
Wykres 13. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=83	51
Wykres 14. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=83	52
Wykres 15. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=83.....	53
Wykres 16. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=83.....	54
Wykres 17. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=83.....	54
Wykres 18. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej? N=83.....	56
Wykres 19. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy domowej? N=83	57
Wykres 20. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=83.....	58
Wykres 21. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=83	59
Wykres 22. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyludzanie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=83.....	60
Wykres 23. Płeć: N=123	61

Wykres 24. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=123.....	63
Wykres 25. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=123.....	64
Wykres 26. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=123	65
Wykres 27. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy, e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=123	67
Wykres 28. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=123	67
Wykres 29. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=123	69
Wykres 30. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=123.....	70
Wykres 31. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/ poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=123	71
Wykres 32. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=123.....	72
Wykres 33. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=123	73
Wykres 34. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=123.....	75
Wykres 35. Liczba rodzin, którym wypłacono zasiłek rodzinny wraz z dodatkami na przestrzeni lat 2021-2023	77
Wykres 36. Dane dotyczące pobytu dzieci z terenu Gminy w pieczy zastępczej za lata 2020-2022	79
Wykres 37. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu niepełnosprawności w Gminie w latach 2021-2023 w porównaniu do ogólnej liczby korzystających z pomocy społecznej.....	80
Wykres 38. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) na przestrzeni lat 2021-2023.....	85
Wykres 39. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2021-2023 ...	87

Wykres 40. Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2021-2023.....	87
Wykres 41. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminy Nowy Kawęczyn na przestrzeni lat 2021-2023.....	90
Wykres 42. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym, którym przyznano świadczenie w ramach pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2021-2023	90
Wykres 43. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezrobocia w Gminie w latach 2021-2023	92
Wykres 44. Mieszkańcy gminy Nowy Kawęczyn zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2021-2023	93
Wykres 45. Liczba osób korzystających ze świadczenia pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2021-2023.....	96

UZASADNIENIE

Konieczność opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024, poz. 609 ze zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 12 kwietnia 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2023r. poz. 2151 ze zm.).

Dokument ten określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki. Strategia stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.